

DOMSTOLENE I NORGE

Årsmelding 2010

INNHOLDSFORTEGNELSE

Innledning ved direktør og styreleder	4	Mediekontakt	45
Domstoladministrasjonens styre	5	Dommernes mediegruppe	45
Dette er domstolene	7	Forstudie informasjon i tinghus	45
Domstolenes rolle i samfunnet	7	Delrevisjon av reglene om offentlighet i rettspleien	46
De alminnelige domstolenes oppgaver	8	Internasjonalt arbeid	46
Jordskiftedomstolenes oppgaver	10	Jordskiftesamarbeid	47
Kart over domstolene i Norge	12	Sidegjøremålsregisteret for dommere	47
Domstoladministrasjonen	14	Rett på sak	47
Domstoladministrasjonens rolle og arbeidsoppgaver	14	Brosjyre "Til deg som skal vitne i retten i en straffesak"	48
Noen sentrale arbeidsoppgaver i Domstoladministrasjonen	14	Kommunikasjonsplan for IKT	48
Domstolenes virksomhet	17	Service	49
Saksavvikling og måloppnåelse – i de alminnelige domstolene	17	Service & samhandling i domstolene	50
Saksavvikling i jordskiftedomstolene	19	Service & samhandling i Domstoladministrasjonen	51
Domstolenes ressursbruk	23	Utvikling av domstolenes førstelinjetjeneste	51
Økonomiske nøkkeltall for domstolene 2010	23	Aktørportal elektronisk samhandling	51
Utvikling av ledere og ledelse i domstolene	24	Brukersenteret	51
Evaluerings- og strukturendringene	24	Henvendelser fra rettssøkende publikum	51
Teknologianvendelse	25	Åpen dør	52
Evalueringsprosjektet Jordskifterettens ressursbehov	26	Utviklingsarbeid i 2011	52
Utvikling av kompetansestrategi	26	Effektivitet	53
Internasjonalt arbeid	26	Ressurser og bemanning	54
Domstolenes lokaler	26	Videokonferanser i domstolene	54
Arbeidsmiljøet i domstolene	27	Ny jordskiftelov	55
Likestilling og mangfold	27	Domstolenes saksbehandlingssystemer	55
Årsverk i domstolene og DA pr 31.12.2010	28	Lovisa	55
Domstolenes omdømme	29	Nytt saksbehandlingssystem for Høyesterett	55
Tilbakeblikk på 2010	30	Nytt saksbehandlingssystem for jordskiftedomstolene	55
Kvalitet	33	Ny løsning for saks-, arkiv og dokumentbehandling	56
Kvalitets- og kompetansearbeidet	34	Aktørportal elektronisk samhandling	56
Kompetansearbeidet – organisering og aktivitet	35	Gjennomgang av generelle målsettinger for saksbehandlingstider i tingrettene og lagmannsrettene	56
Kompetansetiltak 2010	36	Respekt	57
European Judicial Training Network (EJTN)	38	Vitnestøtte	58
Flerkulturelle utfordringer – tolkebruk	38	Sikkerhetsarbeidet i domstolene	58
Faste årlige møter	38	Nytt meddommerutvalg	59
Fagråd IKT	38	Lokaler	59
Statistikk og beslutningsstøtte	39	Utviklingsarbeid i 2011	60
Teknisk infrastruktur	39	Integritet	61
Samordnet utviklingsarbeid i justissektoren	39	Tilsynsutvalget for dommere	62
Landskonsulentene i jordskiftedomstolene	40	Innstillingsrådet for dommere	63
Regelutvalget	40	Dommernes sidegjøremål	63
Samisk dimensjon i rettsvesenet	40	Informasjonssikkerhet	64
Utviklingsarbeid i 2011	41	Etiske prinsipper for dommeratferd	64
Åpenhet	43	Årsstatistikk 2010	65
Nettsteder for domstolene	44	Tingrettene	67
Publisering av rettsavgjørelser og tiltaler	44	Lagmannsrettene	85
		Høyesterett	91
		Jordskifterettene	95
		Jordskifteoverrettene	98

Innledning

Året 2010 var i stor grad preget av bekymring over domstolenes økonomiske situasjon. Med en sterk saksøkning de siste årene og med et betydelig oppsamlet behov for satsing på IKT og andre langsiktige tiltak, ble det nødvendig å innføre tilsetningsstopp. Det var veldig positivt at vi før sommeren fikk gjennomslag for ekstraordinære midler via revidert nasjonalbudsjett (15 millioner), og at dette ikke bare ble videreført, men økt til 40 millioner i statsbudsjettet for 2011. Gjennom denne styrkingen av budsjettet har vi kunnet avblåse tilsetningsstoppen og i stedet styrke bemanningen i en rekke domstoler. Skal vi kunne motvirke at domstolene bygger opp restanser, er en bemanningsøkning nødvendig. Den økte rammen gjør det også mulig å ta igjen en del av det forsømte når det gjelder IKT. Vi har en klar oppfatning av at vi i dialogen med Justisdepartementet har stått oss på å være troverdige i beskrivelsen av domstolenes situasjon og behov.

Domstoler skal i ett perspektiv være konservative. Vi er den tredje statsmakt, vi er uavhengige i den dømmende virksomheten og skal ikke tilpasse oss de skiftende politiske vinder. Men vi kan ikke sette oss på sidelinjen i forhold til samfunnsutviklingen.

Vi møter økende kompleksitet i en del av de sakene som behandles, sterkere innslag av fremmedkulturelle med de utfordringer dette medfører ved bruk av tolk, flere saker med grenseoverskridende kriminalitet og inntog av nye tankesett i kriminalitetsbekjempelsen, slik som Narkotika-program med domstolskontroll og Restorative justice. Og domstolene er stadig mer i medias søkelys.

Planleggingshorisonten i domstolssektoren er ganske kort. Budsjettmessig ser vi ett-to år fram i tid. Skal vi selv ha en rimelig grad av kontroll over framtidens utvikling innen vår sektor, er det helt nødvendig at vi nå hever blikket og tenker lengre framover: hva slags domstoler skal vi ha om 15 år? Skal vi fortsatt drive med ikke-dømmende virksomhet i det omfang vi gjør i dag? Vil dagens domstolsstruktur være robust nok til å møte de utfordringene samfunnsutviklingen vil medføre? Hvordan skal vi behandle de helt store sakene – både i strafferett og i tvistemål? Og hva med de små sakene? Det som er sikkert er at domstolene er – og fortsatt vil være – i kontinuerlig endring. Det er viktig at domstolene og DA nå bruker tid og krefter på å vurdere disse spørsmålene nærmere. På den måten kan vi øve innflytelse på det som skal skje.

Jordskiftedomstolene står overfor et generasjonsskifte, samtidig som mange av jordskifterettene sliter med å rekruttere dommere, domstolledere og ingeniører. Situasjonen er allerede vanskelig og dette vil forsterke seg i løpet av kort tid. Saksmengden i jordskiftedomstolene er økende. Samtidig ser man en dreining i sakstypene og kompleksitet i sakene. Dreining i sakstypene innebærer også en endring i hvor vi får inn sakene. I tiden fremover vil vi måtte påregne en økende saksmengde i byer og tettbygde strøk. Spørsmålet er om de minste enheter vil inneha tilstrekkelig kompetanse og være robuste nok til å løse fremtidens jordskiftedoppgaver, og om dagens lokalisering er optimal.

En av de store utfordringer både på kort og lang sikt er IKT-utviklingen. Vi tar nå sikte på en "tretrinnsrakett" i 2011, hvor vi oppgraderer den teknisk plattformen, oppgraderer kontorstøtteverktøyene (Office 2010) og etablerer en ny felles saksbehandlingsplattform med nye løsninger for jordskiftedomstolene og Høyesterett. Det arbeides aktivt med å få på plass elektronisk samhandling med eksterne aktører. Dette vil kreve ressurser, men er nødvendig både av hensyn til arbeidet i domstolene og til at vi skal kunne fungere i et samfunn der elektronisk samhandling vil bli en nødvendighet.

Karl Arne Utgård

Karl Arne Utgård
Styreleder

Tor Langbach

Tor Langbach
Direktør

Domstoladministrasjonens styre

Styrets sammensetning

Styrets sammensetning i 2010 var som følger:

Styremedlem

Styreleder Karl Arne Utgård
høyesterettsdommer

Nestleder Helge Aarseth
advokat

Magne Reiten
jordskifteoverrettsleder

Anne Austbø
lagdommer

Kirsti Ramberg
sorenskriver

Elisabeth Stenwig
advokat

Ove Einar Engen
administrasjonssjef

Berit Brørby
tidl. Odelstingspresident

Carl Ivar Hagen
rådgiver

Personlig varamedlem

Are Trøan Nilsen
tingrettsdommer

Aase Karine Sigmond
advokat

Liv Nergaard
jordskifterettsleder

Anne-Kristine Hagli
lagdommer

Monica Nylund
lagdommer

Randi Birgitte Bull
advokat

Ove Skomsøy
rådgiver

Helge Eriksen
ordfører

Oddmund Heggheim
tidl. plan- og næringsjef

Virkeområder

Styret er øverste myndighet for Domstoladministrasjonen, og skal påse at administrasjonen av domstolene skjer på en forsvarlig og hensiktsmessig måte. Styret skal behandle saker som er av viktighet for Domstoladministrasjonen, herunder budsjettforslag for domstolene og Domstoladministrasjonen og fordeling av budsjettmidler innenfor rammer som er fastsatt av Stortinget. Styret skal i tillegg gi generelle retningslinjer for Domstoladministrasjonens virksomhet.

Styremøter

Styret har avholdt åtte ordinære styremøter, samt ett ekstraordinært styremøte i 2010. Åtte av møtene ble avholdt i Domstoladministrasjonen i Trondheim. Styret var i tillegg på studietur til Brussel i Belgia med besøk til møter med den belgiske domstoladministrasjonen. ENCJ (European Network of Councils for the Judiciary), ESA (EFTA Surveillance Authority), den norske EU-delegasjonen og ETJN (European Judiciary Training Network). I forbindelse med studieturen ble det avholdt et styremøte.

Styreprotokoller

Styreprotokollene fra styremøtene i 2010 er tilgjengelige på www.domstol.no

Magne Reiten, Elisabeth Stenwig, Tor Langbach (direktør i DA), Anne Austbø, Karl Arne Utgård (styreleder), Helge Aarseth (nestleder), Berit Brørby, Carl Ivar Hagen, Kirsti Ramberg og Ove Einar Engen.

Dette er domstolene

Domstolenes rolle i samfunnet

Statsmakten deles opp i en lovgivende (Stortinget), en utøvende (Regjeringen) og en dømmende (domstolene) makt. Hovedoppgaven for domstolene er å løse rettslige tvister. Dette skjer gjennom behandling av sivile tvister som bringes inn for retten, samt behandling av straffesaker. Alle borgere kan benytte seg av domstolen for å løse en sivilrettslig konflikt. Bare domstolene kan idømme straff (Grunnloven § 96). Domstolene har også en rettsutviklende funksjon gjennom sin tolking av lovene. I tillegg utfører domstolene flere forvaltningslignende oppgaver, for eksempel dødsfallsregistrering og andre oppgaver innenfor offentlig bobehandling.

De alminnelige domstolene i Norge er Høyesterett, lagmannsrettene og tingrettene, som alle dømmer i både sivile saker og straffesaker. I tillegg finnes forliksrådene, som er organisert i hver kommune. Forliksrådene er meklingsinstitusjoner med begrenset domsmyndighet. De behandler kun sivile tvister. Forliksrådene administreres ikke av DA, og omfattes ikke av denne årsmeldingen.

Hver lagmannsrett arbeider innenfor et geografisk lagdømme og hver tingrett innenfor et domssogn. I Oslo domssogn finnes Oslo byfogdembete i tillegg til Oslo tingrett. Pr 31. desember 2010 var det til sammen 67 domstoler i første instans (tingretter og Oslo byfogdembete).

Det finnes også enkelte domstoler med avgrenset kompetanse, kalt særdomstoler, som jordskiftedomstolene og Arbeidsretten. Det finnes flere internasjonale domstoler som behandler rettsvister. De viktigste for borgerne i Norge er Den europeiske menneskerettsdomstolen og EFTA-domstolen. Menneskerettsdomstolens oppgave er å sikre at de stater som har ratifisert Den europeiske menneskerettskonvensjonen oppfyller sine forpliktelser.

Saksgangen i rettssystemet

De fleste sivile tvister starter i forliksrådet med obligatorisk meklings. Hvis ikke meklingsen fører frem, har forliksrådet mulighet til å avsi dom i saken. En slik dom kan ankes til tingretten. Forliksrådet kan også henvise saken direkte til tingretten. Partene kan da bringe saken inn for tingretten ved å ta ut stevning. Øvrige sivile saker starter i tingretten, med unntak av saker som har vært avgjort av Trygderetten. Disse starter i lagmannsretten. Alle straffesaker starter i tingretten.

Dommer fra tingretten kan ankes inn for lagmannsretten. Lagmannsrettens avgjørelser kan ankes videre til Høyesterett, som dømmer i siste instans. Høyesteretts ankeutvalg har imidlertid vid kompetanse til å nekte en sak å slippe inn for Høyesterett.

Uavhengighet

Domstolene og dommerne er uavhengige i sin dømmende virksomhet. Stortinget gir lover, mens domstolene behandler konkrete saker etter disse lovene. Domstolene kan overprøve en lov dersom den er i strid med Grunnloven. Ingen kan gi domstolene instruks om hvordan de skal behandle en sak. En høyere instans kan som hovedregel heller ikke gi instruks til en lavere instans om behandlingen av en konkret sak.

Den sentrale administrasjonen av domstolene – unntatt Arbeidsretten – er lagt til Domstoladministrasjonen (DA). DA skal sørge for at samfunnets overordnede krav og forventninger til domstolene ivaretas, synliggjøre domstolenes uavhengighet og videreutvikle domstolene i rollen som samfunnets viktigste konfliktløser. I tillegg til å være samordnende og styrende i administrative funksjoner er DA et serviceorgan. Domstolenes uavhengighet markeres også ved at DA ikke kan instrueres av noe departement. DA kan ikke påvirke hvordan en domstol skal avgjøre en konkret sak.

Domstolenes myndighet og åpenhet

Det skjer en betydelig maktutøvelse i domstolene, og i et demokratisk samfunn er det viktig at dette kombineres med stor grad av åpenhet og offentlighet. Det skjer ved at alle har:

- rett til å vite når rettsmøter skal holdes
- rett til å overvære rettsmøter
- rett til å gjengi offentlig det som kommer frem i rettsmøter
- rett til utskrift av rettsavgjørelser
- rett til å gjengi rettsavgjørelser

Retten kan på nærmere bestemte vilkår gjøre begrensninger i offentligheten. Gjennom berammingslister på nettet (www.domstol.no) kan alle se når en sak skal gå for retten. Åpenheten om dommere er også større enn for andre yrkesgrupper. Gjennom Sidegjøremålsregisteret for dommere kan hvem som helst ha innsyn i dommers verv og investeringer. Det finnes også en klageordning gjennom Tilsynsutvalget for dommere.

DE ALMINNELIGE DOMSTOLENES OPPGAVER

Domstolene har rett og plikt til å avgjøre konkrete retts- tvister som blir brakt inn for retten. Domstolene tar ikke opp saker på eget initiativ. En sak som skal behandles, må bringes inn for domstolen av den som vil ha saken prøvd.

Straffesaker

Domstolenes oppgave i straffesaker er å ta stilling til skyldspørsmålet, og utmåle straff dersom tiltalte finnes skyldig. Alle straffesaker begynner i tingretten, som er første instans.

Behandlingen av straffesaker i tingretten faller i to kategorier; meddomsrettssaker og enedommersaker. I meddomsrettssaker settes retten normalt med to lekdommere i tillegg til fagdommeren, og det avholdes en hovedforhandling. I kategorien enedommersaker ligger en rekke oppgaver. Felles for dem er at det er én dommer, uten meddommere, som avgjør saken. Dette gjelder bl.a. tilståelsessaker. I disse sakene avsies dom etter en sterkt forenklet fremgangsmåte som bare kan brukes når bestemte vilkår er oppfylt. Blant annet må siktede gi en uforbeholden tilståelse og samtykke i behandlingsmåten. Dommeren skal da utmåle straffen alene. I prinsippet kan alle typer lovbrudd som ikke kan medføre fengsel i mer enn ti år behandles som enedommersaker, men det er relativt sjelden at saker som gjelder vold eller seksuallovbrudd behandles på denne måten. Andre enedommersaker enn tilståelsessaker er for eksempel fengslinger, besøksforbud, kommunikasjonskontroll, endring av vilkår for betinget dom, fullbyrdelse av subsidiær fengselsstraff ved brudd på vilkårene for samfunnsstraff, beslag av førerkort og klager over gebyrer.

I lagmannsrettene blir de alvorligste sakene behandlet med lagrette (jury). I øvrige saker settes retten med tre fagdommere og fire meddommere dersom retten skal prøve skyldspørsmålet, og der anken gjelder straffutmåling i de alvorligste sakene. I saker som kun gjelder lov- anvendelsen, saksbehandlingen eller straffutmåling der strafferammen ikke er over seks år, deltar tre fagdommere i avgjørelsen.

Saker som bringes inn for Høyesterett blir i noen tilfeller avgjort av Høyesteretts ankeutvalg som består av tre dommere. Rett settes ellers med fem dommere. I noen prinsipielle saker avsies Høyesterett dom i plenum. Det kan ellers bestemmes at saker av særlig viktighet skal behandles av Høyesterett i storkammer med elleve dommere.

Sivile saker

I sivile saker er domstolenes oppgave å løse en aktuell rettstvist mellom to eller flere parter. Det kan være tale om saker mellom private parter og mellom private parter og det offentlige. I tingrettene avgjøres som regel sivile saker av en fagdommer alene, mens de i lagmannsretten avgjøres av tre fagdommere. Både i tingretten og lagmannsretten kan en part kreve å få retten satt med lekdommere fra de alminnelige utvalgene for meddommere. I enkelte saker deltar fagkyndige meddommere. Saker som bringes inn for Høyesterett blir i noen tilfeller avgjort av Høyesteretts ankeutvalg som består av tre dommere. Ellers settes rett med fem dommere. I noen prinsipielle saker avsies Høyesterett dom i plenum. Det kan bestemmes at saker av særlig viktighet skal behandles av Høyesterett i storkammer med elleve dommere.

Alle domstoler i første- og andreinstans tilbyr rettsmekling. Målet med rettsmekling er å oppnå enighet mellom partene slik at de inngår forlik. Saken blir da hevet, og man unngår hovedforhandling og dom.

Skjønn er en spesiell form for rettergang. Hovedformålet med skjønn er som regel å fastslå verdi av fast eiendom eller rettigheter i fast eiendom.

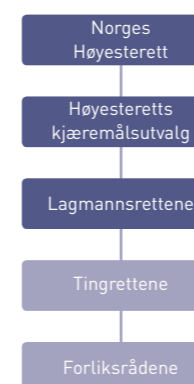
Andre oppgaver

Domstolene har også andre typer oppgaver som offentlig skifte (dødsbo, felleseie og konkurs), tvangsfullbyrdelse, notarialforretninger, og vielser. Tingretten har en rekke oppgaver i skiftesaker. De viktigste er behandling av konkursbo, offentlig skifte av dødsbo og offentlig skifte av ekteskapelig felleseie. I Oslo er skiftesakene lagt til byfogdembetet. Konkursbo bestyres av bostyrere (som regel advokater). Også de fleste dødsbo bestyres av en bobestyrer oppnevnt av retten. Selv om det oppnevnes bostyrer/bobestyrer, skal retten overvåke behandlingen og ta stilling til rettsspørsmål underveis.

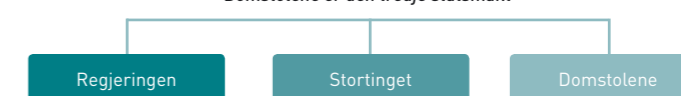
I tvangssaker medvirker tingretten til å få fullbyrdet rettsmessige krav som ikke blir oppfylt frivillig. I Oslo er disse oppgavene lagt til byfogdembetet. Det er videre en oppgave for de fullfaglige tingrettene og Oslo byfogdembete å ta stilling til begjæring om tvangssalg av fast eiendom, samt å behandle gjeldsordningssaker.

Tingrettene har videre oppgaven som notarius publicus. I Oslo er også disse oppgavene lagt til byfogdembetet. Notarialforretninger går ofte ut på å bekrefte at en underskrift eller en fotostatkopi er ekte, eller bekrefte opplysninger fra foretaksregisteret. Notarius publicus utfører også borgerlige vielser.

De alminnelige domstolene

Domstolene er den tredje statsmakt

JORDSKIFTEDOMSTOLENES OPPGAVER

Jordskiftedomstolene er særdomstoler som arbeider med saker hjemlet i jordskifteloven. Oppgavene er i hovedsak omforming av eiendommer, tilrettelegging for samarbeid på tvers av eiendomsgrenser, klarlegging av rettsforhold til fast eiendom, fastlegging av eiendomsgrenser og ulike skjønn. Jordskifteloven er i utvikling i samsvar med de behov samfunnet har. Oppgavene har gradvis endret seg fra å bare omfatte oppløsning av realsameier og teigblanding for landbrukseiendommer, til å kunne løse problemer for alle som disponerer eiendom i Norge. Jordskifteloven er for tiden under revisjon. Arbeidet blir gjort av en arbeidsgruppe i Landbruks- og matdepartementet, støttet av en bredt sammensatt referansegruppe.

Jordskifte – omarrondering og bruksordning/felles tiltak

Utgangspunktet for jordskifte er at eiendommene er vanskelig å utnytte, og at problemene kan løses eller reduseres gjennom en jordskiftesak. Retten må også vurdere om kostnadene blir større enn nytten for noen av de involverte eiendommene før den kan fremme jordskifte. I så fall må saken avvises.

Ulike typer jordskifte:

Oppløsning av sameie

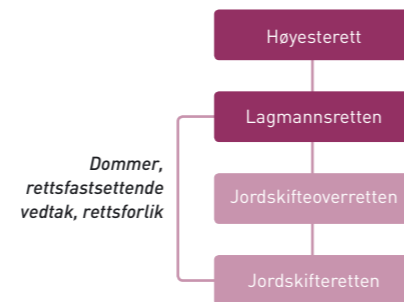
Jordskifte kan gå ut på å løse opp sameietilstanden når grunn eller rettigheter ligger i sameie mellom bruk. Det tradisjonelle ved deling av sameier er at hver sameier overtar sin del av sameiet til full eiendom. Men det er ikke uvanlig i slike tilfeller at grunn og skog blir delt, mens beiterett forblir i sameie.

Ombygging av grunn

Mange eiendommer er sammensatt av flere teiger, og ligger i teigblanding med andre eiendommer. I andre tilfeller er teigene urasjonelt utformet, for eksempel lange og smale. Jordskiftedomstolene kan endre utformingen av eiendommer og rettigheter ved å bytte areal og endre grenser slik at hver eiendom får færre, større og mer rasjonelt utformede teiger.

Salg av tilleggsjord

Ved salg av landbrukseiendom som tilleggsjord til nabo- bruk, kan jordskiftedomstolene dele fra tunområdet på eiendommen og fordele resten av eiendommen på nabo- brukene. I slike saker er det ofte også aktuelt å bytte areal, og jordskiftedomstolene ordner også de ulike rettene, som for eksempel rett til vei, brønn m.m.

Eiendomsdeling

Dersom en eiendom skal deles etter et bestemt verdi- forhold, kan jordskiftedomstolene gjennomføre delingen som jordskiftesak. Dette gir blant annet hjemmel til å dele personlige sameier når det er gitt delingstillatelse i medhold av jordloven eller plan- og bygningsloven.

Bruksordning

Jordskiftedomstolene kan gi regler om bruken av eiendommer og bruksretter på tvers av eiendomsgrensene. Beite, jakt, fiske og grus er utnyttingsformer der bruks- ordning er særlig aktuelt. For å kunne utnytte for eksempel storviltjakt, trengs et visst minsteareal for å få fellings- tillatelse. De fleste eiendommene i Norge er for små til å få fellingstillatelse uten å samarbeide på tvers av eiendomsgrensene. Dersom grunneierne ikke klarer å bli enige, kan jordskiftedomstolene i slike tilfeller organisere utnyttingen av ressursene med bindende vedtekter og andelsfordeling.

Felles tiltak

Dersom det er nødvendig med felles investeringer for å utnytte eiendommene optimalt, kan jordskiftedomstolene organisere de nødvendige tiltakene. Dette kan være for eksempel veier, gjerder eller tørrleggingstiltak. Privat vei er et typisk eksempel på slike tiltak, både på landsbygda og i byene. I slike saker gir jordskiftedomstolene regler om gjennomføringen av tiltaket, andelsfordeling og framtidig organisering og vedlikehold.

Avløse bruksretter

Varige bruksretter på en eiendom, som for eksempel rett til uthogst, vei, beite og brønn, kan på visse vilkår avløses i areal, penger eller andre verdier.

Urbant jordskifte

Stadig flere grunneiere i byer og tettsteder finner veien til jordskifteretten for å få løst problemer knyttet til fast eiendom. Det kan oppstå tvist om hva eiendom egentlig er,

både i forhold til geografisk utstrekning, men og i forhold til rettigheter og utnyttelsesmåter. Flere utbyggere krever sak for jordskifteretten for å få avklaringer både på dagens rettslige situasjon, samtidig som retten bestemmer grenser, omformer eiendommer, deler eiendommer og gir regler for bruk av fellesareal. Dette bidrar til at vedtatte planer kan gjennomføres.

Kombinerte saker – jordskifte og samtidig skjønn

Jordskiftedomstolene kan fremme jordskifte og holde ekspropriasjons-/erstatningsskjønn samtidig for de samme eiendommene som en integrert del av samme sak. Dette er aktuelt i forbindelse med offentlig ekspropriasjon ved vei- og jernbaneutbygging, og ved offentlig regulering av eiendomsrett, som for eksempel naturvern. Gjennom virkemidlene i jordskifteloven avbøter jordskiftedomstolene skader og ulemper som utbyggings- eller vernetiltaket medfører. Deretter holder jordskiftedomstolene skjønn, basert på alminnelige ekspropriasjonsrettslige regler, og fastsetter erstatning for det økonomiske tapet som ikke blir erstattet fullt ut gjennom jordskiftedelen av saken.

Skjønn

Jordskiftedomstolene har hjemmel til å holde skjønn som egen sak etter ulike lover. Hjemmelen er avgrenset til areal som er avsatt til landbruks-, natur- eller friluftsområde (LNF). Jordskifteloven gir jordskiftedomstolene hjemmel til å holde ekspropriasjons-/erstatningsskjønn som egen sak når partene har avtalt dette. Gjerdeloven gir jordskifte- domstolene hjemmel til å holde gjerdeskjønn, for eksempel

i forbindelse med fordeling av kostnader ved oppsetting og vedlikehold av gjerde. Veiloven gir jordskiftedomstolene hjemmel til å holde veiskjønn for private veier som egen sak, for eksempel for å etablere veirett ved tvang. Servituttløven gir jordskiftedomstolene hjemmel til å holde servituttskjønn som egen sak, for eksempel å flytte eller avvikle bruksretter. Reindriftsloven gir jordskiftedomstolene hjemmel til å holde skjønn som egen sak i forbindelse med tiltak en reindriftsutøver eller grunneier har gjennomført i reinbeiteområde, erstatningsskjønn i forbindelse med at rein har gjort skade på innmark med mer.

Rettsfastsettende saker – grensegang og rettsutgreiing

Grensegang

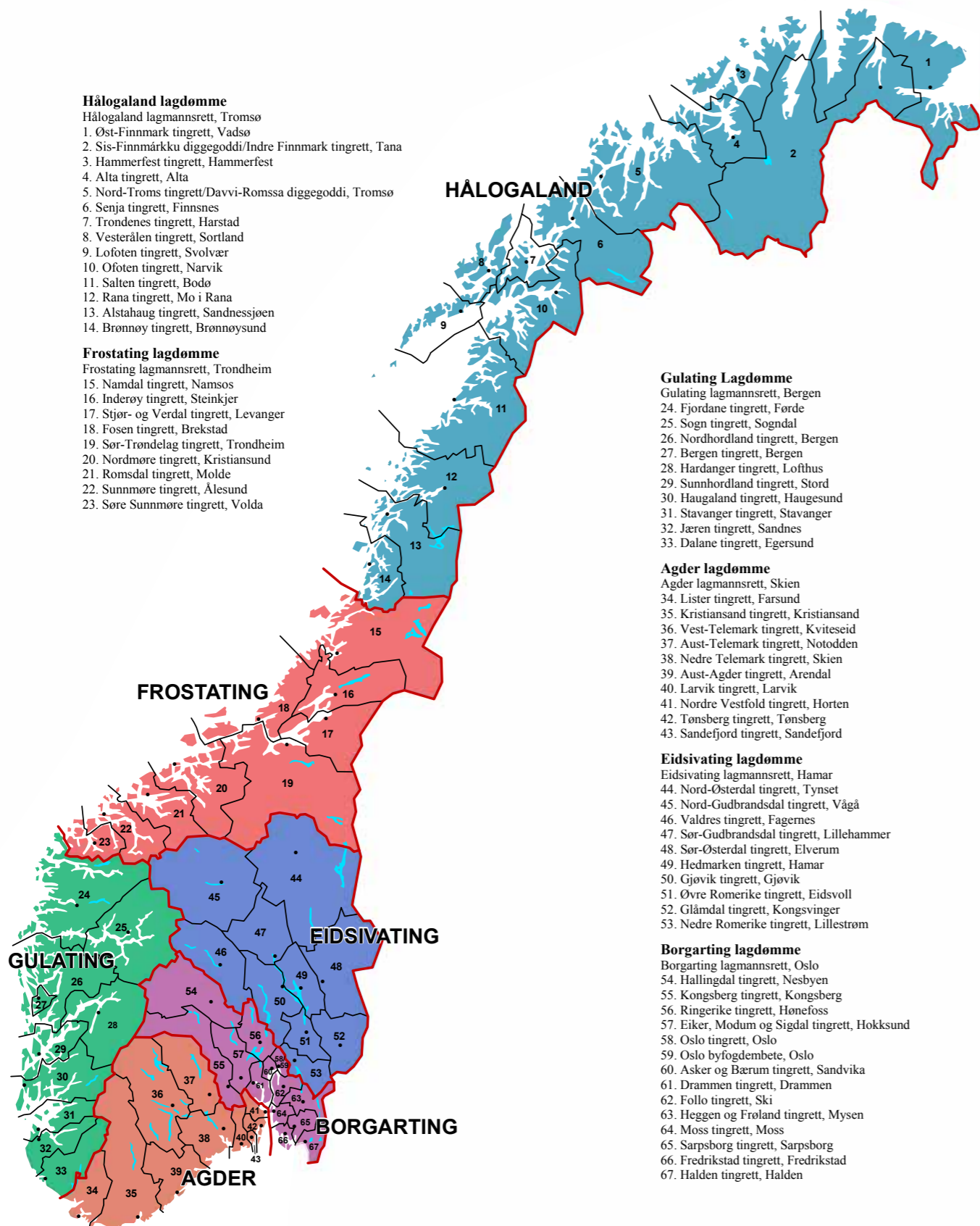
Når det er uklare grenser mellom eiendommer, kan jordskiftedomstolene klarlegge, fastlegge, merke av og måle inn grensene i egen sak. Slik sak kan reises for jordskifte- domstolene selv om det ikke er tvist om hvor grensa går. Jordskiftedomstolene kan også fastlegge grenser for varige bruksretter.

Rettsutgreiing

Jordskiftedomstolene kan klarlegge og fastsette eiendoms- og bruksrettsforholdene i sameie og i andre områder der det er sambruk mellom eiendommer, når dette er nødvendig for å kunne utnytte arealene rasjonelt. Dette er blant annet aktuelt i forbindelse med bruk av utmarksområde til hytteutbygging, jakt og fiske. I slike tilfeller fastsetter jordskiftedomstolene hvem som er medeiere og andelsfordelingen mellom dem.

DE ALMINNELIGE DOMSTOLENE

31.12.2010 var det 67 domstoler i førsteinstans, 6 lagmannsretter, samt Norges Høyesterett.

Hålogaland lagdømme

- Hålogaland lagmannsrett, Tromsø
1. Øst-Finnmark tingrett, Vadsø
  2. Sis-Finnmarkku diggegoddi/Indre Finnmark tingrett, Tana
  3. Hammerfest tingrett, Hammerfest
  4. Alta tingrett, Alta
  5. Nord-Troms tingrett/Davvi-Romssa diggegoddi, Tromsø
  6. Senja tingrett, Finnsnes
  7. Trondenes tingrett, Harstad
  8. Vesterålen tingrett, Sortland
  9. Lofoten tingrett, Svolvær
  10. Ofoten tingrett, Narvik
  11. Salten tingrett, Bodø
  12. Rana tingrett, Mo i Rana
  13. Alstahaug tingrett, Sandnessjøen
  14. Brønnøy tingrett, Brønnøysund

Frostating lagdømme

- Frostating lagmannsrett, Trondheim
15. Namdal tingrett, Namsos
  16. Inderøy tingrett, Steinkjer
  17. Stjør- og Verdal tingrett, Levanger
  18. Fosen tingrett, Brekstad
  19. Sør-Trøndelag tingrett, Trondheim
  20. Nordmøre tingrett, Kristiansund
  21. Romsdal tingrett, Molde
  22. Sunnmøre tingrett, Ålesund
  23. Søre Sunnmøre tingrett, Volda

Gulating Lagdømme

- Gulating lagmannsrett, Bergen
24. Fjordane tingrett, Førde
  25. Sogn tingrett, Sogndal
  26. Nordhordland tingrett, Bergen
  27. Bergen tingrett, Bergen
  28. Hardanger tingrett, Lofthus
  29. Sunnhordland tingrett, Stord
  30. Haugaland tingrett, Haugesund
  31. Stavanger tingrett, Stavanger
  32. Jæren tingrett, Sandnes
  33. Dalane tingrett, Egersund

Agder lagdømme

- Agder lagmannsrett, Skien
34. Lister tingrett, Farsund
  35. Kristiansand tingrett, Kristiansand
  36. Vest-Telemark tingrett, Kviteseid
  37. Aust-Telemark tingrett, Notodden
  38. Nedre Telemark tingrett, Skien
  39. Aust-Agder tingrett, Arendal
  40. Larvik tingrett, Larvik
  41. Nordre Vestfold tingrett, Horten
  42. Tønsberg tingrett, Tønsberg
  43. Sandefjord tingrett, Sandefjord

Eidsivating lagdømme

- Eidsivating lagmannsrett, Hamar
44. Nord-Østerdal tingrett, Tynset
  45. Nord-Gudbrandsdal tingrett, Vågå
  46. Valdres tingrett, Fagernes
  47. Sør-Gudbrandsdal tingrett, Lillehammer
  48. Sør-Østerdal tingrett, Elverum
  49. Hedmarken tingrett, Hamar
  50. Gjøvik tingrett, Gjøvik
  51. Øvre Romerike tingrett, Eidsvoll
  52. Glåmdal tingrett, Kongsvinger
  53. Nedre Romerike tingrett, Lillestrøm

Borgarting lagdømme

- Borgarting lagmannsrett, Oslo
54. Hallingdal tingrett, Nesbyen
  55. Kongsberg tingrett, Kongsberg
  56. Ringerike tingrett, Honefoss
  57. Eiker, Modum og Sigdal tingrett, Hokksund
  58. Oslo tingrett, Oslo
  59. Oslo byfogdembete, Oslo
  60. Asker og Bærum tingrett, Sandvika
  61. Drammen tingrett, Drammen
  62. Follo tingrett, Ski
  63. Heggen og Frøland tingrett, Mysen
  64. Moss tingrett, Moss
  65. Sarpsborg tingrett, Sarpsborg
  66. Fredrikstad tingrett, Fredrikstad
  67. Halden tingrett, Halden

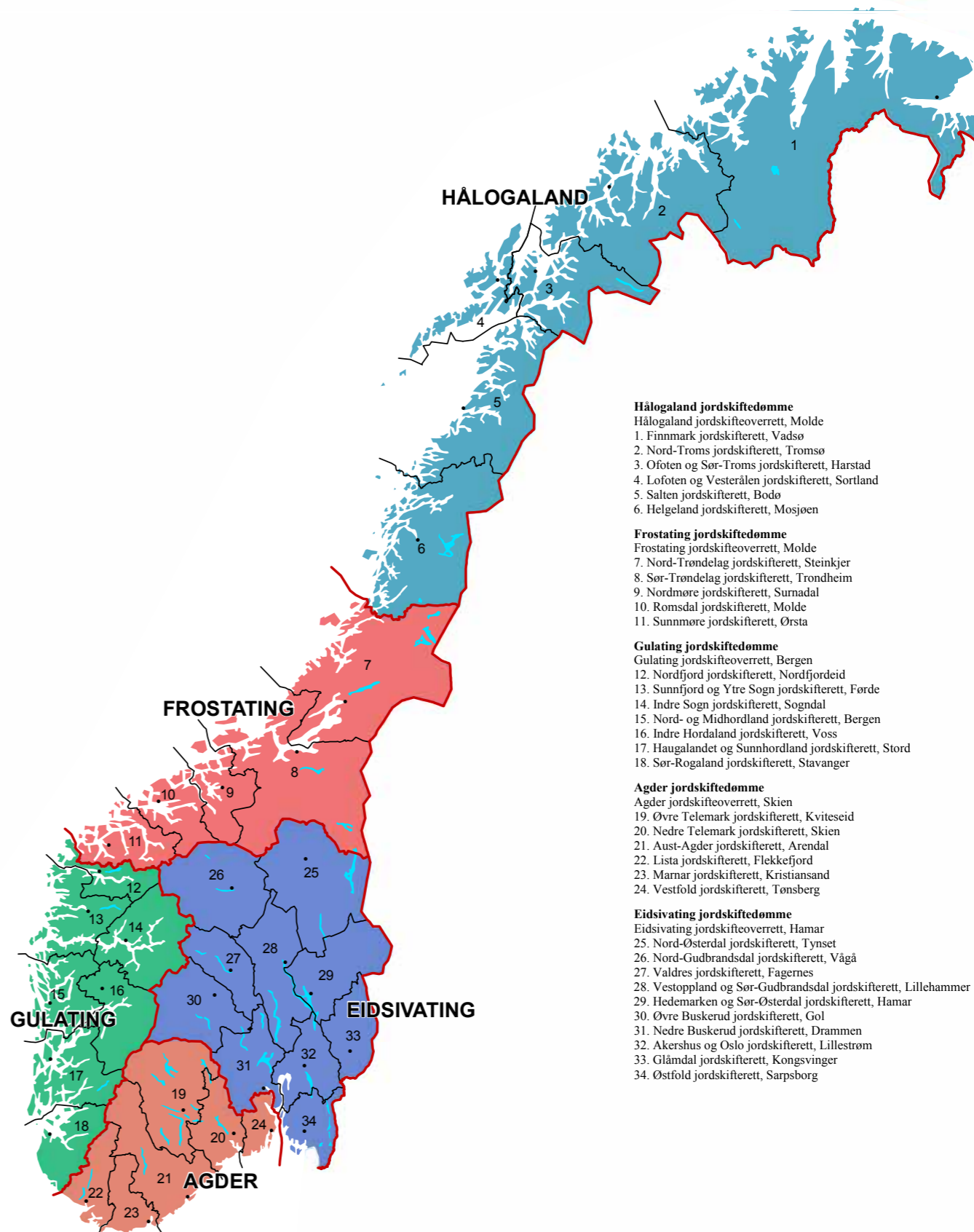
Målestokk 1 : 6mill

Kartdata - Statens kartverk
Kartet er produsert av
DA (ptm) januar 2010

JORDSKIFTEDOMSTOLENE

31.12.2010 var det 34 jordskifteretter og 5 jordskifteoverretter.

Hålogaland jordskiftedømme

- Hålogaland jordskifteoverrett, Molde
1. Finnmark jordskifterett, Vadsø
  2. Nord-Troms jordskifterett, Tromsø
  3. Ofoten og Sør-Troms jordskifterett, Harstad
  4. Lofoten og Vesterålen jordskifterett, Sortland
  5. Salten jordskifterett, Bodø
  6. Helgeland jordskifterett, Mosjøen

Frostating jordskiftedømme

- Frostating jordskifteoverrett, Molde
7. Nord-Trøndelag jordskifterett, Steinkjer
  8. Sør-Trøndelag jordskifterett, Trondheim
  9. Nordmøre jordskifterett, Surnadal
  10. Romsdal jordskifterett, Molde
  11. Sunnmøre jordskifterett, Ørsta

Gulating jordskiftedømme

- Gulating jordskifteoverrett, Bergen
12. Nordfjord jordskifterett, Nordfjordeid
  13. Sunnfjord og Ytre Sogn jordskifterett, Førde
  14. Indre Sogn jordskifterett, Sogndal
  15. Nord- og Midhordland jordskifterett, Bergen
  16. Indre Hordaland jordskifterett, Voss
  17. Haugalandet og Sunnhordland jordskifterett, Stord
  18. Sør-Rogaland jordskifterett, Stavanger

Agder jordskiftedømme

- Agder jordskifteoverrett, Skien
19. Øvre Telemark jordskifterett, Kviteseid
  20. Nedre Telemark jordskifterett, Skien
  21. Aust-Agder jordskifterett, Arendal
  22. Lista jordskifterett, Flekkefjord
  23. Marnar jordskifterett, Kristiansand
  24. Vestfold jordskifterett, Tønsberg

Eidsivating jordskiftedømme

- Eidsivating jordskifteoverrett, Hamar
25. Nord-Østerdal jordskifterett, Tynset
  26. Nord-Gudbrandsdal jordskifterett, Vågå
  27. Valdres jordskifterett, Fagernes
  28. Vestoppland og Sør-Gudbrandsdal jordskifterett, Lillehammer
  29. Hedmarken og Sør-Østerdal jordskifterett, Hamar
  30. Øvre Buskerud jordskifterett, Gol
  31. Nedre Buskerud jordskifterett, Drammen
  32. Akershus og Oslo jordskifterett, Lillestrøm
  33. Glåmdal jordskifterett, Kongsvinger
  34. Østfold jordskifterett, Sarpsborg

Målestokk 1 : 6mill

Kartdata - Statens kartverk
Kartet er produsert av
DA (ptm) januar 2010

Domstoladministrasjonen

DOMSTOLADMINISTRASJONENS ROLLE OG ARBEIDSOPPGAVER

Domstoladministrasjonen (DA) har ansvaret for den sentrale administrasjonen av de alminnelige domstolene og jordskiftedomstolene.

DA skal sørge for at samfunnets overordnede krav og forventninger til domstolene ivaretas, synliggjøre domstolenes uavhengighet og videreutvikle domstolene i rollen som samfunnets viktigste konfliktløser. DAs samfunnsoppdrag gir følgende fire roller overfor domstolene: styring, utvikling, rettspolitikk og som tjenesteleverandør. DA er uavhengig og kan ikke instrueres av noe departement, men justisministeren er parlamentarisk ansvarlig overfor Stortinget. Gjennom budsjettbehandlingen fastsetter Stortinget årlig sentrale retningslinjer for Domstoladministrasjonens arbeidsoppgaver og ansvarsområder.

Tor Langbach har vært direktør siden september 2007. Stillingen er et åremål på seks år.

NOEN SENTRALE ARBEIDSOPPGAVER I DOMSTOLADMINISTRASJONEN

Organisasjons- og personalutvikling

DA har ansvar for organisasjons- og lederutvikling, rekruttering, arbeidsmiljø, sikkerhet og beredskap. Videre utvikling av personalpolitikk og gjennomføring av lønnsforhandlinger for de fleste domstolene. DA har en sentral rolle i å sikre at avtaleverket følges og at samarbeidet med arbeidstakerorganisasjonene og andre sentrale grupper fungerer godt.

Kompetanse

Med kvalitet som en av de grunnleggende verdiene for domstolene, vil DA være sentral i et systematisk kvalitetsarbeid. Kompetente medarbeidere på alle nivå er en forutsetning for høy kvalitet. DA har et hovedansvar for å sikre at domstolene til enhver tid har den kompetanse som er nødvendig. Dette innebærer å vurdere behovet for

kompetanseutvikling og hvilke tiltak som bør iverksettes i samarbeid med domstolenes ledere og medarbeidere.

Juridisk arbeid

DA er involvert i juridisk utviklings- og lovgivningsarbeid på domstolenes områder. Det skjer gjennom egne initiativ og gjennom høringsuttalelser. DA behandler også erstatningskrav fra personer som mener at domstolen har gjort erstatningsbetingede feil. Generelle henvendelser fra publikum knyttet til domstolenes arbeid er en annen oppgave.

DA bidrar også i internasjonale fora på domstolenes område.

Økonomi og eiendom

DA utformer domstolenes overordnede budsjett og legger premisser for denne budsjettprosessen i forhold til sentrale myndigheter. På grunnlag av Stortingets budsjettvedtak tildeler DA rammebudsjett til hver enkelt domstol. DA har ansvar for regnskapsføring, eiendomsforvaltning og felles innkjøpsstrategi i domstolene. DA utfører økonomisk, langsiktig planlegging, felles effektiviserings-tiltak, samt utarbeidelse av statistikk og analyse av saksinngangen i domstolene.

IKT

DA har hovedansvaret for IKT i domstolene, og er sentral premissgiver for bruken av teknologi. Samtidig er DA domstolenes primære samarbeidspart og representerer domstolene i saker som gjelder teknologi og samarbeid med andre virksomheter på justisområdet, og med virksomheter i andre sektorer. DA er sentral i utviklingen av prosesser og arbeidsmåter i domstolene, og har et særlig ansvar for å skaffe verktøy og løsninger som bidrar til effektiv saksbehandling og god ressursutnyttelse. DA har ansvar for domstolenes teknologiplattform og er leverandør av utstyr, programvare og tjenester til domstolene.

Informasjon og samfunnskontakt

DA har ansvar for å utvikle informasjonsvirksomheten

i og mellom domstolene, samt overfor allmennheten og mediene. Virkemidler i dette arbeidet er blant annet www.domstol.no, www.jordskifte.no, www.domstoladministrasjonen.no, intranett, trykksaker og mediekontakt. DA skal også ivareta domstolenes interesser gjennom kontakt med politisk myndigheter og forvaltning. DA har overordnet ansvar for domstolenes arkivrutiner.

Jordskifte

DA har ansvar for overordnede jordskiftefaglige og kartfaglige spørsmål. Jordskiftefaget omfatter eiendomsutforming, verdisetting av eiendommer og skifteregnskap (oversikt over hvem som eier hva i et skiftefelt). Kartfaget omhandler behandling av kartfestet informasjon i saker for jordskiftedomstolene.

Service

DA er serviceorgan og støttespiller overfor domstolene, og har ansvar for videreutviklingen av service overfor domstolene og utvikling av domstolenes service overfor publikum og brukere. DA gjennomfører større arrangementer, herunder dommermøtene og domstollederemøtene.

Domstoladministrasjonen har følgende sekretariatsfunksjoner

Innstillingsrådet for dommere

Rådet avgir innstilling om dommerutnevnelser til Regjeringen. Dommerne utnevnes av Kongen i statsråd. Innstillingsrådet behandler også konstitusjoner av dommere og dommerfullmektiger. www.domstol.no/innstillingsradet

Tilsynsutvalget for dommere

Utvalget behandler klager på dommere og kan også ta opp saker på eget initiativ. www.domstol.no/tilsynsutvalget

Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark

DA har det overordnede administrative ansvaret for Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark. DA kan ikke instruere kommisjonen om utførelsen av selve utredningsarbeidet.

Virksomheten for disse institusjonene er regulert i Finnmarksloven av 17. juni 2005 nr 85, se lovens kapittel 5, med tilhørende forskrift. Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark skal på grunnlag av gjeldende nasjonal rett utrede bruks- og eierrettigheter til den grunnen Finnmarkseiendommen har overtatt. Kommisjonens medlemmer er oppnevnt i statsråd. Det er

fem medlemmer, hvorav ett er oppnevnt som leder. Det er krav om at minst to av medlemmene i kommisjonen skal være bosatt eller på annen måte ha sterk tilknytning til Finnmark fylke.

Sekretariatet ble operativt i begynnelsen av 2009. DA bistår med administrativ og kompetansebyggende støtte, herunder i spørsmål om arkiv, IKT, økonomi og administrasjon.

DA har i 2010 bidratt til etablering og drift av sekretariatet for Finnmarkskommisjonen. Kommisjonen er lokalisert i Tana, og ble i etableringsfasen samlokalisert med Indre Finnmark tingrett.

Det er igangsatt et arbeide for å løse lokalbehovet for Finnmarkskommisjonen på lengre sikt.

Finnmarkskommisjonen har i 2010 arbeidet med kartleggingen av eksisterende bruks- og eierrettigheter i tre utredningsfelt. Det er forventet at rapport etter avsluttet kartlegging vil foreligge mot slutten av 2011 for to av disse feltene.

Det er pr 31.12. 2010 ikke oppnevnt medlemmer av Utmarksdomstolen for Finnmark. www.finnmarkskommisjonen.no

Domstolenes virksomhet

SAKSAVVIKLING OG MÅLOPPNÅELSE I DE ALMINNELIGE DOMSTOLENE

Det er utarbeidet oversikter over antall innkomne saker, behandlede saker, saker i beholdning og gjennomsnittlig saksbehandlingstid. Detaljert saksavviklingsstatistikk per domstol finnes på sidene 65-98. En beskrivelse av sakstypene finnes i kapittel om de alminnelige domstolenes oppgaver på side 8.

Saksavvikling i 2010

Domstolene i førsteinstans

Innkomne saker

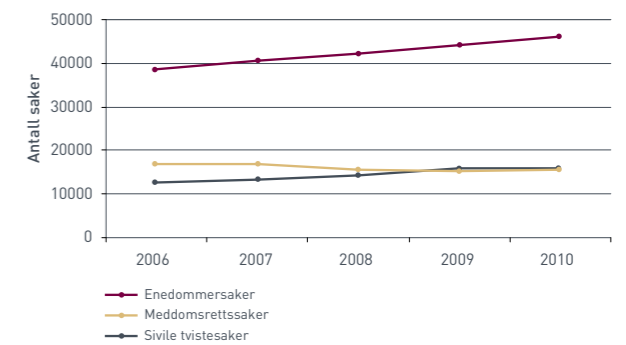
Antallet sivile tvistesaker som ble registrert inn til domstolene økte med 11 prosent fra 2008 til 2009. Saksinngangen i 2010 var på samme høye nivå som i 2009. I 2010 kom det inn 15 901 saker. Alminnelige tvistesaker og saker etter barneloven utgjør rundt 60 prosent av tvistesakene.

I 2010 var 1664 av alle innkomne tvistesaker (10 prosent) saker etter småkravsprosessen. Tilsvarende antall i 2009 var 1713 saker (11 prosent).

Når det gjelder de øvrige sivile sakene var det i 2010 en markant vekst i antall begjæringer om tvangssalg av fast eiendom og gjeldsordningssaker. Nye arveavgiftssatser fra 1.1.2009 resulterte i at et stort antall dødsbo kom inn til domstolene for offentlig skifte i slutten av 2008 og begynnelsen av 2009. Antallet dødsboskifter er nå tilbake på et normalt nivå.

Siden 2005 har antallet innkomne enedommersaker inn til domstolene økt hvert år, og dette fortsetter i 2010. Antallet innkomne enedommersaker økte med 4 prosent fra 44 274 saker i 2009 til 46 262 saker i 2010.

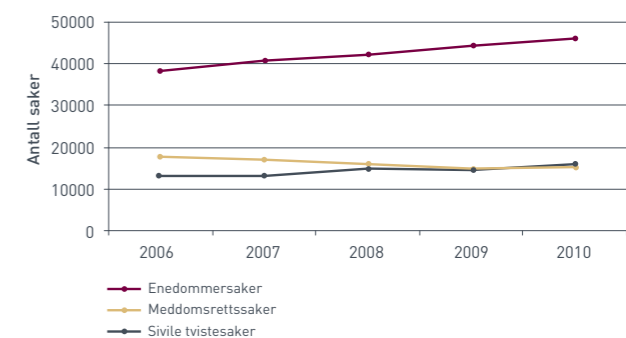
For første gang på flere år er det en vekst i antallet meddomsrettssaker som kommer inn til tingrettene. Saksinngangen av meddomsrettssaker er økt med 4 prosent fra 15 118 saker i 2009 til 15 688 saker i 2010.

Behandlede saker

Domstolene har behandlet flere saker i 2010 enn i 2009. Fra 2009 til 2010 økte antallet behandlede saker med 11 prosent for tvistesaker, med 5 prosent for enedommersaker og med 2 prosent for meddomsrettssaker. I 2010 utgjorde tilståelsespåkømmelser 48 prosent av alle avsagte dommer i straffesaker.

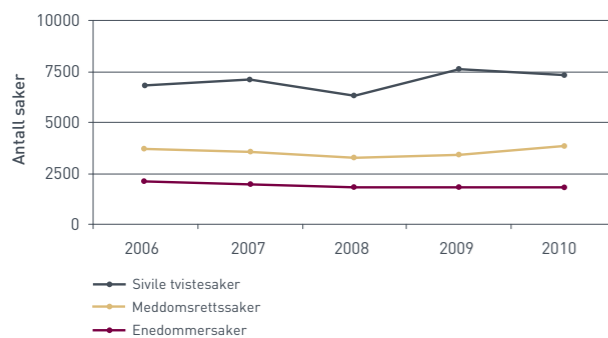
Siden 2006 har rettsmekling vært et tilbud ved alle tingretter og lagmannsretter. I 2010 ble det avholdt rettsmeklingsmøter i 1925 saker (1995 i 2009), og 1181 saker (1216 i 2009) er registrert som forliket etter rettsmekling.

Beholdning

Beholdningen av tvistesaker er redusert med 4 prosent fra 7 594 saker ved utgangen av 2009 til 7 294 saker ved slutten av 2010.

I straffesakene er beholdningene i enedommersaker ved utgangen av 2010 på 1 801 saker mot 1 841 saker etter 2009. Dette er en nedgang på 2 prosent. Beholdningen meddomsrettssaker er økt med hele 11 prosent fra 3 417 saker etter 2009 til 3 805 saker etter 2010.

Måloppnåelse - saksbehandlingstid

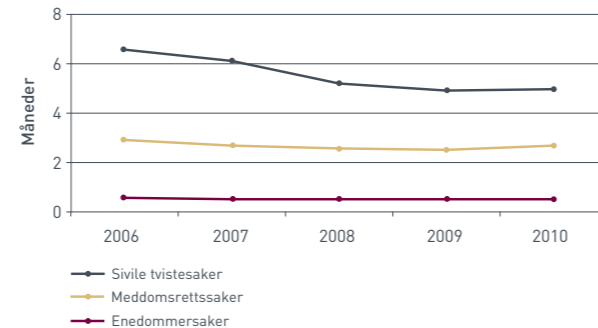
I Proposisjon 1 S finnes følgende målsettinger for gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra en sak kommer inn til domstolen og til avgjørelse foreligger:

Sivile tvistesaker:	6 måneder
Enedommersaker:	1 måned
Meddomsrettssaker:	3 måneder

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for sivile tvistesaker har gått ned hvert år fra 2005 til 2009. Fra 2009 til 2010 går den imidlertid litt opp fra 4,9 til 5,0 måneder. I 2010 hadde 62 av 67 domstoler gjennomsnittlig saksbehandlingstid innenfor målsettingen på 6 måneder. Dette utgjør 93 prosent av domstolene. Dette er tilsvarende andel som i 2009.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for enedommersaker har vært stabil, og godt innenfor målsettingen de siste årene. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har siden 2007 vært 0,5 måneder for disse sakene. I 2010 klarte samtlige 67 tingretter målsettingen om gjennomsnittlig saksbehandlingstid for enedommersaker innenfor 1 måned. Tilsvarende andel i 2009 var 65 av 67 tingretter.

For meddomsrettssaker er gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2010 på 2,7 måneder mot 2,5 måneder i 2009. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle tingrettene samlet er fortsatt innenfor målsettingen på 3 måneder. 51 av 66 tingretter (77 prosent) av tingrettene klarte målsettingen i 2010. Det er færre enn i 2009, da klarte 57 av 67 tingretter målsettingen.

Domstolene i andreinstans**Innkomne saker**

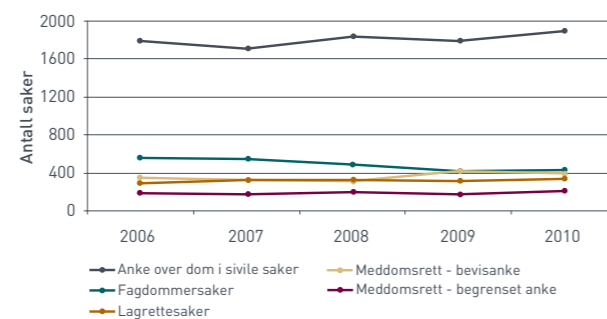
Fra 2009 til 2010 er antallet innkomne anker over dom i sivile saker økt med 6 prosent fra 1 787 til 1 899 saker.

For straffesakene finner man at antall innkomne fagdommersaker er på samme nivå i 2010 som i 2009, hhv 423 innkomne saker i 2009 og 429 innkomne saker i 2010. Saksinngangen av begrensede anker i meddomsrett har økt med 21 prosent fra 175 saker i 2009 til 211 saker i 2010.

Saksinngangen av bevisanker i meddomsrett har gått ned med 6 prosent fra 417 til 392 saker, mens saksinngangen av lagrettesaker har økt med 8 prosent fra 314 til 338 saker.

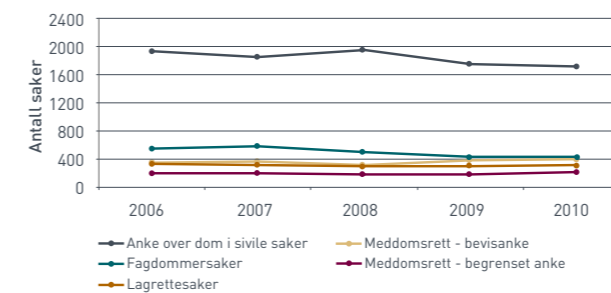
Andelen straffesaker som henvises til behandling¹ var for alle lagmannsrettene samlet 39,7 prosent i 2010. Andelen henviste saker varierer mellom lagmannsrettene, for 2010 varierte den mellom 33,6 prosent og 42,9 prosent.

¹ Inkludert 6-årssaker

Behandlede saker

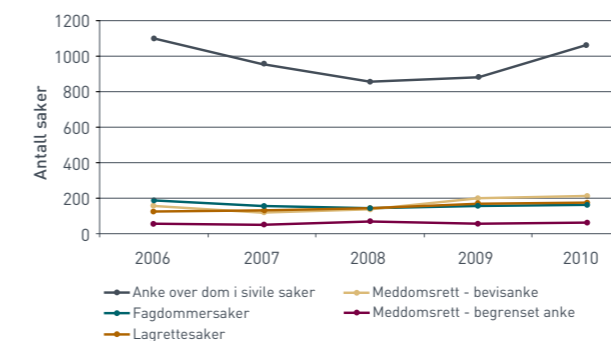
Antallet behandlede anker over dom i sivile saker har sunket fra 1746 i 2009 til 1710 i 2010.

Antall behandlede anker over dom i straffesaker økte fra 2009 til 2010. Antall behandlede saker i 2010 var (2009-tall i parentes): 426 (426) fagdommersaker, 210 (191) begrensede anker i meddomsrett, 408 (376) bevisanker i meddomsrett, og 314 (292) lagrettesaker.

Beholdning

Beholdningen av anker over dom i sivile saker økte med hele 20 prosent fra 884 i 2009 til 1 062 saker i 2010.

Beholdningen av alle typer anker over dom i straffesaker har økt: Beholdningen av fagdommersaker har også økt med 2 prosent, begrensede anker i meddomsrett har økt med 14 prosent, bevisanker i meddomsrett har økt med 6 prosent og beholdningen av lagrettesaker har økt med 4 prosent.

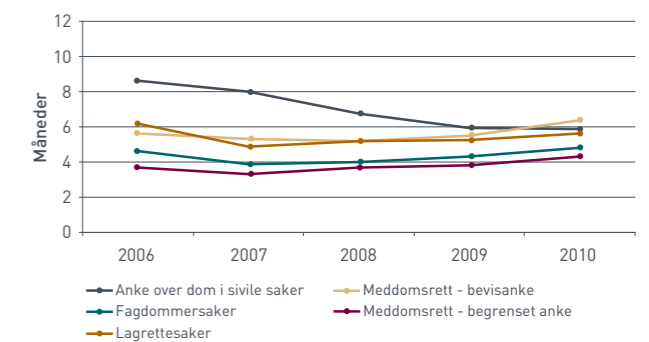
Måloppnåelse - saksbehandlingstid

I Proposisjon 1 S finnes følgende målsettinger for gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra en sak kommer inn til domstolen og til avgjørelse foreligger:

Anke over dom i sivile saker:	6 måneder
Fagdommersaker, meddomsrettssaker (bevisanker og begrensede anker), lagrettesaker:	3 måneder

For anker over dom i sivile saker er gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 5,9 måneder i 2010, mot 6,0 i 2009.

Saksbehandlingstiden i straffesaker er i 2010 økt: I fagdommersaker er saksbehandlingstiden økt fra 4,3 måneder i 2009 til 4,8 måneder i 2010. I begrensede anker i meddomsrett og bevisanker i meddomsrett er saksbehandlingstiden økt henholdsvis fra 3,8 og 5,5 måneder til 4,3 og 6,4 måneder. I lagrettesaker er saksbehandlingstiden økt fra 5,2 måneder i 2009 til 5,6 måneder i 2010.

SAKSAVIKLING I JORDSKIFTEDOMSTOLENE

Jordskifterettene leverte halvårsstatistikk for første gang i 2010. På grunn av manglende sammenligningsgrunnlag, var det vanskelig å trekke sikre konklusjoner den gang. Når en nå kan gjøre opp status for året, er restansene redusert med ca. 4 prosent på årsbasis. Tallene viser at jordskifterettene avsluttet relativt flere saker i andre halvår enn i første, mens tilgangen på nye saker var noe mindre i andre halvår enn i første. Først når en får noe mer statistisk grunnlag kan en si om dette er en normal situasjon.

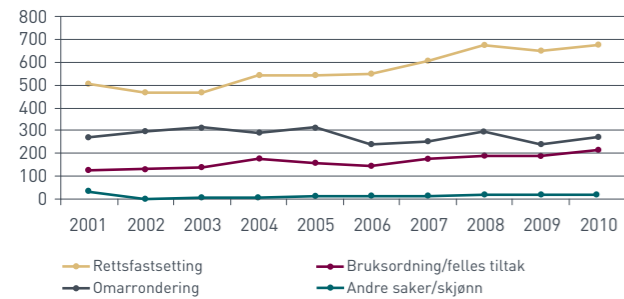
Det er foreløpig ikke fastsatt mål for saksbehandlingstiden i jordskiftedomstolene. Restansene er fortsatt store, og gjennomsnittlig saksavviklingstid er fortsatt for lang. Det er likevel slik at restansene aldri har vært mindre, og gjennomsnittsalderen på avsluttede saker aldri har vært kortere enn i 2010. Det har vært en meget positiv utvikling siste år.

Avsluttede saker

Jordskifterettene avsluttet 1 183 saker i 2010 (1 094 i 2009). Dette er det høyeste antall avsluttede saker jordskifterettene har hatt de siste årene, også mer enn i rekordåret 2008. Dette er svært gledelig, og noe uventet. Etter mange gode år, hadde en ventet at resultatet ville ha ligget mer på linje med 2009. Resultatene de siste årene viser at det er høy aktivitet ved jordskifterettene over tid.

Det er også en betydelig økning for mange resultatindikatorer sett i forhold til 2009. Det ble avgjort 1 239 (1 106) tvister, mens antallet rettsfastsettende vedtak var 3 628 (3 621). Areal i skiftefelt var 174 660 daa (1 452 967).

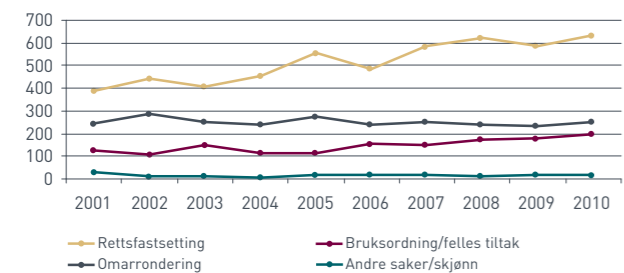
Det er registrert bruksordning for 785 km² (480). Antall parter i avsluttede saker var 10 713 (10 025). Det er fastlagt, avmerket og innmålt 1 982 km grenser (1 780) mens antallet innmålte grensepunkter var 19 428 (16 648). Jordskifterettene har behandlet 299 km vei (253), mens gebyrinntektene var 16,3 mill. kr. mot 14,8 mill. kr. i 2009.

Nye saker

Sakstilgangen økte betydelig i 2010. Det kom inn 1 096 nye saker mot 1 014 i 2009. Dette er det høyeste tallet nye saker jordskifterettene har registrert de siste 10 årene. Det er en viss økning i tilgangen på både bruksordninger, omarronderings- og rettsfastsettningssaker. De nye sakene fordelte seg med ca. 23 prosent omarrondering, 18 prosent bruksordning, 58 prosent rettsfastsettning og 1 prosent skjønn. Dette er nøyaktig samme fordeling som i 2009.

Fordelingen mellom sakstyper har vært nokså stabil de senere årene, men på lengre sikt har de svingt betydelig. For eksempel har andelen av rettsfastsettningssaker variert mellom 40 og 70 prosent de siste 25 årene. De siste 10 årene har det vært en betydelig økning i tilgangen på slike saker. Den mest markerte utviklingen over tid har likevel vært økning i antallet bruksordningssaker. Antallet nye slike saker er omlag doblet de siste fem årene. Bruksordning for private veier utgjør en stor andel av disse sakene.

Restanser

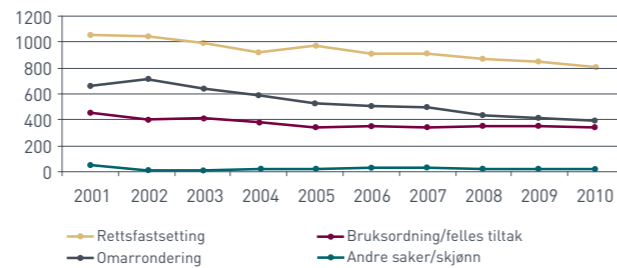
Jordskifterettene har redusert restansene mye over en lang sammenhengende periode. Mens en i 1983 hadde 3 919 foreliggende saker, var antallet i 1999 2 558, og i 2009 1 641. Ved siste årsskiftet var antallet foreliggende saker redusert til 1 567, eller en reduksjon på vel fire prosent siste år.

Restansene har aldri vært mindre. Det er likevel slik at det må settes inn ekstra ressurser om en skal få restansene ned på et akseptabelt nivå innen rimelig tid.

Den foreliggende saksmengden antas å utgjøre ca 350 årsverk for jordskifterettene.

Over tid er det antallet omarronderings- og rettsfastsettningssaker som står for reduksjon i restansene. Antallet bruksordninger og felles tiltak har holdt seg relativt stabilt. Hovedårsaken til denne utviklingen ligger i tilgangen på nye saker i perioden.

For rettsfastsettning, og særlig for grensegangssaker er det nok også slik at hver enkelt sak i gjennomsnitt omfatter noe mindre arbeid i dag enn tidligere. Det er i dag relativt sjelden jordskifterettene får inn grensegangssaker for større områder, dette først og fremst på grunn av kostnaden med slike saker.

Saksbehandlingstid og ventetid

Det har vært en positiv utvikling i gjennomsnittsalder og ventetid for avsluttede saker også i 2010 (i 2009 parantes). Gjennomsnittsalderen for avsluttede saker var 1,7 år (1,8) mens saksbehandlingstida var 0,9 år (0,9). Gjennomsnittlig ventetid fra sak ble krevd til den ble tatt under behandling var også 0,8 år (0,9).

Gjennomsnittsalderen for avsluttede saker er fortsatt for høy. Men reduksjonen av restansene over en årrekke gjør seg nå – som ventet – sterkt utslag i alderen på avsluttede saker, saksbehandlingstid og ventetid. Dette er svært gledelig. Tendensen over flere år har vært økt saksmengde til jordskiftedomstolene.

FAKTA

Noen sentrale tall fra statistikken for avsluttede saker

	2009	2010
Tall avsluttede saker	1 094	1 183
Tall parter i sakene	10 025	10 713
Tall rettstvister avgjort	1 106	1 239
Tall rettsfastsettende vedtak	3 621	3 628
Tall innmålte grensepunkt	16 648	19 428
Skiftet areal	1 452 967 daa	174 660 daa
Merkede grenser	1 780 km	1 982 km
Gjennomsnittsalder	1,8 år	1,7 år
Saksbehandlingstid	0,9 år	0,9 år
Behandlet private veier	253 km	299 km

Jordskifteoverrettene

Jordskifteoverrettene avsluttet 51 saker i 2010 mot 48 saker i 2009. Det kom inn 49 nye saker (39) mens det ved årsskiftet forelå 25 saker (28). Tilgangen på nye saker har variert betydelig de siste årene, men kan nå se ut til å stabilisere seg på omlag det nivå de lå på for en del år tilbake.

Gjennomsnittsalderen for avsluttede saker var 10 måneder (14). Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 2,8 måneder, en viss nedgang fra 2009 da denne lå på 3,4 måneder. Saksavvikling og saksbehandlingstid i jordskifteoverrettene er tilfredsstillende, og de må anses å være à jour med så vidt få foreliggende saker.

Jordskiftedomstolene: Årsstatistikk 2001-2010

Resultatindikator	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Areal i skiftefeltet (da)	665 364	488 705	647 406	315 036	309 206	195 688	322 754	254 667	1452 967	174 660
Km skogsvei	192	253	193	235	287	529	250	206	253	299
Antall løste tvister	777	1 003	800	763	1 105	1 102	1 084	1 358	1 106	1 239
Km grenser merket	1 497	1 916	2 017	1 619	1 939	1 747	1 881	1 978	1 780	1 982
Antall parter	8 389	8 173	10 142	8 207	9 875	8 014	9 552	9 589	10 025	10 713

Avsluttede saker

Sakstype	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Omarrondering	273	299	313	287	312	239	252	299	240	273
Bruksordning/felles tiltak	123	134	138	174	156	148	174	189	192	216
Rettsfastsetting	502	463	465	540	541	550	604	671	646	677
Andre saker/skjønn	32	2	5	6	10	11	12	16	16	17
Sum jordskifterettene	930	898	921	1 007	1 019	948	1 042	1 175	1 094	1 183
Jordskifteoverrettene	57	52	49	58	37	36	44	46	48	51
Totalt	987	950	970	1 065	1 056	984	1 086	1 221	1 142	1 234

Foreliggende saker

Sakstype	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Omarrondering	667	718	644	592	528	506	498	434	416	396
Bruksordning/felles tiltak	453	408	418	382	343	354	343	348	351	340
Rettsfastsetting	1 055	1 043	994	922	976	913	914	867	853	809
Andre saker/skjønn	48	11	15	16	21	31	29	19	21	22
Sum jordskifterettene	2 223	2 180	2 071	1 912	1 868	1 804	1 785	1 668	1 641	1 567
Jordskifteoverrettene	44	42	40	31	37	22	37	38	28	25
Totalt	2 267	2 222	2 111	1 943	1 905	1 826	1 822	1 711	1 669	1 592

Nye krav

Sakstype	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Omarrondering	245	286	254	240	273	242	250	238	233	250
Bruksordning/felles tiltak	126	105	149	116	112	153	150	176	178	195
Rettsfastsetting	391	444	408	456	556	485	586	624	588	635
Andre saker/skjønn	28	10	10	8	15	17	16	9	15	16
Sum jordskifterettene	790	845	821	820	956	897	1 002	1 047	1 014	1 096
Jordskifteoverrettene	53	47	48	50	39	23	49	48	39	49
Totalt	843	892	869	870	995	920	1 051	1 095	1 053	1 145

Alder slutta saker	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Gjennomsnittsalder	2,8	2,9	2,4	2,6	2,3	2,3	2,1	1,8	1,7
Saksbehandlingstid	1,6	1,5	1,5	1,6	1,1	1,1	1,1	0,9	0,9

Domstolenes ressursbruk 2010

ØKONOMISKE NØKKELTALL FOR DOMSTOLENE

KAP. 61 HØYESTERETT

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgning 2010 (inkl. refusjoner)	74 766 259
Regnskap 2010	74 712 153
Mindreutgift	54 106

Når det tas hensyn til refusjoner, viser endelig regnskap et forbruk som i praksis er i tråd med budsjettammen.

KAP. 410 TINGRETTENE OG LAGMANNRETTENE

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgning 2010 (inkl. refusjoner)	1 559 331 457
Regnskap 2010	1 550 607 675
Mindreutgift	8 723 782

Tabellen viser et mindreforbruk på om lag 8,7 mill. kr, tilsvarende 0,6 prosent av disponibel bevilgning. Mindreforbruket, som kan karakteriseres som mindre vesentlig, har blant annet sammenheng med forsinket fakturering av utstyr og tjenester knyttet til etableringen av Inntrøndelag tingrett. I tillegg har det vært mindre forsinkelser i enkelte IKT – prosjekter med tilsvarende konsekvenser.

KAP. 3410 RETTSGEBYR

Post 01 Rettsgebyr

Bevilgning iht saldert budsjett for 2010	158 739 000
Budsjett prp p21/10-11	5 000 000
Budsjett prp p125/09-10	12 000 000
Bevilgning 2010	175 739 000
Regnskap 2010	169 111 137
Mindreinntekt	6 627 863

Inntektene på posten er regelstyrt. På posten føres inntekter fra gebyrpliktige oppgaver i domstolene i forbindelse med sivile saker, tinglysing, skjønn, tvangsforretninger, skifte, konkurs m.m. Inntektene ble imidlertid lavere enn de anslag som ble lagt til grunn.

KAP. 411 DOMSTOLADMINISTRASJONEN

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgning 2010 (inkl. refusjoner)	70 823 394
Regnskap 2010	68 909 680
Mindreutgift	1 913 714

Regnskapet for DA viser et mindreforbruk på om lag 1,9 mill. kr, tilsvarende 2,7 prosent av disponibel bevilgning. Mindreforbruket har sammenheng med at DA i perioder har hatt ubesatte stillinger.

KAP. 413 JORDSKIFTEDOMSTOLENE

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgning 2010 (inkl. refusjoner)	197 737 596
Regnskap 2010	196 323 830
Mindreutgift	1 413 766

Tabellen viser et mindreforbruk for jordskifterettene på om lag 1,4 mill. kr. Dette utgjør 0,7 prosent av disponibel bevilgning. Også her kan mindreforbruket i hovedsak relateres til vakanser.

KAP. 3413 JORDSKIFTEDOMSTOLENE

Post 01 Saks- og gebyrinntekter

Bevilgning 2010 (inkl. refusjoner)	13 358 000
Regnskap 2010	16 147 480
Merinntekt	2 789 480

Bevilgningen på posten omfatter inntekter ved at partene i saken betaler gebyr. Inntektene ble høyere enn de anslag som ble lagt til grunn.

UTVIKLING AV LEDERE OG LEDELSE I DOMSTOLENE

Å bidra til god ledelse i domstolene er en prioritert oppgave for DA, og ledelse i domstolene har fått økende fokus de senere årene. Både lovverk og plandokumenter formidler nye krav og forventninger til ledere i domstolene, og til domstollederne spesielt. Den økte aktiviteten vil delvis gjenspeiles i økt kompetanse- og lederutvikling framover.

Utvikling av ledelse og ressurser for ledelse lokalt

DA bistår domstollederne med veiledning i prosesser som gjennomføres i egen domstol, og domstollederne kan også gjøre bruk av eksterne veiledere ved behov.

DA støtter også utvikling av ledelse i domstolene generelt, herunder utvikling av ledergrupper og - team. Dette omfatter faglig så vel som økonomisk støtte. Det har vært en økende interesse fra domstolene og en økning i antall domstoler som har søkt støtte til slik lokal utvikling. Av domstoler som har fått støtte i 2010 kan nevnes Oslo tingrett, Gulating lagmannsrett, Bergen tingrett og Asker og Bærum tingrett.

Denne støtten vil videreføres, og DA ønsker å stimulere domstolene til fortsatt utviklingsarbeid innenfor ledelse. Domstolene kan gjøre bruk av rammeavtalen med AFF (Administrativt Forskningsfond) i Bergen til lokal utvikling dersom det vurderes som hensiktsmessig.

Støtte til utvikling i nettverk

Det eksisterer mange nettverk i domstolene, og mange av dem er dannet med utgangspunkt i gjennomførte lederutviklingsprogrammer. DA ønsker å stimulere til dannelse av nye nettverk og fortsatt utviklingsarbeid innenfor nettverk. Det har også vært en økning i antall domstoler som har søkt støtte til utviklingsaktiviteter innenfor nettverkene. Av nettverk som har fått slik støtte i 2010 kan nevnes Nedre Romerike tingrett, Aust Agder tingrett, Nordhordland tingrett og Follo tingrett.

Denne støtten vil også videreføres, og DA ønsker å stimulere domstolene til fortsatt utviklingsarbeid innenfor forskjellige nettverk. Domstolene kan også her gjøre bruk av rammeavtalen med AFF dersom det vurderes som hensiktsmessig.

Organisasjonsutvikling

Det har over flere år pågått et arbeid for å sikre en effektiv ressursutnyttning og høy kvalitet på det arbeidet som utføres i domstolene. Kjerneområdene for utviklingsarbeidet har vært lederutvikling, utvikling av organisering og arbeidsprosesser og kompetanseutvikling i domstolene. Les mer under verdi Kvalitet for status innenfor lederutviklingsprogram og kompetanseutvikling.

Fokuset på saksavviklingen har vært høyt. En har de seneste årene sett en meget positiv utvikling, og domstolene behandler nå saker raskere enn noen gang. Et prioritert område i årene framover vil være å opprettholde og videreutvikle høy kvalitet på arbeidet i domstolene, samtidig som oppnådde resultater når det gjelder saksbehandlingstider opprettholdes. Flere organisasjonsutviklingstiltak er igangsatt for å støtte en slik utvikling:

Det er igangsatt en prøveordning om en større grad av spesialisering i domstolene, og til sammen deltar to lagmannsretter og åtte tingretter. Det er aktuelt å prøve ut moderat spesialisering, hvor dommeren skal være ca. 25 – 30 prosent spesialist og 70 – 75 prosent generalist. Spesialiseringen vil i hovedsak være avgrenset innenfor fagtype, stadium i saksbehandlingen og prosessstype.

Det er en uttalt forventning fra DA at domstolene skal arbeide aktivt for å utnytte mulighetene for delegasjon av oppgaver fra dommer til saksbehandlere og andre stillingskategorier. Dette vektlegges også i lederkriteriene. Domstolene rapporterer at det er stort fokus på delegering, og det synes som de fleste nå er av den oppfatning at ytterligere delegering begrenses av kapasitet i bemanning eller regelverket.

I 2010 ble de gjennomførte strukturendringene i fase 1 evaluert, og DAs evaluering ble oversendt Justisdepartementet for videre behandling.

EVALUERING AV STRUKTURENDRINGENE

Etableringen av Inntrøndelag tingrett 1.1.2011 medførte at strukturendringene i førsteinstansdomstolene som Stortinget vedtok i 2001 er gjennomført. Dermed er antallet førsteinstansdomstoler redusert fra 92 til 66. I samråd med Justis- og politidepartementet har DA i 2010 gjennomført en evaluering av strukturendringene og foreslått kriterier for eventuelle fremtidige strukturendringer. Disse er størrelse (minimum 8-10 dømmende årsverk), lokalisering sett i forhold til andre offentlige institusjoner, befolkningsvekst og senterstruktur, samt reiseavstand for brukere.

Evalueringen av strukturendringene i førsteinstansdomstolene viser at denne domstolsreformen gjennom etablering av større dommerkollegier har bidratt til flere domstoler med et sterkere fagmiljø. Dette er et forhold som antas å ha stor betydning for arbeidet med kompetanseutvikling og rekrutteringsarbeid i domstolene. Sammenslåing av mindre domstoler til større enheter gir redusert bemanningsmessig sårbarhet. Dette kommer klart til uttrykk i evalueringen. Større enheter har bedre muligheter både til å håndtere kortere og mer langvarig

fravær. Denne beredskapen har betydning for parter som unngår omberamminger av saker og forsinkelser, men påvirker også arbeidsmiljøet i domstolene. Etter Domstoladministrasjonens oppfatning viser evalueringen at strukturendringene har vært en svært positiv reform for domstolene og deres brukere. Evalueringen er oversendt Stortinget og Justis- og politidepartementet. Det er ikke tatt stilling til oppfølging av evalueringen.

TEKNOLOGIANVENDELSE

Teknologien har innvirkning på alle sider ved domstolenes virksomhet. Samtidig som den bidrar til å opprettholde rettssikkerheten og den allmenne tilliten til domstolene, er det en overordnet målsetting å gjøre arbeidet enklere og mer effektivt.

Gjeldende IKT-strategi (2009 – 2012) stiller opp følgende overordnede prioritering:

- Å fornye dagens teknologibaserte løsninger slik at de blir mer effektive og bedre tilpasset brukernes behov.
- Å utnytte mulighetene ny teknologi og nye løsninger gir til å forbedre arbeidsprosessene i domstolene og til å effektivisere samhandlingen med parter og interessenter.

I 2010 ble det gjennomført en rekke forprosjekter på områder som når løsningene realiseres vil bidra sterkt til å realisere målsettingen om fornyelse og nye løsninger. Gjennom forprosjektene får vi verdifull kunnskap om løsningsalternativer, omfang, kompleksitet, kostnader og gevinster. En anstrengt økonomi gjør at bare få tiltak er mulig å sette i verk.

I 2010 er to svært sentrale tiltak påbegynt:

- Fornyelse (oppgradering) av den tekniske plattformen og erstatning av kontorstøtteverktøyene
- Utvikling av løsning for elektronisk samhandling med advokater

I tillegg er det gjort betydelig forberedende arbeid for:

- Framtidig felles systemplattform for saksbehandling i domstolene
- Ny løsning for elektronisk samhandling mellom aktørene i straffesaker.

Ett område hvor bruk av teknologi innebærer betydelige gevinster, er bruken av videokonferanseløsninger til fjernmøter og –avhør som er stadig økende i domstolene.

Budsjettrammen til drift, forvaltning og utvikling på IKT-området var i 2010 65 mill kr, som utgjør 3,51 prosent av totalrammen til domstolene. Dette er en økning på 0,14 prosent i forhold til 2009. 26 prosent av midlene ble benyttet til utviklingstiltak. Sammenlignet med 2009 utgjør dette en

økning på 6 prosent, som i hovedsak er en effekt av lavere driftsutgifter.

Flere leverandører er viktige for utviklingsarbeidet og tjenesteproduksjonen på IKT-området. I løpet av 2010 er det anskaffet ny rammesavtale for utvikling og vedlikehold av domstolenes portalløsninger. Avtalen er tildelt BEKK Consulting AS. I tillegg er det utlyst konkurranse om utvikling og vedlikehold av domstolenes saksbehandlings-systemer. Dagens avtale er med Computas AS. Konkurransen skal avgjøres våren 2011. Drift av domstolenes tekniske plattform og applikasjoner utføres fortsatt av Logica Norge AS.

EVALUERING AV PROSJEKTET JORDSKIFTERETTENS RESSURSBEHOV – FASE 2

På grunn av store restanser og lang ventetid i jordskifterettene ble prosjektet "Jordskifterettens ressursbehov" iverksatt i regi av DA. Målet med prosjektet var å vurdere og å foreslå tiltak og virkemidler for å bedre ressurs-situasjonen og ressursfordelingen i jordskifterettene med mål om kortere vente og saksbehandlingstid i jordskifte-domstolene. Prosjektet ble sendt på høring til alle domstolene og til arbeidstakerorganisasjonene. DA vil ta med seg anbefalingene fra prosjektet og innspillene fra høringsuttalelsene inn i det videre arbeidet med de problemstillingene dette reiser.

Rapporten "Jordskifterettens kjernevirksomhet" var til stor hjelp i utforming av DAs høringsuttalelse til utkast til ny jordskiftelov. På samme måte har rapporten Arbeidsprosesser – rekruttering vært en viktig kilde i arbeidet med å utforme kravspesifikasjon til et nytt saksbehandlingssystem for jordskiftedomstolene.

I DAs arbeid for å synliggjøre jordskiftedomstolene, er rapporten Gevinstbetraktninger et viktig redskap. Anbefalingene herfra har blitt brukt særlig i kontakt med eksterne aktører og bevilgende myndigheter.

I 2010 startet DA evalueringen av den strukturprosessen de alminnelige domstolene har vært gjennom. DA vil i 2011 følge opp dette arbeidet også når det gjelder struktur og organisering av jordskiftedomstolene. I dette arbeidet vil resultatene fra prosjektet *Jordskifterettens ressursbehov fase 2* være viktig.

UTVIKLING AV KOMPETANSESTRATEGI

Det er i 2010 utviklet en kompetansestrategi for domstolene og DA. Strategien innlemmer både kvalitets- og kompetansearbeidet. Strategien er gyldig for årene 2011 – 2015. Enhet for kompetanse i DA har vært ansvarlig for å lede arbeidet. Utviklingsprosessen har involvert samarbeidsrådene for domstolene og DA, Rådet for kompetanseutvikling og DAs ledergruppe. Domstoler og andre interessenter deltok i en høring høsten 2010. DAs styre vedtok strategien i desember 2010.

INTERNASJONALT ARBEID

DA etablerte i januar 2010 et internasjonalt sekretariat til å koordinere DA's internasjonale arbeid.

Styret vedtok videre i oktober 2010 *mål og handlingsplan for internasjonalt arbeid i Domstoladministrasjonen for perioden 2010-2015*. Kort fortalt skal internasjonalt arbeid bidra til oppfylle DA's kjernefunksjon – å legge til rette for velfungerende domstoler i Norge. DA skal ha økt fokus på rettinformasjon fra internasjonale rettskilder som den Europeiske Menneskerettighetsdomstolen og EU- og EFTA-domstolen.

DA skal også legge til rette for at norske domstoler og DA aktivt deltar i rettsoppybyggende arbeid utenlands. Et slikt arbeid ligger imidlertid utenfor hva som kan anses for å være kjerneområdet for DA. I all hovedsak forutsetter derfor slik deltakelse finansiering utenfor de ordinære budsjettet til DA og domstolene.

DOMSTOLENES LOKALER

Lagmannsrettene

Lokalsituasjonen for Frostating, og Borgarting anses i hovedsak som tilfredsstillende. I Tromsø tinghus har det vært behov for mer plass for domstolene. Statsadvokaten flyttet i 2010 ut av lokalene, og det vil i første omgang gi ekstra kontorarealer for Hålogland lagmannsrett, i tillegg til ekstra rettsmeglingsrom for Nord-Troms tingrett. Eidsivating Lagmannsrett har behov for større lokaler, DA jobber med løsning for dette. Det arbeides med nye lokaler for Gulating Lagmannsrett. Før jul var det "tett bygg", planlagt ferdigstilling er primo juli. Agder lagmannsrett har behov for større kontorareal, DA arbeider med å få til en løsning. Videre kan det for enkelte lagmannsretter være mindre behov utenfor de faste kontorstedene.

Tingrettene

Lokalsituasjonene for tingrettene er fortsatt svært varierende, og en rekke domstoler har lokaler som ikke er tilfredsstillende. Manglene ved lokalene er i første rekke knyttet til standarden på rettssaler og kontorer. Det siste strukturprosjektet for førsteinstansdomstolene, sammen-slåingen av Stjør- og Verdal tingrett og Inderøy tingrett til Inntrøndelag tingrett, ble ferdigstilt i desember 2010. Siste byggefase, som også omfatter en samlokalisering med Nord-Trøndelag jordskifterett, ferdigstilles i mars 2011. Sommeren 2010 flyttet Rana tingrett inn i flotte nyoppussede lokaler i Mo i Rana. Sogn tingrett og Indre Sogn jordskifterett ble samlokalisert i nyoppussede lokaler 1. november 2010. Utvidelse av lokalene til Asker og Bærum tingrett ble påstartet i 2010. Dette arbeidet fortsetter i 2011. Skisseprosjekt for Bergen tinghus ble ferdigstilt i 2010, arbeidet med forprosjekt fortsetter i 2011. Fjordane tingrett fikk oppgradert kjøleanlegg med varmepumpe. Det er fortsatt flere domstoler som sliter med dårlige lokaler, og som har behov for utbedring. Sikkerhet for ansatte og brukere av domstolen er i denne sammenheng et viktig forhold.

I 2010 er det igangsatt følgende prosjekter;

- Arbeid med å finne tomt for Drammen tinghus.
- I Molde ble brukerutvalg opprettet og det ble igangsatt arbeid med rom- og funksjonsprogram for nye Molde tinghus. Det arbeides videre med skisseprosjekt i 2011.
- Larvik tingrett har behov for oppgraderte lokaler, arbeid med løsning for dette ble igangsatt.
- I forbindelse med etableringen av nye Sør-Trøndelag tingrett ble det satt i gang arbeid med å utnytte ledige arealer i Trondheim tinghus.

Jordskiftedomstolene

Med noen få unntak er lokalsituasjonen for jordskiftedomstolene tilfredsstillende.

ARBEIDSMILJØET I DOMSTOLENE

Tilbakemeldinger fra domstolene, tyder på at arbeidsmiljøet oppleves som meget positivt de aller fleste steder. Årsrapportering for Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeide (HMS) arbeid i 2010, viser at det ble arbeidet noe mer med utvikling av HMS-system og HMS-systematikk i 2010, enn tilfellet var for 2009. Fremdeles kan det arbeides ytterligere systematisk, da kun 47 prosent av domstolene opplyser at de har utarbeidet en HMS handlingsplan for egen domstol.

Det er fremdeles behov for grunnopplæring innen HMS både for ledere og verneombud, samt for andre som arbeider med HMS relaterte saker i domstolene. Flere domstoler har inngått avtale med sitt lokale arbeidslivs-senter om å bli IA-bedrift, og på denne måten fått bedre system rundt domstolens håndtering og oppfølging av sykemeldte. Det er i 2010 65 prosent av domstolene som har inngått IA- avtale, mot 58 prosent i 2009.

I forbindelse med at Arbeidstilsynet hadde tilsyn med utvalgte domstoler over hele landet i 2009 og 2010, har det vært arbeidet strukturert i de berørte domstolene med å få på plass grunnleggende HMS-dokumentasjon. Fokuset fra Arbeidstilsynet har i hovedsak vært rettet mot risiko-vurdering, rutiner og system for avviksbehandling, grunnleggende og lovpålagt HMS-opplæring, og på rutiner og opplæring av ansatte i å håndtere vold og trusler i domstolen.

Domstoladministrasjonen gir kontinuerlig råd og veiledning overfor ledere i domstolene i spørsmål knyttet til systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Dette gjøres for å bidra til at domstolene til en hver tid har den nødvendige kompetanse for å opprettholde et godt arbeidsmiljø, og være i stand til å håndtere eventuelle arbeidsmiljøutfordringer.

Det er i 2010 gjennomført grunnleggende HMS-opplæring for ledere, verneombud og enkelte AMU medlemmer, fagdag for domstolenes hovedarbeidsmiljøutvalg (HAMU), fagdag for verneombud, opprettet en ny AKAN ordning med oppdatert veileder, og utnevnt nye sentrale AKAN – kontakter.

Domstoladministrasjonen ønsker fortsatt i samarbeid med domstolene å rette fokus på systematisk HMS-arbeid. I den forbindelse vil Domstoladministrasjonen følge opp med rådgivning innenfor HMS systemutvikling, og avholde grunnleggende HMS-opplæring for ledere og verneombud innenfor gitte budsjettammer. Fokus for arbeidet i 2011, vil være på systematisk HMS-arbeid, og bruk av ROS-analyse.

LIKESTILLING OG MANGFOLD

Det er stor overvekt av kvinner i saksbehandlerstillingene, og overvekt av menn i dømmende stillinger og blant jordskifteingeniørene. For rådgiver og administrative ledere, er det overvekt av kvinner. Det er generelt lav turnover i administrative stillinger i domstolene. Dette tilsier at en endring i kjønnsfordelingen vil måtte ta tid, uavhengig av

hvilke tiltak som settes inn. I 2010 var det stillingsstopp store deler av året, og stillingsfordelingen er fremdeles ca. 91 prosent kvinner og 9 prosent menn. For gruppen rådgivere, administrative fag- og lederstilling er kjønnsfordelingen ca. 79 prosent kvinner og 21 prosent menn.

Av 16 tilsetninger i ikke dømmende stillinger i jordskifte-domstolene var 68 prosent menn og 32 prosent kvinner. Det er kun foretatt en tilsetning i saksbehandlerstilling. Det er meget stor overvekt av kvinnelige søkere til disse stillingene. Fremdeles er det kun ansatt en mann i saksbehandlerstilling. For de tekniske stillingene er det et svært stramt arbeidsmarked, og således få søkere. Det ses på som positivt at av nytilsatte ingeniører, var fire kvinner.

Det er ca. 57 prosent kvinner og 43 prosent menn i dommerfullmektigstillinger. Fra 2009 er dette en markant økning av kvinner. DA antar at det høye antallet kvinnelige dommerfullmektiger på sikt vil bidra til økt kvinneandel i dommer- og domstollederstillinger.

I de alminnelige domstolene og Finnmarkskommisjonen er det 20 kvinner i lederstillinger og 55 menn. For jordskifte-domstolene er det 4 kvinner i lederstillinger og 35 menn. 50 prosent av utnevnte ledere i 2010 er kvinner. Av utnevnte dommere i de alminnelige domstolene er 68 prosent kvinner og 32 prosent menn. Dette er en vesentlig økning av utnevnte kvinner. Innstillingsrådet for dommere praktiserer moderat kjønnskvotering og i denne sammenheng ble det i 2010 holdt et møte med Likestillings- og diskrimineringsombudet hvor temaet blant annet var *Positiv særbehandling som verktøy i likestillingsarbeidet*.

Likestilling er tema i forbindelse med utøvelse av lokal lønnspolitikk og gjennomføring av lokale lønnsforhandlinger. I lønnsforhandlingene etter Hovedtariffavtalens pkt. 2.3.3 var det høsten 2010 lagt føringer for en sterk kvinneprofil.

Som en følge av nytt regelverk for å fremme likestilling og motvirke diskriminering, er det påstartet arbeid med gjennomgang av ulike politikkdokumenter med mål om større bevissthet om temaet. Det er også utarbeidet egen mal for tekst til kunngjøringer, der det synliggjøres et ønske om mangfold blant annet gjennom økt andel ansatte med innvandrerbakgrunn og med nedsatt funksjonsevne. Bevissthet rundt dette, og gjennomgang av nytt regelverk har vært tema på lederopplæringskurs og på temadag for administrative tilsetningsråd.

Minst en søker med innvandrerbakgrunn blir intervjuet, dersom vedkommende for øvrig anses kvalifisert. Innslaget av antallet medarbeidere i domstolene med innvandrerbakgrunn er forholdsvis størst i folkerike strøk og i de store byene.

For å øke antall medarbeidere med nedsatt funksjonsevne, er det gjennomført få konkrete tiltak ut over endring av mal for kunngjøringstekst og bevisstgjøring gjennom opplæring. Medarbeidere som pr. i dag trenger tilrettelegging av arbeidssituasjonen, blir imøtekommet med hjelpemidler og ekstra bistand. Flere domstoler har i sine årsrapporter kommentert viktigheten av et kjønnsbalansert arbeidsmiljø, og at det aktivt arbeides med felles miljøtiltak, blant annet for å

fremme arbeidsplassen som attraktiv for begge kjønn. Flere rapporterer om igangsatte tiltak for tilrettelegging for småbarnsforeldre, både for far og mor.

DOMSTOLENES OMDØMME

At domstolene til enhver tid skal ha høy tillit i samfunnet er en del av domstolenes idé- og verdigrunnlag. Det er også en forutsetning for at samfunnet for øvrig kan fungere.

På oppdrag av Domstoladministrasjonen måler Synovate innbyggernes tiltro til domstolene, Regjeringen, Stortinget og politiet. De senere for å kunne ha et sammenligningsgrunnlag.

I undersøkelsen fra november 2010 sier 84 prosent av befolkningen at de har ganske stor, eller svært stor tiltro til domstolene. I løpet av de femten år undersøkelsen er blitt gjennomført har tilliten aldri vært større.

I forrige tilsvarende undersøkelse i 2006 svarte 79 prosent at de hadde en slik tiltro til domstolene. I 2002 var det 66 prosent.

Spesielt stor er økningen som sier at de har svært stor tiltro til domstolene. 28 prosent av de spurte svarte det november 2010 mot 19 prosent i 2006 og 11 prosent i 2002. Med unntak for aldersgruppen over 60 år er det nå godt over en tredjedel av befolkningen som sier de har svært stor tiltro til domstolene.

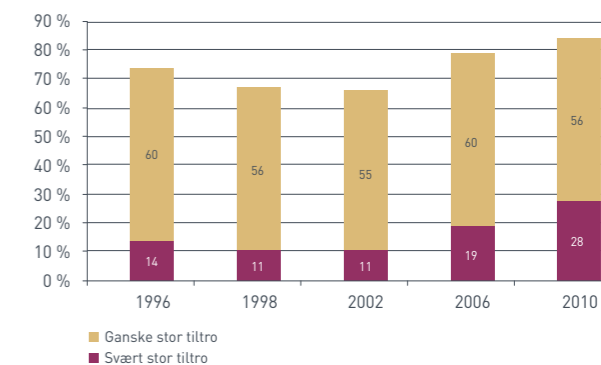
Når Synovates undersøkelse brytes ned i grupper fremkommer det at jo høyere utdanning og inntekt innbyggerne har, desto bedre er tilliten til domstolene. Det er derimot ingen store utslag mellom landsdelene. Politisk står domstolene sterkest hos de som sympatiserer med Senterpartiet og klart svakest blant velgerne til Fremskrittspartiet.

Innbyggerne ble også spurt om tiltroen til noen andre sentrale samfunnsinstitusjoner som Stortinget, Regjeringen og Politiet. Her kommer Politiet best ut da 88 prosent (85 prosent i 2006) sier at de har ganske stor eller svært stor tiltro til dem. Men for første gang er det nå flere som sier at de har svært stor tiltro til domstolene enn til politiet. Regjeringen og Stortinget kommer som regel dårligere ut i undersøkelsene. I november i år var det 59 prosent (47 prosent i 2006) som hadde ganske stor, eller svært stor tiltro til Regjeringen. Tilsvarende tall for Stortinget var 69 prosent (60 prosent i 2006)

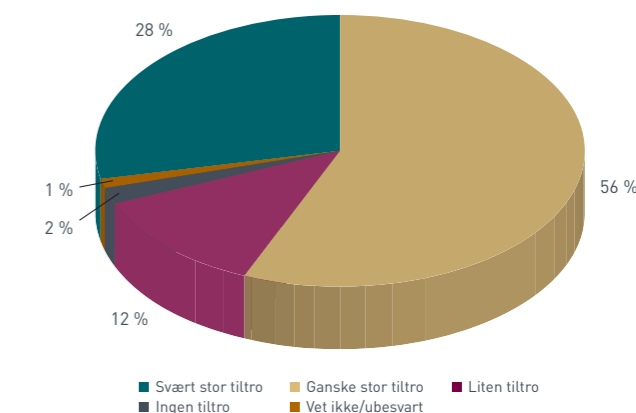
Fotnote:

Synovate gjennomførte slike undersøkelser for en rekke samfunnsinstitusjoner i årene 1996-2005. I 2006 og 2010 bestilte DA undersøkelsene, med de samme spørsmålene. Alle undersøkelsene er gjennomført i november. 1001 personer har deltatt i undersøkelsen.

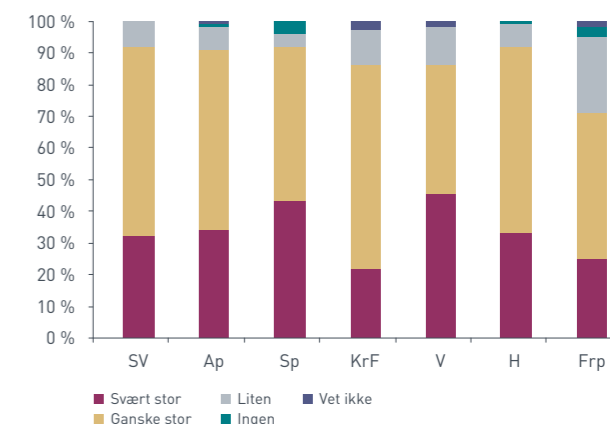
Tiltro til domstolene 1996–2010

Tiltroen til domstolene. Synovate-undersøkelse november 2010

Andelen tiltro til domstolene etter partisympati 2010

Årsverk i domstolene og DA pr 31.12.2010						
Stillingsstype	Totalt antall	Totalt årsverk	Kvinner		Menn	
			Antall	Årsverk	Antall	Årsverk
Høyesterett - dommer	20	20,0	9	9,0	11	11,0
Høyesterett - utreder	13	13,0	3	3,0	10	10,0
Høyesterett - adm.personale	29	27,6	22	20,6	7	7,0
Lagmannsrett - dommer	163	158,9	51	48,4	112	110,5
Lagmannsrett - adm.personale	111	105,5	100	94,5	11	11,0
Tingrett - dommer	373	370,0	142	141,5	231	228,5
Tingrett - dommerfullmektig	166	166,0	94	94,0	72	72,0
Tingrett - adm.personale	701	653,2	630	583,9	71	69,3
Jordskifteoverrett - dommer	4	4,0	1	1,0	3	3,0
Jordskifteoverrett - ingeniør	4	3,8	2	1,8	2	2,0
Jordskifteoverrett - adm.personale	4	4,0	4	4,0	0	0,0
Jordskifterett - dommer	91	88,6	9	9,0	82	79,6
Jordskifterett - ingeniør	97	95,4	16	15,4	81	80,0
Jordskifterett - jordskiftedommerfullmektig	7	7,0	2	2,0	5	5,0
Jordskifterett - adm.personale	48	44,6	47	43,9	1	0,7
Finnmarkskommisjonen	8	6,7	5	4,3	3	2,4
Domstoladministrasjonen	80	79,7	44	43,9	36	35,8
Sum	1 919	1 848,0	1 181	1 120,2	738	727,8

Tilbakeblikk på 2010

Avgjørelser skal begrunnes

FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel sier at enhver som er domfelt for en forbrytelse har rett til å få domfellelsen og straffutmålingen overprøvet av en høyere instans. En prinsipiell avgjørelse i Høyesterett i 2008 pålegger lagmannsretten til alltid å begrunne avslag på anke. Høyesterett kom i en avgjørelse i 2010 til at det også gjelder saker med rettskraftig dom. Men de la inn begrensninger for hvem som kunne kreve å få sin sak behandlet på ny.

I 2009 kom Høyesteretts storkammer til at heller ikke anker i sivile saker kan nektes fremmet uten begrunnelse. Kravet om begrunnelse for ankenektelse i straffesaker måtte få gjennomslag også for ankenektelse i sivile saker.

En annen siden av saken er at også jury-avgjørelser skal begrunnes. Det ble også bestemt av Høyesterett som også beskrev at det kan gjøres av de fagdommere og lagrettemedlemmer som tar del i straffutmålingen. Dette utløste en del debatt. Agder lagmannsrett valgte en annen løsning der fagdommerne ga en begrunnelse uten å snakke med juryen. De gjorde isteden dette når dommerne skulle ta stilling til om juryens kjennelse skal settes til side. Høyesterett behandlet en slik anke og kom da til at modellen fra Agder var riktigere enn modell de selv hadde beskrevet.

Regjeringen oppnevnte også et lovutvalg som skal vurdere juryordningens fremtid. Dette ledes av lagdommer Per Jordal.

Ikke forbud mot samekofte og hijab

Domstoladministrasjonen presenterte et forslag om forbud mot politiske og religiøse symboler på fagdommere i retten. Forslaget innebar blant annet forbud mot hijab og samekofter. Etter en høringsrunde og mye debatt i media kom Domstoladministrasjonen til at det ikke vær nødvendig med et uttalt forbud mot slike symboler. Et flertall av styret i DA kom til at spørsmål knyttet til religiøst og politisk betingende plagg og symboler må løses ved holdningsarbeid og eventuelt etter inhabilitetsbestemmelsene hvis noen parter har innvendinger mot bruk av slike plagg eller symboler i domstolene. Blant annet styremedlem Carl I Hagen uttalte at han tror at styrets vedtak vil by på problemer.

Domstolenes ressurser

På bakgrunn av budsjettssituasjonen innførte Domstoladministrasjonen tilsettsstopp i domstolene. De som sluttet ble i utgangspunktet ikke erstattet av nye. Samtidig var det flere tegn på at antallet saker til domstolene var økende. Dette utløste en del medieoppslag om risikoen for at køene av rettssaker skulle hope seg opp foran domstolene. I revidert statsbudsjett fikk domstolene 15 millioner kroner ekstra, og dette ble siden videreført i statsbudsjettet for 2011. VG utropte domstolene til en av årets desiderte vinnere i statsbudsjettet. – I tillegg til lønns- og prisstigningen øker vi domstolsbudsjettet med 76 millioner kroner. 36 millioner går til

Gulating lagmannsrett i Bergen som bygger nytt tinghus. De resterende 40 millioner kronene går til generell drift av domstolene slik at de bedre skal bli i stand til å bygge ned restansene, uttalte Knut Storberget til avisen.

Utsatt heving av strafferamme

Justisminister Knut Storberget ønsket raskt å få til en kraftig heving av strafferammene i alvorlige voldssaker. Men på Stortinget måtte regjeringspartiene rygge og vedtok at hevingen av strafferammen fra seks til åtte års fengsel etter straffelovens paragraf 219, ikke kan gjennomføres innen gjeldende budsjetttrammer. – Det er ganske mange saker det snakk om, og jurybehandling ville koste mye. Derfor er det en klok ting å gjøre som vi nå har gjort, sa Storberget. Han påpekte at regjeringen ønsker å heve straffenivået i voldssaker med mellom 50 og 100 prosent. Han tok fram et konkret eksempel hvor en person ble dømt til ett år og fire måneders fengsel og sa at to år og seks måneder hadde vært en mer passende straff.

På høsten kom forskning som viste at folk i konkrete saker ikke ønsket strengere straff for grov kriminalitet enn hva domstolene dømmer dem til.

Barneombudet vil ha barnedomstoler

Barneombudet gikk i august i media med at det var behov for å etablere barnedomstoler for behandling av saker om barn. Han viste til at FN's barnekomité har kritisert Norge for at prinsippet om barnets beste fortsatt ikke gjelder

på alle områder som angår barn. FN trekker spesielt frem barnefordelingssaker og utlendingssaker, i følge barneombudet. Barneombudet uttalte at domstolenes behandling av slike saker dreier seg om «rettferdighet som om det dreide seg om et møbel». Domstoladministrasjonens direktør var i kke enig: – Det er trist at vi nå har et barneombud som faktisk ikke vet hvordan domstolene behandler saker om barn, og som framstår kunnskapsløs og mer som en motpart enn en støttespiller for domstolene når det gjelder dette viktige saksfeltet.

Lynrask skimminglov

Tre uker etter at Høyesterett slo fast at det er fritt frem å ta med skimmingutstyr til Norge, leverer regjeringen forslag til ny lov. Lovforslaget kommer etter at flere østeuropeere, som tidligere er dømt for å sitte på skimmingutstyr i Norge, måtte slippes fri. Grunnen er en høyesterettsavgjørelse fra midten av oktober, som slår fast at det ikke er ulovlig for en utenlandsk borger å være i besittelse av, eller ta med, skimmingutstyr inn i landet. Utstyret brukes til å kopiere bankkort og lignende.

DEBATT debatt@dn.no

Fritt og uavhengig dommerråd

Prosedyrer for utøvelse av høyesterettsdommere gjør det vanskelig å tenke seg et ønsket utvalg i tråd med partifargen på den utnevnte regjering, skriver **Osman Lind**, leder av innstillingsrådet for dommere.

BARNEFORDELING I RETTEN

Fordele som er utvirket til barnet ikke bør bare bli en fordel for barnet, men også for familien eller samfunnet som helhet.

Vil nå egne barnedommere

30

Her er fylkets nye stors tue for rettssaker

Hun har fengslet narkoforbrytere og drapsmenn, dømt i barnefordelingssaker og arveoppgjør. Men sover godt, og har aldri vært redd.

Ei ganske alminnelig dame

31

Domstolene får 76 MILL.

stolene blir en av årets desiderte budsjettvinnere. Justisminister Knut Storberget sier 76 friske millioner kroner på bordet.

Forstoppelse i retten

32

Høyesterett går imot egen instruks

Nå skal Agder lagmannsretts lesning brukes

Provosert av hijab

33

Tror hijab-ja betyr TRØBBEL

34

Ønsker seg politisk aktive dommere

Lagdommer reiser omstridt debatt

35

Kvalitet

Åpenhet

Service

Effektivitet

Respekt

Integritet

Kvalitet

KVALITET ER EN AV DE SEKS SENTRALE VERDIENE I DOMSTOLENES IDE- OG VERDIGRUNNLAG. OM VERDIEN KVALITET HETER DET:

- Arbeidet i domstolene skal utføres grundig og samvittighetsfullt og være preget av høy kvalitet i alle ledd
- Domstolene skal til riktig tid, og etter en tillitskapende behandling, sørge for at tvister blir løst på en hensiktsmessig måte og treffe avgjørelser som er velbegrunnede og forståelige
- Domstolene skal være attraktive arbeidsplasser med dyktig ledelse og kvalifiserte og motiverte medarbeidere
- Domstolenes medarbeidere skal til enhver tid ha den kompetanse som er nødvendig for å løse oppgavene

KVALITETS- OG KOMPETANSEARBEIDET

Domstolene og Domstoladministrasjonen (DA) tilstreber å ha en kultur preget av kontinuerlig læring og forbedring. Det arbeides systematisk for å videreutvikle en god praksis både med hensyn til de rettslige avgjørelsene og de prosessene som går forut for disse. Alt dette inngår i kvalitetsarbeidet. Ledere i domstolene og DA har et særlig ansvar for både kompetanse og kvalitetsarbeidet.

Kvalitetskonferanse

I mai 2010 var omkring 30 representanter for norske domstoler samlet til seminar om kvalitetsarbeid i domstolene. Det ble blant annet påpekt at dette arbeidet trenger sterkere forankring og en målrettet systematisering, at forankringen må finnes både sentralt i DA og ved ledelsen i den enkelte domstol, og at domstolene ikke kommer videre uten aktiv involvering av alle ansatte. Det ble understreket at domstolene ønsket en mal for kvalitetsarbeid, og verktøy til bruk i kollegaveiledning, og at DA foretar en avklaring av kvalitetsbegrepet.

Brukerundersøkelser

I samarbeid med domstolene er det i 2010 utarbeidet en nasjonal brukerundersøkelse. Den skal være et verktøy som den enkelte domstol kan benytte i eget utviklings- og

forbedringsarbeid. Flere domstoler har planer om å ta i bruk undersøkelsen i 2011.

Lederutvikling

For å bidra til utvikling og bevisstgjøring i lederrollen har det i de senere årene vært satt inn betydelige ressurser på lederutviklingsprogrammer.

I 2010 ble det grunnleggende basisprogrammet igangsatt for den åttende gruppen domstolledere. Fra og med denne gruppen blir basisprogrammet gjennomført for ledere fra de alminnelige domstoler og jordskiftedomstolene i fellesskap.

I 2010 ble det etablert et utdypende videregående modulbasert lederutviklingsprogram for domstollederne. I alt tre av til sammen fem grupper gjennomførte samlinger innenfor den første modulen. Innhold i den første modulen var konflikter og konflikthåndtering, herunder om hvordan konflikter kan bidra til utvikling i domstolene.

Det er en ambisjon at alle domstolledere skal gjennomføre den første modulen før den neste igangsettes.

Kollegaveiledning

Dommernes opptreden i rettssalen er svært sentral i domstolens virke, og må derfor anses som en viktig del av et kvalitetsbegrep. I 2010 er det igangsatt et arbeid for å etablere en ordening med kollegaveiledning, som har til hensikt å øke bevisstheten om dette. Metoden innebærer at observatører går i dialog med dommerne etter å ha observert og tatt opp video av rettsforhandlingene.

Målretting av kompetansetiltakene

For å sikre at kompetansetiltakene fyller den funksjonen de er tiltenkt, har det i 2010 blitt lagt stor vekt på å definere hvilket læringsutbytte deltakere på ulike tiltak skal ha. Gjennom påfølgende evaluering kan en sikre at tiltakene har den tiltenkte effekt for det daglige arbeidet i domstolene.

KOMPETANSEARBEIDET – ORGANISERING OG AKTIVITET

Domstoladministrasjonen

DAs enhet for kompetanse har det overordnede ansvaret for kompetanseutviklingsarbeidet i domstolene. Enheten har både et overordnet strategisk og et operativt ansvar for kompetanse- og kvalitetsarbeidet. De øvrige enhetene i DA bidrar i utviklingen innenfor sine fagområder og vil være sentrale for å sette inn aktuelle kompetansetiltak. I mars 2010 tiltrådte ny leder i Kompetanseenheten.

Rådet for kompetanseutvikling i domstolene og DA

Rådet for kompetanseutvikling i domstolene og DA (Rådet) ble opprettet i 2009. Rådet skal bistå DA ved å gi råd på et overordnet strategisk nivå. Videre skal Rådet sikre brukernes innflytelse på sentrale spørsmål som for eksempel satsingsområder, prioriteringer, opprettelse av fag- og arbeidsgrupper, metodebruk og evaluering av gjennomførte tiltak.

Rådet har 11 medlemmer. Det er lagt vekt på at det skal ha bred sammensetning, og bestå av engasjerte medarbeidere som evner å se helhet. Representanter i Rådet er dommere og saksbehandlere fra hver av instansene i de alminnelige domstolene og fra jordskiftedomstolene. I tillegg er det representanter for administrative ledere i domstolene, dommerfullmektigene, ingeniørene fra jordskiftedomstolene og de ansatte i DA. Medlemmene er oppnevnt for en periode på tre år. Nåværende periode går ut 2011.

Rådet har hatt fem møter i 2010. Gjennom året har rådet blant annet medvirket aktivt i utformingen av kompetansestrategien, i diskusjoner om fag- og arbeidsgrupper, kompetansetiltak, metodebruk i kompetansearbeidet samt regnskaps- og budsjettforhold.

Rådets medlemmer pr. 31.12

- **Sorenskriver Yngve Svendsen**, Kristiansand tingrett, (leder)
- **Høyesterettsdommer Arnfinn Bårdson**, Høyesterett (stedfortreder for leder)
- **Lagdommer Inger Lyng**, Hålogaland lagmannsrett
- **Jordskifteoverrettsleder Per Kåre Sky**, Gulating jordskifteoverrett
- **Rådgiver Anne-Carine Skarstad Hagen**, Eidsivating lagmannsrett
- **Seksjonssjef Bente F. Elverum**, Trondheim tingrett
- **Førstekonsulent Ranveig Øverby**, Vestoppland og Sør-Gudbrandsdal jordskifterett
- **Dommerfullmektig Jan Hagfors Greve**, Tønsberg tingrett
- **Avdelingsingeniør Rune Hovland**, Sør-Trøndelag jordskifterett
- **Direktør Ellaug Bjerland**, Bergen tingrett
- **Seniorrådgiver Ivar Arnstad**, Domstoladministrasjonen

Fag- og arbeidsgrupper

På enkelte områder har det eksistert fag- og arbeidsgrupper i 2010. Disse har ivaretatt jordskiftedomstolene, saksbehandlere i de alminnelige domstolene, dommerfullmektigene i de alminnelige domstolene, startkurs for dommere og fagområdet rettsmekling.

Studiepermisjonsutvalget for dommere

To av medlemmene i Studiepermisjonsutvalget fratrådte 31. desember 2009, og ble i 2010 erstattet av nye medlemmer. Ett medlem i utvalget videreførte sitt arbeid.

SAMMEN ER VI BEST

– I 2010 har vi planlagt og gjennomført målrettet arbeid i den egne satsingen "Kvalitet 2010 - sammen er vi best". Tiltaket er utviklet gjennom intern involvering og dialog, og er et medarbeiderskapt kvalitetsprogram.

Hedmarken tingrett

Utvalget har i 2010 hatt følgende sammensetning:

- **Lagdommer Ole Johan Lund**, Frostating lagmannsrett (leder)
- **Sorenkriver Knut Rønning**, Sandefjord tingrett
- **Tingrettsdommer Trine Standal**, Asker og Bærum tingrett
- **Seniorrådgiver Torkel Nødtvedt**, Domstoladministrasjonen

Sekretariatsfunksjonen ivaretas av DA. Utvalget har i 2010 hatt ett møte hvor søknader om permisjon i 2011 ble behandlet. Det ble innvilget fire permisjoner innenfor rammen på 1,5 mill. kroner.

Faglitteraturutvalget

Fra 2010 har DA hatt ansvar for bokinnkjøp til domstolene. I løpet av året ble nye utvalgsmedlemmer oppnevnt, og navnet ble endret fra Fagbokutvalget til Utvalg for faglitteratur og elektroniske rettskilder, kalt Faglitteraturutvalget. Det nye utvalget har hatt ett møte i 2010, hvor mandat ble diskutert og leder ble valgt.

Utvalgets oppgave er å sikre at domstolens behov for variert litteratur og elektroniske rettskilder innen de ulike fagområder ivaretas på en best mulig måte. Kompetansestrategien med tilhørende handlingsplaner skal ligge til grunn for Faglitteraturutvalgets arbeid.

Utvalget har denne sammensetningen:

- **Lagdommer Fredrik Charlo Borchsénus**, Borgarting lagmannsrett (leder)
- **Tingrettsdommer Petter Sellæg**, Salten tingrett
- **Tingrettsdommer Torjus Gard**, Oslo tingrett
- **Jordskifteoverrettsleder Per Kåre Sky**, Gulating jordskifteoverrett
- **Seniorrådgiver Terje Karterud**, Domstoladministrasjonen

Sekretariatsfunksjonen ivaretas av DA, med bistand fra bibliotekarene i Oslo tingrett og Borgarting lagmannsrett.

KOMPETANSETILTAK I 2010

Fagrettede tiltak

Det er gjennomført et stort antall kompetansetiltak i 2010, mange av disse med tematikk og i en form som er kjent blant domstolens medarbeidere gjennom flere år.

Det ble i 2010 gjennomført en samling for administrasjonssjefer og direktører i domstolene. Sentralt i samlingen sto erfaringsutveksling og en styrking av samarbeidet innen denne gruppens ansvarsområder.

Introduksjonsopplæring

I 2010 har dommerne i de alminnelige domstolene og jordskiftedomstolene hatt et koordinert introduksjonsprogram. Tiltakene har til dels vært felles og delvis separate. Det har blitt arrangert fem startkurs. For dommerfullmektiger er det arrangert tre startkurs i 2010. Introduksjonsopplæringen for ingeniører gjennomføres tradisjonelt ved hospitering hos en erfaren landskonsulent. Denne praksis er videreført i 2010. For nye ansatte i DA har det blitt gjennomført introduksjonsdager.

Målgruppe/tema	Deltakere
Kurs – dommere i de alminnelige domstolene	
Arv og skifte	40
Barneloven	37
Barnevernrett	17
Bevisvurdering / Vitnepsykologi	34
Enedomssaker	29
Etikkeminar (samarbeidskurs med eksterne parter)	17
Flerkulturelle spørsmål, bruk og bestilling av tolk	40
Førstelinjetjenesten, halvdagsseminar	68
HMS grunnopplæring, to kurs	63
Hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU) og lokale AMU, fagdag	19
Justina basis	24
Justina sivilprosess (startet 2009)	23
Justina straffeprosess (startet 2009)	21
Justina tvangsfullbyrdelse og gjeldsordning (startet 2010)	23
Konkursrett 2 kurs	62
Lederutvikling, 1. samling gruppe 8	11
Lederutvikling, videregående, tre grupper	29
Lovisa, 13 kurs	156
Namsrett (tvang og gjeld)	39
Notarius Publikus, 2 kurs	73
Offentlighetsreglene i praksis	31
Office-produktene, fire kurs	40
Pedagogikk og presentasjonsteknikk, to kurs	16
Personskade	27
Rettsgebyrloven	37
Saksbehandlerstudiet i jordskifte, 2 samlinger	11
Seminar i praktisk straffesaksarbeid (samarbeidskurs med eksterne parter)	28
Seminar om saksbehandlingen i barnefordelingsaker 4 stk	163
SEND-seminar, høsten 2010	9
SEND-seminar, våren 2010	33
Sentraliser lønn og regnskap, tre kurs	128
Service og samhandling, 27 domstoler	300
Skjønnsprosess	42

Målgruppe/tema	Deltakere
Startkurs for dommerfullmektiger, tre kurs	70
Startkurs for dommere, dommerrollen, januar	21
Startkurs for dommere, sivile saker alminnelig del, november	24
Startkurs for dommere, sivile saker spesiell del, juni	19
Startkurs for dommere, straffesaker / jordskiftefag, alm. del, september	15
Startkurs for dommere, straffesaker / jordskiftefag, spesiell del, mars	12
Strafferett og straffeprosess, 1. instans	26
Strafferett og straffeprosess, 2. instans	10
Studiedager for dommerfullmektiger, to dager	117
Studietur til Haag	18
Studietur til Strasbourg og Luxembourg	17
Tilsetningsråd for jordskiftedomstoler og jordskifterettsledere, dagsamling	40
Tingsrett	4
Verneombud, fagdag	24
Vitnestøtteordningen, fagseminar	103
Økonomiforvaltning, to kurs	64
Økonomiske kriminalitet	33

Oversikt over tiltak og deltakelse

Andre tiltak

Domstoladministrasjonen har i 2010 også iverksatt andre kompetansetiltak for domstolene. DA-ansatte har deltatt i samlinger i domstoler og i regionale samlinger med bidrag innen HMS, innen sikkerhet og beredskap, og i samling for domstolledere med tema konflikter og konflikthåndtering.

Variasjon innen læringsmetoder

En DVD med en aktuell forelesning ble sendt de alminnelige domstolene høsten 2010. Gjennom et slikt tiltak er det mulig å ta i bruk nye metoder for å nå fram til flere medarbeidere på en kostnadseffektiv og rask måte.

Kurs for vitnestøtter

Pr. 31.12. har totalt 21 domstoler innført vitnestøtte. Blant disse er det avholdt 14 kurs for nye vitnestøtter. Seks domstoler har rapportert inn at de har avholdt fagsamlinger for sine vitnestøtter. Til fagseminaret om vitnestøtteordningen inviterte DA og Røde Kors faglig og politisk ledelse i justis-sektoren samt andre aktører. Les mer om vitnestøtte og fagseminaret under Respekt på side 58.

Stipend og studiereiser

Innen jordskiftedomstolene er det i 2010 tildelt 13 stipend. Disse har i hovedsak vært benyttet til regionale samlinger. I de alminnelige domstolene er 50 søknader innvilget.

LEDERKURS

- *Vi tok i 2010 initiativ med våre tre nettverkstingretter til et felles lederkurs. Vi er halvveis i kurset, og det er svært inspirerende. Til tross for støtten fra DA, er det en egenandel for hver tingrett, men dette er noe vi har valgt å prioritere.*

Nedre Romerike tingrett

Stipendene er i hovedsak benyttet til regionale samlinger og studieturer, og til kurs ved Juristenes Utdanningscenter.

Domstoladministrasjonens interne kompetanseutvikling

Domstoladministrasjonens ansatte har i 2010 deltatt i ulike kompetanseutviklingstiltak innen en rekke områder. Blant annet plan- og bygningsrett ved UMB, regionale fagseminar i jordskiftedomstolene, fagsamling om Offentlighetsloven, innvandrerkonferanse, ulike fagdager, kurs innen HMS, sosiale medier og e-læring. Ansatte deltar også årlig i flere kurs i regi av Juristforbundet.

Ansatte i DA har for øvrig deltatt i interne introduksjonsprogram og gjennomført hospiteringer ved flere domstoler. En av juristene i DA vært konstituert som dommer ved en tingrett.

DA-ansatte har deltatt på studieturer til Tyskland, Sverige, Danmark og til England.

Av fellestiltak i DA kan nevnes intern samling med tema Service & Samhandling og en intern fagdag med ulike rettsfaglige tema.

Ansatte har deltatt i kurs innen lønns- og personalspørsmål med tema knyttet til blant annet sykefravær, arbeid og psykisk helse, krise og stressmestring, konflikthåndtering og kommunikasjon, psykososialt arbeidsmiljø, arbeidsrett, sikkerhet og beredskap og ledelse.

Midler benyttet til kompetansetiltak for domstolene i 2010

Kompetansearbeid kapittel 410	
Bevilgning alminnelige domstoler 2010	22 500 000
Regnskap 2010	19 189 251
Mindreutgift	3 310 749

Oversikten viser et mindreforbruk på i overkant av 3 mill. kr., noe som blant annet skyldes manglende kapasitet til å gjennomføre alle aktuelle tiltak. Mindreforbruket ble registrert i god tid før årsskiftet, og midler ble overført til andre budsjettposter.

Kompetansearbeid kapittel 413	
Bevilgning jordskiftedomstolene 2010	1 950 000
Regnskap 2010	1 670 000
Mindreutgift	280 000

Tabellen viser et mindreforbruk på kr. 280 000, noe som skyldes at utvikling og gjennomføring av enkelte tiltak ble vesentlig rimeligere enn først antatt.

Samarbeid med andre aktører

Det er allerede etablert gode samarbeidsrelasjoner til UMB innen jordskiftefaget. I 2010 har det vært kartleggingsmøter med de Juridiske fakultetene ved flere av universitetene, samt Politihøgskolen. Det har også vært gjennomført flere møter med ledelsen JUS (Juristenes utdanningscenter), noe som har bidratt til økt kontakt. Samarbeid med andre aktører er ett av flere prioriterte områder i kompetansestrategien.

EUROPEAN JUDICIAL TRAINING NETWORK (EJTN)

European Judicial Training Network (EJTN) er det ledende organet for utvikling, opplæring og erfaringsutveksling mellom dommere og påtalemyndighet i EU-landene. Domstoladministrasjonen (DA) har observatørstatus i EJTN og får derved et overblikk over det som foregår ute i Europa på kompetansesiden ved å delta på ulike seminarer og i generalforsamling.

Sentralt i arbeidet til EJTN er organisering av utvekslinger av dommere/påtalemyndigheten mellom landene. EU finansierer utvekslingene med unntak av de ordinære lønnskostnadene. I 2010 mottok Nordhordland tingrett og Frostating lagmannsrett besøk gjennom nettverket. Fire norske dommere besøkte europeiske domstoler i løpet av 2010.

FLERKULTURELLE UTFORDRINGER – TOLKEBRUK

Det var i 2010 et stort fokus på bruk av tolker og den betydningen feil tolking kunne ha for rettssikkerheten til

SERVICE OG SAMHANDLING GIR BEDRE KVALITET

– I år har vi hatt fokus på service og samhandling. Dette påvirker også fokus på kvaliteten i arbeidet vi gjør ved domstolen. Vi bruker også sidemannskontroll som en del av kvalitetskontrollen ved kontoret.

Nord- og Midhordland jordskifterett

det rettsøkende publikum. Domstoladministrasjonen har vært opptatt av problemet i lang tid og har over flere år hatt et nært samarbeid med Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet (IMDi) om bruk av tolk i offentlig sektor.

I arbeidet med å sikre kvaliteten på tolking i retten har Domstoladministrasjonen i 2010, sammen med en prosjektgruppe, laget et skriv med anbefalinger om hva man skal ta hensyn til ved bestilling og bruk av tolk. Det er i tillegg gjennomført et arbeidsseminar med samme tema med deltagelse fra domstoler og samarbeidende aktører.

I tillegg til dette er bruk av tolk er et fast innslag på startkursen for dommere.

FASTE ÅRLIGE MØTER

Domstoladministrasjonen avholder årlige møter med styret i Den norske dommerforening, førstelagmennene, jordskifteoverrettslederne inkludert jordskifterettslederne for de fem største jordskifterettene, og domstollederne i de elleve største domstolene i første instans. Den siste gruppen består av Nedre Romerike tingrett, Stavanger tingrett, Bergen tingrett, Oslo tingrett, Drammen tingrett, Nord-Troms tingrett, Asker og Bærum tingrett, Sør-Trøndelag tingrett, Kristiansand tingrett, Jæren tingrett og Oslo byfogdembete. Dette er domstoler som har minst ti faste dommerembeter.

Domstoladministrasjonen var representert ved styreleder, direktør og ledergruppen.

FAGRÅD IKT

Fagråd IKT har virket som rådgivende organ og møteplass siden 2006, og består av representanter for organisasjonene og DA.

Rådet skal bidra til at informasjons- og kommunikasjonsteknologi utnyttes på en god måte i det daglige arbeidet i domstolene, og til å utvikle virksomheten. Rådet skal, med bakgrunn i domstolenes virksomhet og behov, gi DA råd om prioriteringer og satsinger på IKT området. Og DA skal rådføre seg med rådet i spørsmål av strategisk eller prinsipiell karakter, og i saker som har vesentlig betydning for domstolenes virksomhet.

I 2010 er det avholdt 3 ordinære møter og 1 ekstraordinært. I tillegg er det avholdt et faglig seminar over 2 dager, for rådet med inviterte gjester.

Rådets medlemmer har en funksjonstid på fire år. For å sikre kontinuitet er halvparten av medlemmene erstattet med nye i 2010, mens de resterende fra det opprinnelige rådet erstattes i 2012.

Fagrådets medlemmer fra 2006 til august 2010:

- **Lagdommer Bjørnar E. Stokkan**, Hålogaland lagmannsrett
- **Tingrettsdommer Tom Fr. Vold**, Stavanger tingrett
- **Administrasjonssjef Steinar Weseth**, Oslo byfogdembete
- **Assisterende direktør Cecilie Østensen Noss**, Høyesterett
- **Overingeniør Terje Hanekam**, Sunnfjord og Ytre Sogn jordskifterett
- **Konsulent Mona Lisa Larsen**, Hålogaland lagmannsrett (til 2008)
- **Konsulent Janicke Vognstølen**, Gulating lagmannsrett (fra 2008)
- **Seniorrådgiver Morten Strand**, DA
- **Seniorrådgiver Inger Anne Fånes Sætermo**, DA

Fagrådets medlemmer fra september 2010:

- **Førstelagmann Aage Rundberget**, Frostating lagmannsrett
- **Lagdommer Bjørnar E. Stokkan**, Hålogaland lagmannsrett
- **Tingrettsdommer Tom Fr. Vold**, Stavanger tingrett
- **Jordskiftedommer Frode Pettersen**, Indre Sogn jordskifterett
- **Direktør Arnhild Olsen**, Oslo tingrett
- **Assisterende direktør Cecilie Østensen Noss**, Høyesterett
- **Overingeniør Terje Hanekam**, Sunnfjord og Ytre Sogn jordskifterett
- **Avdelingsdirektør Solveig Moen**, DA
- **Seniorrådgiver Inger Anne Fånes Sætermo**, DA

STATISTIKK OG BESLUTNINGSSTØTTE

Det er gjennomført et forprosjektet i 2010 som har identifisert aktuelle løsninger for å framskaffe og tilrettelegge data til beslutningsstøtte, styring og analyse. Det er i dette arbeidet gjennomført besøk hos bedrifter med erfaring fra forskjellige løsninger. Ulike typer brukere med behov innenfor statistikk, analyse, beslutningsstøtte og styring er blitt intervjuet, og behov og krav er beskrevet i en rapport fra arbeidet. Forprosjektet anbefaler etablering av et datavarehus som forenkler tilgangen til informasjon og har funksjonalitet for datalagring, informasjonsbehandling og rapportering. Dette er tenkt gjennomført når bevilgninger foreligger.

TEKNISK INFRASTRUKTUR

Bruken av IKT øker jevnt. I 2010 økte totalvolumet på de dokumentene og dataene vi lagrer med 25 prosent til nå å utgjøre 36 terrabyte (TB), noe som er en vesentlig økning. Arbeidsplattformen har hatt en tilgjengelighet på tett oppunder 100 prosent. Vi har også i 2010 hatt delvis utdatert sentral programvare. Dette har ført til dårlig kapasitet og ustabilitet i systemet. I desember ble det derfor satt inn syv nye terminalservere for å dekke de økende kravene til systemet. I 2010 ble e-post-serveren (Exchange) og internettløsningen oppgradert. Dette er de første stegene i fornyingen av sentral programvare som vil fortsette inn i 2011.

SAMORDNET UTVIKLINGSARBEID I JUSTISSEKTOREN

Det er stort behov for å bedre den elektroniske samhandlingen. For domstolene har tilrettelegging for strukturerte avgjørelser og etablering av en plan for IKT-arkitekturen basert på de offentlige prinsippene for dette blitt prioritert i 2010. Arbeidet med strukturerte avgjørelser har til hensikt å bedre den elektroniske samhandlingen mellom virksomhetene ved at strukturert vil kunne gjenbrukes. Strukturerte avgjørelser gir grunnlag for bedre statistikk og informasjon. Arkitekturplanen for domstolene vil danne et viktig grunnlag for all framtidig utvikling.

LANDSKONSULENTENE I JORDSKIFTE-DOMSTOLENE

Et av de viktigste særtrekkene ved jordskiftedomstolene er den faglige kombinasjonen av økonomi, bonitering og verdsetting av arealer og rettigheter, planlegging, juss og et stort innslag av landmålings- og kartkunnskap. Jordskifteloven har flere bestemmelser om verdsetting og det tekniske arbeidet i sakene. I både grunnutdanning og etterutdanning av dommere og ingeniører er dette vektlagt. For at dette arbeidet skal kunne gjøres med tilstrekkelig høy kvalitet og sikre partenes rettsikkerhet er det nødvendig med spisskompetanse innenfor de viktigste fagfeltene.

Jordskiftedomstolene har en egen gruppe med fagstøtter som går under fellesbetegnelsen landskonsulenter. Disse skal bidra med faglig støtte og utvikling innenfor sine fagområder.

DA startet 2010 et arbeid med å evaluere landkonsulentordningen med hensyn på arbeidsoppgaver og organisering.

REGELUTVALGET

DA opprettet i mai 2008 Regelutvalget, som har medlemmer fra domstolene og DA. Formålet med Regelutvalget er å bidra til at innspill fra domstolene om behov for regelendringer blir samlet og systematisert. På den måten tilrettelegges det for at DA kan formidle behov for regelendringer i strukturert form overfor Justisdepartementet og andre departement.

Det er domstolene som har førstehåndskunnskap om hvordan regelverket fungerer i praksis. Det er derfor særlig viktig at domstolene gir innspill om behov for regelendringer. Dommere og saksbehandlere i domstolene kan sende regelendringsinnspill til Regelutvalget per e-post til DA-Regelutvalget@domstol.no

Regelutvalget har så langt levert fire rapporter til DA. Rapport nr. 4 ble levert september 2010. Rapportene forelegges for styret i DA før de sendes til Justisdepartementet for videre oppfølging. I faste årlige rettspleiemøter mellom DA og Justisdepartementet er oppfølging av Regelutvalgets rapporter et tema.

Regelutvalget består av:

- **Lagdommer Arne K. Uggerud**, Frostating lagmannsrett (leder)
- **Tingrettsdommer Hanne Sofie Bjelland**, Oslo tingrett
- **Lagdommer Nils Ihlen Ramm**, Borgarting lagmannsrett
- **Lagdommer Bjørnar Stokkan**, Hålogaland lagmannsrett
- **Sorenskriver Liv Synnøve Taraldsrud**, Eiker, Modum og Sigdal tingrett
- **Seniorrådgiver Espen Eiken**, Domstoladministrasjonen
- **Seniorrådgiver Klaus R. Kristiansen**, Domstoladministrasjonen

SAMISK DIMENSJON I RETTSVESENET

På bakgrunn av et ønske om å skaffe mer sikker kunnskap om de utfordringer ivaretagelse av den samiske befolkningens interesser medfører har DA tatt initiativ til en gjennomgang for å vurdere dagens situasjon og komme med forslag til tiltak.

I tråd med dette opprettet Domstoladministrasjonen våren 2010 en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å utrede ulike problemstillinger knyttet til den samiske dimensjon i rettsvesenet.

Arbeidsgruppen har bestått av:

- **Sorenskriver Finn-Arne Schanche Selfors** (leder)
- **Jordskifterettsleder Liv Nergaard**, Nord-Troms jordskifterett
- **Lagdommer Nils Asbjørn Engstad**, Hålogaland lagmannsrett
- **Seniorrådgiver Hilde Wahl Moen**, Domstoladministrasjonen
- **Seniorrådgiver Anne Ragnhild Meringen**, Domstoladministrasjonen

Arbeidsgruppen la i januar 2011 frem sin rapport. I henhold til sitt mandat har arbeidsgruppen gjort rede for hvilke rettslige forpliktelser domstolene og Domstoladministrasjonen har overfor den samiske befolkning i Norge og gitt en beskrivelse av status i forhold til disse forpliktelsene i dag. Arbeidsgruppen har videre pekt på utfordringer, forbedringspunkter og har formulert mål for det videre arbeid med den samiske dimensjonen i rettsvesenet.

Arbeidsgruppen har foreslått konkrete tiltak av kortsiktig og langsiktig karakter for å nå målsettingene. Arbeidsgruppen har prioritert tiltak for å øke kunnskap om samisk kultur og rettsforhold, samt rekruttering.

INTERNASJONAL KOMPETANSEHEVING

- *Høyesterett har i 2010 hatt en betydelig internasjonal virksomhet. Formålet har vært egen kompetanseheving og bidrag til rettsstatsoppbygging og -utvikling i andre land.*
- *Vi har hatt besøk fra utenlandske juristmiljøer. Samtidig har vi deltatt på kongresser, seminarer og faglige møter i andre land.*

Norges Høyesterett

Rapporten vil bli sendt på høring til berørte domstoler og aktuelle eksterne aktører. Dette vil danne grunnlaget for Domstoladministrasjonens videre oppfølging av arbeidet for å ivareta den samiske dimensjon i rettsvesenet.

UTVIKLINGSARBEID I 2011

Kvalitet og kompetanse

Iverksetting av kompetansestrategien vil ha betydelige konsekvenser i 2011. Det vil bli arbeidet med definering av overordnede kvalitetsstandarder og kvalitetskriterier for domstolene, og det vil bli avholdt et seminar som via en fremtidsanalyse vil medvirke til å peke ut kursen for det videre kompetansearbeidet. Introduksjonstilbud for alle medarbeidergrupper vil bli gjennomgått, og tilbudene til dommere og dommerfullmektiger vil få et spesielt fokus. Teknologien vil bli utnyttet på nye måter.

Studiepermisjonsordningen for dommere vil bli videre utredet i 2011. I tråd med kompetansestrategien er det nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra Dommerforeningen og Domstoladministrasjonen for å vurdere ordningen i et fremtidsperspektiv.

Kvalitet

Åpenhet

Service

Effektivitet

Respekt

Integritet

Åpenhet

OM VERDIEN ÅPENHET HETER DET:

- Domstolene skal være åpne og tilgjengelige for alle
- Domstolene skal arbeide for økt kunnskap om rettssamfunnet og sin virksomhet og herunder delta i den rettspolitiske debatt om domstolfaglige spørsmål
- Domstolene skal utvise åpenhet om alle sider ved sin virksomhet for å opprettholde tilliten i samfunnet

NETTSTEDER FOR DOMSTOLENE

Domstolenes nettsteder tilbyr informasjon blant annet til domstolens brukere og profesjonelle aktører, skoleelever, studenter og det rettsøkende publikum. Alle de alminnelige domstolene i Norge har egne nettsteder.

I tillegg kommer domstol.no, som tilbyr felles informasjon på vegne av alle domstolene. Domstoladministrasjonens (DA) nettsted, domstoladministrasjonen.no, vil i løpet av 2011 bli en del av domstol.no

Jordskiftedomstolene har jordskifte.no som felles nettsted. I løpet av 2010 fikk 18 jordskifteretter egne nettsider.

Tilsynsutvalget for dommere, Innstillingsrådet for dommere og Finnmarkskommisjonen har også egne nettsteder.

De mest besøkte sidene i 2010:

Side
1. Domstol.no – åpningsside
2. Domstol.no/når går rettssaken - åpningsside
3. Norges Høyesterett - åpningsside
4. Domstol.no/når går rettssaken? (for publikum)
5. Domstol.no/for skolene/Quiz om maktfordeling
6. Domstol.no/ledige stillinger
7. Domstol.no/domstoloversikt
8. Oslo tingrett – åpningsside
9. Ledige dommerembeter
10. Juridisk ordliste

Det vil i 2011 jobbes videre med blant annet å forbedre søkefunksjonaliteten, endre designelementer og tilfredsstillende lovpålagte krav til universell utforming av nettsteder.

UTVIDELSE AV PRESSETILBUDET – PUBLISERING AV RETTSAVGJØRELSE OG TILTALER.

I 2010 ble det åpnet for at rettsavgjørelser, tiltaler eller siktelsener kunne publiseres under menypunktet pressetjenester på den enkelte domstols nettsted.

Per 31.12 det ca. 20 domstoler med på ordningen og flere har varslet at de vil slutte seg til på et senere tidspunkt.

Pressesidene omfatter med dette berammingslister, samt avgjørelser, tiltaler, siktelsener m.v. som domstolen har valgt å publisere. Journalistene får ett passord for å nå alle domstoler med tjenesten.

Hensikten er å tilby et system der domstolene lettere skal kunne gi pressen adgang til dokumenter. Lukkede pressesider erstatter en fysisk pressemappe samt utsendelser per faks og e-post, men i følge regelverket skal ikke dokument med begrensninger i offentligheten kunne publiseres på nettsteder. Dette gjelder selv om de er lukket med passordsbeskyttelse.

Ca. 1500 journalister har adgang til pressetjenestene. Det er DA som behandler søknader fra journalister for de domstoler som velger å være med i ordningen.

MEDIEKONTAKT

Oppmerksomhet omkring rettsaker i media er på et høyt nivå. For å legge til rette for mediernes innsyn i rettsaker gjøres et omfattende arbeid i hver enkelt domstol. Pressetjenesten på domstol.no er viktige verktøy for pressen.

Dette bidrar også til en mer lik praksis i hvordan mediene gis innsyn i rettsavgjørelser, tiltaler m.v.

Domstoladministrasjonen gir råd og støtte for dommere og domstoler som skal behandle omfattende saker med større medieinteresse. Dommerforeningens medieutvalg har gitt ut håndboken "Dommerne og mediene" med råd og veiledning.

DOMMERNES MEDIERUPPE

Dommerne mediegruppe består av dommere som spesielt har påtatt seg å være tilgjengelige for journalister som ønsker kontakt med dommere. De kan bistå mediene når det er behov for uttalelser eller forklaringer fra en dommer. Utgangspunktet er et ønske om å bidra til åpenhet og økt kunnskap om domstolene hos allmennheten. Medlemmene av dommerne mediegruppe uttaler seg ikke på vegne av de norske domstolene, enkelt-domstoler eller andre dommere, men gir kun uttrykk for sine personlige meninger.

NETTSTED PRIORITERT SOM INFORMASJONSKANAL

– Kunnskap om kommisjonens arbeid blant befolkningen i Finnmark er nødvendig for å sikre best mulige prosesser og resultat. Derfor har vi prioritert å utvikle nettstedet Finnmarkskommisjonen.no. Der har vi informasjon på både norsk og på samisk.

Finnmarkskommisjonen

I 2010 har gruppens medlemmer deltatt i intervjuer og debatter samt gitt bakgrunnsinformasjon for så vel radio, TV og aviser, både i lokale og nasjonale medier.

Medlemmene i dommerne mediegruppe er:

- **Lagmann Torolv Groseth**, Eidsivating lagmannsrett
- **Tingrettsdommer Kirsten Bleskestad**, Asker og Bærum tingrett
- **Tingrettsdommer Elizabeth Baumann**, Stavanger tingrett
- **Sorenskriver Geir Engebretsen**, Oslo tingrett
- **Tingrettsdommer Kjetil Gjøn**, Sunnmøre tingrett
- **Tingrettsdommer Rune Lium**, Sør-Trøndelag tingrett
- **Høyesterettsdommer Ragnhild Noer**, Borgarting lagmannsrett
- **Tingrettsdommer Siri Vigmostad**, Nedre Telemark tingrett.

Gruppen ble opprettet i 2007 som et samarbeid mellom Den norske Dommerforening og Domstoladministrasjonen, (DA.) DA er sekretariat for Dommerne mediegruppe. Mer informasjon og oversikt over medlemmene på domstol.no/mediegruppe.

FORSTUDIE INFORMASJON I TINGHUS

Et av tiltakene i arbeidet med en servicestrategi for domstolene omfattet informasjonstavler i tinghus. Høsten 2010 ble det etablert en arbeidsgruppe, "Forstudie informasjon i tinghus", som fikk i oppgave å se nærmere på hvordan informasjon til brukerne av tinghuset kan videreføres og utvikles på best mulig måte. I den sammenheng å se mer helhetlig på informasjonsbehovet og eksempel på løsninger for en generell forbedring av informasjonen i tinghus. Med brukere menes parter, meddommere, tolker, sakkyndige, vitner, presse og andre.

I desember ble det gjennomført en kartlegging av dagens situasjon i 1. og 2. instans samt fremtidig behov. Med en svarprosent på 55 prosent fikk gruppen et godt bilde av hva som fungerer bra og hva som bør videreutvikles.

Gruppen skal innen 1. april 2011 levere en rapport som skal beskrive dagens situasjon, foreslå endringer samt foreslå videre arbeid.

DELREVISJON AV REGLENE OM OFFENTLIGHET I RETTSPLEIEN

I juni 2009 oppnevnte Domstoladministrasjonen en arbeidsgruppe for delrevisjon av reglene om offentlighet i rettspleien. Arbeidsgruppen hadde medlemmer fra Høyesterett, lagmannsrettene, tingrettene og Domstoladministrasjonen. Arbeidsgruppen avga sin sluttrapport til Domstoladministrasjonen i oktober 2010.

Hovedformålet med arbeidet var å forenkle og modernisere reglene om offentlighet i rettspleien, innenfor rammene av dagens regelverksstruktur. Hovedformålet med delrevisjonen har vært å bidra til å gjøre regelverket enklere å forstå og praktisere.

Arbeidsgruppen avdekket et betydelig reformbehov, og har innenfor rammen av mandatet foreslått en rekke endringer og tilpasninger i det gjeldende regelverket, som framgår av arbeidsgruppens sluttrapport. Rapporten vil bli oversendt til Justisdepartementet for oppfølging vinteren 2011.

Arbeidsgruppen hadde følgende medlemmer:

- **Lagdommer Dag Brathole**, Frostating lagmannsrett (leder)
- **Lagdommer Nils Asbjørn Engstad**, Hålogaland lagmannsrett (nestleder)
- **Utredningsleder Børre W. Lyngstad**, Høyesterett
- **Informasjonssjef Irene Ramm**, Oslo tingrett
- **Tingrettsdommer Leiv Robberstad**, Oslo tingrett
- **Seniorrådgiver Robert Envik**, Domstoladministrasjonen
- **Seniorrådgiver Christofer Eriksen**, Domstoladministrasjonen
- **Seniorrådgiver Klaus R. Kristiansen**, Domstoladministrasjonen

INTERNASJONALT ARBEID

Europarådet

Domstoladministrasjonen deltar i to kommisjoner under Europarådet - The European Commission for the

Efficiency of Justice (CEPEJ) og The Lisbon Network. CEPEJ har som mål å bidra til effektivitet og god funksjonalitet i medlemslandenes justisvesen. Kommisjonen utgir hvert annet år en evalueringsrapport over rettssystemene i medlemslandene basert på de enkelte lands innrapportering. Den fjerde evalueringsrapporten ble publisert 25. oktober 2010.

Det ble avholdt to plenumsmøter i CEPEJ i 2010. DA og Justisdepartementet var i mai 2010 vertskap for et møte mellom de nordiske land og intern evalueringsgruppe fra CEPEJ. Formålet med disse møtene er å gi CEPEJ dypere innsikt i de enkelte lands rettssystem.

To norske domstoler, Frostating lagmannsrett og Nedre Romerike tingrett, er med i et nettverk av europeiske domstoler, som blant annet fokuserer på ulike tiltak for å forbedre effektiviteten i domstolene.

The Lisbon Network har fokus på opplæring av dommere og påtalemyndighet. Det administrative ansvaret for nettverket ble i desember 2010 overført til sekretariatet for CEPEJ. Det ble ikke gjennomført plenumsmøter i nettverket i 2010.

EØS Finansieringsmekanismer

I desember 2009 signerte EØS/EFTA-landene Norge, Island og Liechtenstein en ny avtale med EU om bidrag til sosial og økonomisk utjevning i EØS-området for perioden mai 2009 - april 2014. EØS EFTA landene vil etter forhandlingsresultatet årlig stille 357,7 millioner euro til rådighet i perioden 2009-2014. Norges bidrag vil knytte seg til de 12 nyeste medlemslandene til EU. I tillegg til det utjevningende formålet skal ordningen bidra til økt samarbeid mellom Norge og de enkelte landene.

Justissektoren er et av flere programområder innen ordningen. Arbeidet her er konsentrert om Litauen, Polen og Romania. Koordineringen av arbeidet i justissektoren skjer i internasjonalt sekretariat i Justisdepartementet.

BESØK FRA SKOLEKLASSER

– I løpet av 2010 har over 150 skoleklasser besøkt tinghuset og fått omvisning og undervisning.

Oslo tingrett

DA har deltatt i den forberedende fasen på domstolssiden, blant annet under ekspertgruppemøter i Polen og Litauen i desember 2010.

European Network for Councils of the Judiciary (ENCJ)

ENCJ er et EU-basert nettverk for nasjonale domstolsadministrasjoner hvor DA ble tatt opp som observatør i 2009. DA deltok under generalforsamlingen til ENCJ i London i juni 2010, og har i 2010 deltatt i to arbeidsgrupper knyttet til nettverket.

International Association of Court Administration (IACA)

IACA er en globalt forankret organisasjon som retter seg mot lokal og nasjonal domstoladministrasjon. Organisasjonen ble etablert i 2003. Et av formålene var å tilby profesjonell støtte til domstolsbyggingen i land under omstilling til demokrati. Organisasjonen organiserer både globale og regionale konferanser. IACA arrangerer både internasjonale og regionale konferanser.

DA har observatørstatus i European Judicial Training Network (EJTN). Mer om dette på side 38 under Kvalitet.

JORDSKIFTESAMARBEID

DA deltar i et nordisk samarbeid knyttet til jordskiftetaget. I denne forbindelse var Domstoladministrasjonen gjester hos Lantmäteriet i Sverige hvor tema blant annet var utvikling av nye saksbehandlingssystemer i Sverige og Norge. Videre var DA sammen med representanter fra Sverige og Finland på besøk hos Den Bayerske GIS- og landmålingsetaten i Tyskland.

SIDEGJØREMÅLSREGISTERET FOR DOMMERE

Et offentlig register over dommeres sidegjøremål ble opprettet 1. mars 2003. Bakgrunnen for dette er at tilliten til domstolene blant annet er avhengig av at det ikke kan stilles spørsmål ved dommernes uavhengighet og integritet.

Sidegjøremålsregisteret for dommere inneholder opplysninger om dommeres sidegjøremål, investeringer over NOK 200.000 eller 10 prosent eierandel i selskap samt siste stilling før utnevning til dommer.

Bestemmelsene omfatter dommere, dommerfullmektiger og jordskiftedommerfullmektiger (tidligere overingeniører med allment løyve) i alle landets domstoler. Bestemmelsene omfatter både faste og midlertidige dommere.

ÅPEN DAG

– Høyesterett arrangerte åpen dag 23. oktober i 2010. De hadde 100 besøkende og de fremmøtte fikk både omvisning og foredrag om Høyesterett sin virksomhet.

Norges Høyesterett

Sidegjøremål er i domstoloven definert til å være medlemskap, verv eller andre engasjementer i eller for foretak, organisasjoner, foreninger eller organ for stat, fylkeskommune eller kommune.

Bestemmelsene har som utgangspunkt at alle sidegjøremål skal registreres med unntak av medlemskap i politiske partier, trossamfunn, interesseorganisasjoner og ideelle foreninger. Verv i ideelle foreninger med mindre enn 100 medlemmer, samt enkeltstående foredrag, forelesninger og lignende, er også unntatt fra registrering. Sidegjøremål skal registreres snarest mulig og senest innen en måned etter at man påtok seg det.

Domstoladministrasjonen har godkjenningmyndighet, men har delegert godkjenning med unntak av næringsvirksomhet og gransking til den enkelte domstolleder. For dommere i Høyesterett er godkjenningmyndigheten etter loven lagt til Høyesterettsjustitiarius.

Registeret inneholder følgende opplysninger;

- dommerens tittel, navn og domstolstilknytning
- hva gjøremålet består i
- hvem som eventuelt er oppdragsgiver
- tidspunktet for og varigheten av sidegjøremålet og om dommeren mottar godtgjøring

Registeret er offentlig tilgjengelig. For dommere ved de alminnelige domstoler er registeret tilgjengelig på www.domstol.no, mens oversikten for jordskiftedommerne er tilgjengelig på www.jordskifte.no.

Se mer om sidegjøremål på side 63 under Integritet.

RETT PÅ SAK

Domstolmagasinet Rett på Sak kommer ut med fire nummer i året. Hensikten med magasinet er å bidra til å sette dagsorden på domstolfaglige spørsmål, faglig

utvikling for alle ansatte i domstolene og å være identitetsbyggende for de som arbeider i, og med, domstolene.

Rett på sak distribueres til alle ansatte i domstolene, samt mange innen politikk, forvaltning, justissektor, medier og utdanningsinstitusjoner. Opplaget er på 2800 eksemplarer. Redaksjonen utgjøres av informasjonsheten i DA. Også i 2010 har det vært økt tilfang av eksterne bidrag til magasinet. Stadig flere dagsaviser refererer til Rett på sak.

BROSJYRE "TIL DEG SOM SKAL VITNE I RETTEN I EN STRAFFESAK"

I 2010 ble brosjyren tatt i bruk av et stadig økende antall domstoler.

Brosjyren ble laget som et ledd i å bedre informasjonen til vitner som er innkalt til hovedforhandling i straffesaker. Brosjyren er nå tilgjengelig på engelsk og samisk. Brosjyren finnes på www.domstol.no

KOMMUNIKASJONSPLAN FOR IKT

DA har ansvar for drift og utvikling av IKT-området i domstolene, utarbeide planer og budsjetter, og for å kommunisere aktiviteter og tiltak på området. Å skape åpenhet, synlighet og forutsigbarhet rundt det som skjer på IKT-området er en hovedutfordring, særlig på grunn av at IKT er en av de viktigste endringsfaktorene i domstolene. Som et ledd i oppfølgingen av IKT-strategiens handlingsplan er det i 2010 utarbeidet en praktisk anvendelig Kommunikasjonsplan for IKT. Den angir ansvarsforhold og konkrete retningslinjer for å utøve en god praksis for kommunikasjon om temaene på dette omfattende fagområdet.

KVELDSÅPEN TINGRETT

– For å redusere saksbeholdningene har vi gjennomført enedommersaker på ettermiddag/kveld. Det er begrenset hvor mye vi kan gjøre dette av hensyn til de ansatte, men brukerne våre har vært positivt overrasket over å få muligheten til å bli innkalt på kveldstid.

Nedre Romerike tingrett

Kvalitet

Åpenhet

Service

Effektivitet

Respekt

Integritet

Service

OM VERDIEN SERVICE HETER DET:

- Domstolene skal yte profesjonell service av høy kvalitet
- Domstolenes medarbeidere skal være gode representanter for domstolene og vise imøtekommenhet

SERVICE & SAMHANDLING I DOMSTOLENE

Domstoladministrasjonen (DA) vil bidra til domstolenes arbeid med ovennevnte verdi i domstolenes idé- og verdi-grunnlag. Holdningsskapende tiltak, som ble startet opp i 2007/2008, har det blitt arbeidet videre med både i 2009 og 2010 i de alminnelige domstolene så vel som i jordskifterettene. Pr 31.12. har til sammen 45 domstoler, 25 alminnelige domstoler og 20 jordskifteretter, gjennomført Service & samhandling.

På samtlige seminarer har det deltatt eksterne med observatørstatus. Dette omfatter representanter fra DA, representanter fra andre domstoler, samt fra Justisdepartementet.

I 2010 ble Service & samhandling gjennomført i 27 domstoler. Disse var: Hålogaland lagmannsrett, Gjøvik tingrett, Nord-Gudbrandsdal tingrett, Sør-Gudbrandsdal tingrett, Valdres tingrett, Bergen tingrett, Nord-Troms tingrett, Fredrikstad tingrett, Trondenes tingrett, Vesterålen tingrett, Ofoten tingrett, Lofoten tingrett, Nord-Gudbrandsdal jordskifterett, Vestoppland og Sør-Gudbrandsdal jordskifterett, Øvre Buskerud jordskifterett, Valdres jordskifterett

Gulating jordskifteoverrett, Aust-Agder jordskifterett, Lista jordskifterett, Marnar jordskifterett, Haugalandet og Sunnhordland jordskifterett, Nord- og Midhordland jordskifterett, Indre Hordaland jordskifterett, Sør-Rogaland jordskifterett, Indre Sogn jordskifterett, Sunnfjord og Ytre Sogn jordskifterett og Nordfjord jordskifterett.

LØRDAGSVIELSER

– Vi har fortsatt med å tilby visninger en lørdag i måneden i 2010. 27 par har blitt viet på lørdager i løpet av året. Siden dette har blitt kjent har flere og flere benyttet seg av muligheten. Etter påtrykk fra publikum, la vi ut datoer for lørdagsvisninger i 2011 på vårt nettsted allerede tidlig på høsten 2010. Dette er et tilbud som vi mottar svært gode tilbakemeldinger på.

Fredrikstad tingrett

SERVICE & SAMHANDLING I DOMSTOLADMINISTRASJONEN

Høsten 2010 ble det gjennomført 2 heldagssamlinger for de ansatte i Domstoladministrasjonen. Programmet var tilpasset DA sin rolle overfor domstolene.

UTVIKLING AV DOMSTOLENES FØRSTELINJETJENESTE

I etterkant av gjennomførte Service & Samhandlingsseminar i domstolene, kom det et ønske om å videreutvikle førstelinjetjeneste ved flere embeter. DA har derfor utviklet et halvdagsseminar for førstelinjen. I 2010 ble det gjennomført seminar i Stavanger tingrett, Sandefjord tingrett, Sør-Østerdal tingrett, Valdres tingrett og Valdres jordskifterett, Rana tingrett, Nordhordland tingrett, Oslo tingrett og Oslo tinghus. Seminarne samkjøres som regel med utrulling og opplæring av IP-telefoner/sentralbord for domstolene.

AKTØRPORTAL ELEKTRONISK SAMHANDLING

Hovedprosjektet for elektronisk samhandling med aktørene i pågående rettssaker har pågått for fullt i 2010. Det har også vært jobbet med sikkerhetsløsningen knyttet til håndtering av de eksterne portalbrukerne. Arbeidet med å forberede Lovisa for elektronisk samhandling har fortsatt i 2010, med hovedvekt på elektronisk salærbehandling og journalføring av innkomne dokumenter.

BRUKERSENTERET

Brukersenteret (teknisk support) og fagsupport (Lovisa) mottok i 2010 ca 15 000 telefonhenvendelser, noenlunde samme antall som i 2009. Brukersenteret mottok bortimot

FØLGER OPP VEILEDEREN

– Vi har implementert Veilederen for service og samhandling i vårt Plandokument. Alle medarbeiderne forsøker å følge opp Veilederen, og emnet tas jevnlig opp slik at alle er beviste sin egen opptreden både innad og utad.

Gjøvik tingrett

12 000 samtaler, mens Lovisa fagsupport mottok vel 3 300 samtaler, og begge er tilnærmet identisk med omfanget i 2009. Det ble dessuten svart på ca 15 000 e-poster. I tillegg til problemløsning er det blitt bistått med kompetanse i flere domstolsrelaterte prosjekter, bl.a. trådløst nett og IP-telefoni.

HENVENDELSER FRA RETTSSØKENDE PUBLIKUM

DA mottar hvert år et stort antall generelle henvendelser fra rettsøkende publikum, myndigheter og organisasjoner. Alt fra enkle juridiske spørsmål om hvor man skal henvende seg for ulike gjøremål, til konkrete saker som er utenfor Domstoladministrasjonens myndighetsområde. Mange etterspør også ulike typer saksavviklingsstatistikk. Forespørlene kommer fra media, forskningsmiljøer, ulike organisasjoner, Riksrevisjonen, Justisdepartementet m.fl. Domstoladministrasjonen prioriterer informasjonstjenesten høyt og har fokus på rask behandling av slike henvendelser.

ÅPEN DØR

Tilbakemeldingssystemet Åpen dør har til hensikt å fange opp domstolenes meninger om servicenivået i DA – ris og ros. Åpen dør er tilgjengelig via domstolenes intranett på sentral oppslagstavle, og er dermed tilgjengelig for de rundt 1800 ansatte i domstolene. I 2010 har DA jevnlig mottatt tilbakemeldinger fra domstolene. Domstolene oppfordres til å benytte seg av Åpen dør.

UTVIKLINGSARBEIDE 2011

Aktørportal iverksettes

Aktørportal elektronisk samhandling omfatter sikker utveksling av dokumenter og mulighet for å fylle ut salærkravet elektronisk. I første omgang vil det være domstolene Sunnmøre tingrett, Sør-Trøndelag tingrett og Frostating lagmannsrett som sammen med sine aktører vil starte opp med utprøving av løsningen. Når utprøving skjer i 2011-12 vil både aktørene og domstolene oppnå betydelige forbedringer både av service og kvalitet i disse tjenestene.

RETTSBETJENT

– Fra september engasjerte vi en rettsbetjent som et prøveprosjekt på pensjonistavlønning. Rettsbetjenten gjør klar salene hver morgen, er tilgjengelig for våre brukere og får de på plass til sakene skal begynne. Det å ha en rettsbetjent tilgjengelig på tinghuset har vi fått mange positive tilbakemeldinger på fra absolutt alle aktører.

Nedre Romerike tingrett

Kvalitet

Åpenhet

Service

Effektivitet

Respekt

Integritet

Effektivitet

OM VERDIEN EFFEKTIVITET HETER DET:

- Domstolene skal ha en forsvarlig og effektiv saksavvikling
- Domstolene skal til enhver tid ha rutiner og arbeidsformer som sikrer en god og effektiv ressursutnyttelse

RESSURSER OG BEMANNING

For de alminnelige domstolene i førsteinstans og andreinstans ble det i desember 2009 innført midlertidig tilsetningsstopp. Bakgrunn for dette var de stramme økonomiske rammene i Statsbudsjettet for 2010. Tilsetningsstoppen omfattet alle dommerstillinger, dommerfullmektigstillinger og saksbehandlerstillinger, og varte frem til oktober 2010. Da ble den midlertidige tilsetningsstoppen opphevet som følge av at domstolenes budsjettramme ble styrket i Statsbudsjettet for 2011.

Domstolene har opplevd en kraftig saksvekst de siste årene. I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2010 ble domstolenes bevilgning økt med særskilte midler til bemanning som følge av saksveksten, slik at bemanningen i en del domstoler ble styrket med midlertidige stillinger høsten 2010. Budsjettøkningen i Revidert nasjonalbudsjett ble så fulgt opp i statsbudsjettet for 2011, og domstolenes bemanning kunne styrkes med 38 faste stillinger. Saksavviklingsstatistikken for 2010 viser at denne bemanningssøkningen var helt nødvendig.

VIDEOKONFERANSER I DOMSTOLENE

Totalt 40 domstoler hadde videokonferanseutstyr ved utgangen av 2010. Alle innkjøp er gjort gjennom en rammeavtale for justissektoren. En lovendring for fjernavhør og fjernmøter ble vedtatt i statsråd senhøsten 2010. En sentral endring er at det ikke lenger kreves samtykke for bruk av videokonferanse i fengslingsforlengelser. Imidlertid må en ny forskrift på plass før lovendringene kan tre i kraft. Denne er varslet å komme i 2011.

RETTSMEKLING

– Embetet har ytterligere spesialisert seg i forhold til rettsmekling med svært gode resultater. Mens embetet i 2007 meklet i 51 saker og hadde en løsningsprosent på 61 prosent, meklet embetet i 2010 i alt 102 saker hvorav 89 saker ble løst mens kun 13 saker forble uløst. Dette gir en løsningsprosent på hele 84,2 prosent, hvilket er en markant forbedring.

Stavanger tingrett

NY JORDSKIFTELOV

Dagens jordskiftelov blir av mange regnet som uoversiktlig på grunn av de mange lovendringene som er gjort siden loven ble vedtatt i 1979. Landbruks- og matdepartementet har utarbeidet et utkast til ny jordskiftelov, som ble sendt ut på høring i september 2009.

DA avga en omfattende høringsuttalelse i mars 2010. I tillegg utredet DA to problemstillinger etter oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet. Den ene omhandler økonomiske og administrative konsekvenser av forslaget til ny rettsmiddelordning i lovforslaget. Den andre omhandler konsekvensen av forslaget til å erstatte partsgebyret med et rettsmøtegebyr. I forbindelse med dette forslaget gjennomførte DA en undersøkelse med utgangspunkt i avslutta saker for 2008 og 2009 for å synliggjøre de økonomiske konsekvensene.

DA har hatt en tett kontakt med jordskiftedomstolene i høringsprosessen og konstaterer at domstolene dømmevis har nedlagt et betydelig og viktige arbeid i prosessen.

DOMSTOLENES SAKSBEHANDLINGSSYSTEMER

Ny plattform for saksbehandlingsløsningene

I arbeidet med å utvikle ny IKT-arkitektur for domstolene er det blant annet vurdert ny plattform for saksbehandlingsløsningene. Den anbefalte løsningen er basert på målet en tjenesteorientert arkitektur, som blant annet skal gi IKT-løsningene bedre endringsevne og fleksibilitet. Dette kan gi blant annet nye mobile online løsninger. Videre vil gjenbruk og deling av informasjon og funksjonalitet vil sikre bedre kvalitet på informasjonen og gi støtte til en mer effektiv saksbehandling.

LOVISA

Gjennom hele 2010 er det gjort forbedringer av saksflyter i ulike sakstyper og et kontinuerlig arbeid med feilretting. I sakstypen konkurs er saksflyten i sin helhet forbedret. Det har vært fokusert på videreføring av arbeidet med elektronisk samhandling med aktører i sivile saker, og dette videreføres i 2011 med blant annet pilotering av løsningen. Arbeidet har omfattet:

- iverksetting av løsning for elektronisk kommunikasjon med skatteetaten når det gjelder oversendelse av attestinformasjon i skiftesaker.

VIDEOKONFERANSE

– I 2010 avviklet vi 44 videokonferanser. Et høyt tall, siden det var færre straffesaker enn tidligere år. Videokonferanse ble brukt både i jobbintervju, vitneførsel, fengslingsforlengelser, tilståelsessaker, rettsmeklinger og skiftesamlinger. Bare i fjor tjente vi inn anskaffelsen av våre tre sett med utstyr. Eksempelvis bruker vi utstyr i Nordreisa og Svalbard blant annet i tilståelsessaker. Det gir betydelige besparelser å unngå så lange reiser.

Nord-Troms tingrett

- utredning av muligheten for å effektivisere samhandlingen mellom domstolene og namsmenn, gjennom elektronisk kommunikasjon.
- utredning av en løsning for å erstatte dagens løsning for kommunikasjon mellom Politi- og påtalemyndighet, domstolene og kriminalomsorgen (Stifinner). Et samarbeidsprosjekt i justissektoren.
- en omfattende oppgradering av rammeverket som danner grunnlaget for videre utvikling av LOVISA i årene som kommer.

NYTT SAKSBEHANDLINGSSYSTEM FOR HØYESTERETT

Det ble i 2010 levert en forstudie som har utredet behov knyttet til et nytt saksbehandlingssystem for Høyesterett. Dette arbeidet vil videreføres i et forprosjekt i 2011-12.

NYTT SAKSBEHANDLINGSSYSTEM FOR JORDSKIFTEDOMSTOLENE

Ny jordskiftelov er under utarbeiding og prop.l.(skriv fullt ut) leveres trolig i løpet av 2011. Det har pågått et omfattende arbeid i 2010 med bl.a. å utforme kravspesifikasjon til et nytt fagsystem for jordskifterettene. Nytt system skal i utgangspunktet kunne innføres samtidig med ikrafttreden av ny lov. Det er ennå ikke bevilget penger til nytt fagsystem, og i verste fall kan dette forsinke innføring og ikrafttreden av ny jordskiftelov. Sluttrapport for Forprosjekt Nytt saksbehandlingssystem for jordskiftedomstolene er levert. Rapporten inneholder kravspesifikasjon, med tilhørende temaer og plan

og budsjett for gjennomføring av hovedprosjekt. Det nye fagsystemet vil bygge på de saksflyter den nye jordskifteloven krever.

NY LØSNING FOR SAKS-, ARKIV OG DOKUMENTBEHANDLING

I 2010 er det gjennomført et forprosjekt med deltakelse fra de brukergruppene som har størst behov for ny løsning for dokumentbehandling. Den vil bygge på den nye arkivstandarden Noark 5. Forprosjektet anbefaler et felles fullelektronisk arkiv med en løsning som tar hånd om de dokumenter som opprettes. Denne løsningen vil bestå av en kjerne og et saksbehandlings- og arkivsystem med en smidig integrasjon med øvrige saksbehandlingssystemer. Løsningen vil også inneholde funksjonalitet for samarbeid, der ulike aktører kan møtes uavhengig av hvilken del av virksomheten de jobber i. Løsningen vil bli en komponent i ny plattform for saksbehandlingssystemer i domstolene, og den vil erstatte DAs arkivløsning Doculive.

AKTØRPORTAL ELEKTRONISK SAMHANDLING

Den tekniske delen av prosjektet Aktørportal elektronisk samhandling - Elsam - har pågått i 2010 og avsluttes sommeren 2011. Da skal løsningen være produksjonssatt med den funksjonalitet og de aktører som er prioritert inn i versjon 1.0.

Løsningen omfatter sikker utveksling av saksinformasjon og dokumenter i alminnelige sivile saker, samt mulighet for å fylle ut et salærkrav elektronisk i en aktørportal på domstol.no. I første omgang er det domstolene Sunnmøre tingrett, Sør-Trøndelag tingrett og Frostating lagmannsrett som sammen med sine aktører vil starte opp med utprøving av løsningen.

NYE MÅL FOR SAKSBEHANDLINGSTIDER I TINGRETTENE OG LAGMANNSRETTENE

En arbeidsgruppe nedsatt av Domstoladministrasjonen har evaluert de generelle målsettingene for saksbehandlingstider. Arbeidsgruppen kom til at det er behov for mer nyansering, og utarbeidet et nytt forslag til målsettinger. I stedet for å knytte målformuleringene til gjennomsnittlig saksbehandlingstid som i dag ble målene i det nye forslaget knyttet til avvikling av minst 75 prosent av sakene.

Arbeidsgruppas forslag ble sendt på høring desember 2009. Med utgangspunkt i høringsuttalelsene ble det laget et revidert forslag våren 2010 som styret i DA vedtok at skal prøves ut i en toårsperiode. Arbeidet med å få på plass de nødvendige tilpasningene i saksbehandlingssystemet Lovisa skal gjøres i 2011. Prøveperioden starter så snart tilpasningene er gjort. Når prøveperioden er utløpt og de nye målsettingene er evaluert, vil Justisdepartementet vurdere å foreslå nye målsettinger for domstolenes saksavvikling.

FASTE SAKSMØTER

– Domstolen gjennomfører faste saksmøter som har gitt økt effektivitet og fokus på kvalitetsforbedring i saksbehandlingen ved overgangen mellom medarbeiderne.

Eidsivating jordskifteoverrett

Kvalitet

Åpenhet

Service

Effektivitet

Respekt

Integritet

Respekt

OM VERDIEN RESPEKT HETER DET:

- Domstolene skal møte alle med respekt og vise nødvendig forståelse for den enkeltes situasjon og bakgrunn
- Domstolene skal ha en verdig ytre ramme rundt sin virksomhet

VITNESTØTTE

Pr 31.12 har 17 tingretter og 4 lagmannsretter etablert vitnestøtteordning. I 2010 startet ytterligere 12 domstoler arbeidet med etablering av vitnestøtteordning med plan om oppsøring i 2011. Med få unntak er ordningen etablert i samarbeid med Norges Røde Kors.

Både rettens personale, vitner og rettens faste aktører har gode erfaringer med ordningen. Domstoladministrasjonen ønsker å videreføre samarbeidet med Norges Røde Kors.

Vitnestøtter og biståtte vitner

Pr 31.12. hadde domstolene 270 vitnestøtter, hvorav 228 er aktive. Antall biståtte vitner i 2010 var om lag 7000.

Vitnestøttekurs

Det ble gjennomført 14 Vitnestøttekurs i 2010. Disse ble avholdt for Bergen tingrett, Borgarting lagmannsrett, Drammen tingrett, Frostating lagmannsrett, Nedre Telemark tingrett, Agder lagmannsrett, Oslo tingrett, Salten tingrett, Stavanger tingrett og Sunnmøre tingrett.

Vitneseminar 2010

Domstoladministrasjonen og Røde Kors inviterte faglig og

politisk ledelse i justissektoren og aktører i vitnestøtteordningen til fagseminar i november 2010.

Første del av seminaret har til formål å vise hva domstoladministrasjonene i England, Sverige og Norge har gjort for å bedre ivaretagelse av vitner i straffesaker. Siktemålet var å vise hva de ulike myndighetene har gjort, og vil gjøre, for at behandlingen av vitner skal avspeile den svært viktige funksjon vitnene har i strafferettspleien. Andre del av seminaret var et møte om vitnestøtte. En ønsket å dele gode erfaringer og inspirere til fortsatt utvikling. Møtet var det første skritt i den evaluering av vitnestøtteordningen som Domstoladministrasjonen vil gjennomføre i 2011.

SIKKERHETSARBEIDET I DOMSTOLENE

Sikkerhetsprosjektet har i løpet av 2010 utarbeidet et utkast til en felles sikkerhetspolitikk og sikkerhetshåndbok for domstolssystemet. Denne har vært ute til høring, og vil ferdigstilles i forbindelse med prosjektavslutning i april 2011.

Det ble i 2010 også sendt ut en spørreundersøkelse om sikkerhetsarbeidet i domstolene pr. 2009. Deltakelsen var svært god, og svar ble mottatt fra 95 av 113 domstoler. Undersøkelsen ga DA et bilde på status i domstolene vedrørende sikkerhetsarbeidet, og var et viktig verktøy for planleggingen av videre progresjon i sikkerhetsprosjektet. Den vil også være et viktig grunnlag for planlegging av oppfølging etter prosjektets avslutning. Status pr. 2009 vil også danne et statistisk grunnlag som domstolene senere kan bruke for vurdering av effektiviteten av fremtidige tiltak. Effekten av dette anses ikke å kunne sees før tidligst i 2012, da 2011 vil gå med til prosjektavslutning og implementering.

Tabellen viser noen av tallene fra undersøkelsen. Tallene omfatter svar fra tingrettene, lagmannsrettene, jordskifterettene og jordskifteoverrettene. Domstoladministrasjonen, Finnmarkskommisjonen og Høyesterett er ikke tatt med i den generelle oversikten.

Resultater fra spørreundersøkelsen "Sikkerhet og beredskap 2009"

		Totalt	Tingrett	Jord-skifterett	Lag-mannsrett	Jord-skifte-overrett
Type domstol som besvarte undersøkelsen		92	55	31	2	4
Har domstolen egen sikkerhetspolitikk/-håndbok?	Ja	18	15	2	0	1
	Nei	74	40	29	2	3
Har domstolen person(er) som forvalter sikkerhetsarbeidet på vegne av domstolleder?	Ja	27	19	6	2	0
	Nei	65	36	25	0	4
Er det meldt om sikkerhendelser til domstolledelsen i løpet av 2009?	Ja	17	13	3	1	0
	Nei	75	42	28	1	4
Har domstolen gjennomført rettsak(er) med forhøyet sikkerhetsnivå i løpet av 2009?	Ja	21	17	2	2	0
	Nei	71	38	29	0	4

FLOTT VITNESTØTTE-INNSATS

– Vi har en stabil og dedikert gruppe vitnestøtter som gjør en flott innsats. Disse er tilstede i straffesaker med vitneførelse. Vi får stadig positive tilbakemeldinger fra vitner som føler seg godt ivaretatt. Det er kort kommunikasjonsvei mellom politiadvokater, vitnestevnekontor, forsvarere og bistandsadvokater vedrørende behovet for vitnestøtte.

Fredrikstad tingrett

NYTT MEDDOMMERUTVALG

I 2010 ble det gjennomført en forstudie i prosjektet Nytt meddommerutvalg 2012. Formålet med prosjektet er å få etablert en tjeneste for domstolene for mottak av de nye meddommerutvalgene, som hver kommune vil velge og innberetter sommeren 2012. Forstudien har klargjort behov og ansvarsforhold knyttet til de tre hovedinteressentene kommunene, domstolene og Domstoladministrasjonen. Evalueringen av dagens løsning peker på flere forbedringspunkter, som både skal hindre at det oppstår forsinkelser i etableringen av de nye utvalgene, og bidra til at innhold og kvalitet blir best mulig. Arbeidet fortsetter i 2011 med spesifisering og utvikling av teknisk løsning.

LOKALER

Et sentralt element når det gjelder å møte hver enkelt aktør i retten med respekt, er at tinghusene ivaretar behovet for en verdig ramme rundt rettsaken. Det er mange og udekte behov på lokalsiden. Mange av de eldre tinghusene har behov for større arealer, bl.a. flere rettssaler og en mer funksjonell planløsning. Et stort antall tinghus mangler gode ekspedisjonsløsninger, blant annet samtalerom for publikum ved fremmøteforkynning og i skiftesaker.

I tillegg kommer manglende fasiliteter for å ivareta vitner. Mange tinghus mangler også sikkerhetstiltak for ansatte og brukere. I tillegg foreligger det et betydelig etterslep på vedlikeholdssiden. Det er også behov for å skifte ut gammelt teknisk utstyr i rettssalene. I 2010 rustet vi opp flere domstoler. Les mer om domstolenes lokaler på side 26.

UTVIKLINGSARBEID I 2011

Webbasert informasjonsløsning

Hvert år møter mellom om lag 70 000 vitner i norske domstoler. Det er en stor utfordring å sørge for at alle myndigheter i strafferettspleien aktivt utvikler rutiner som innebærer at vitnene i praksis føler seg trygge, informerte, respekterte og verdsatte. Justisdepartementet har gitt signaler om at det vil satses på vitner, ofre og frivillige i 2012. Domstoladministrasjonen setter i 2011 i gang et forstudie med tanke på utvikling av en webbasert informasjonsløsning for vitner.

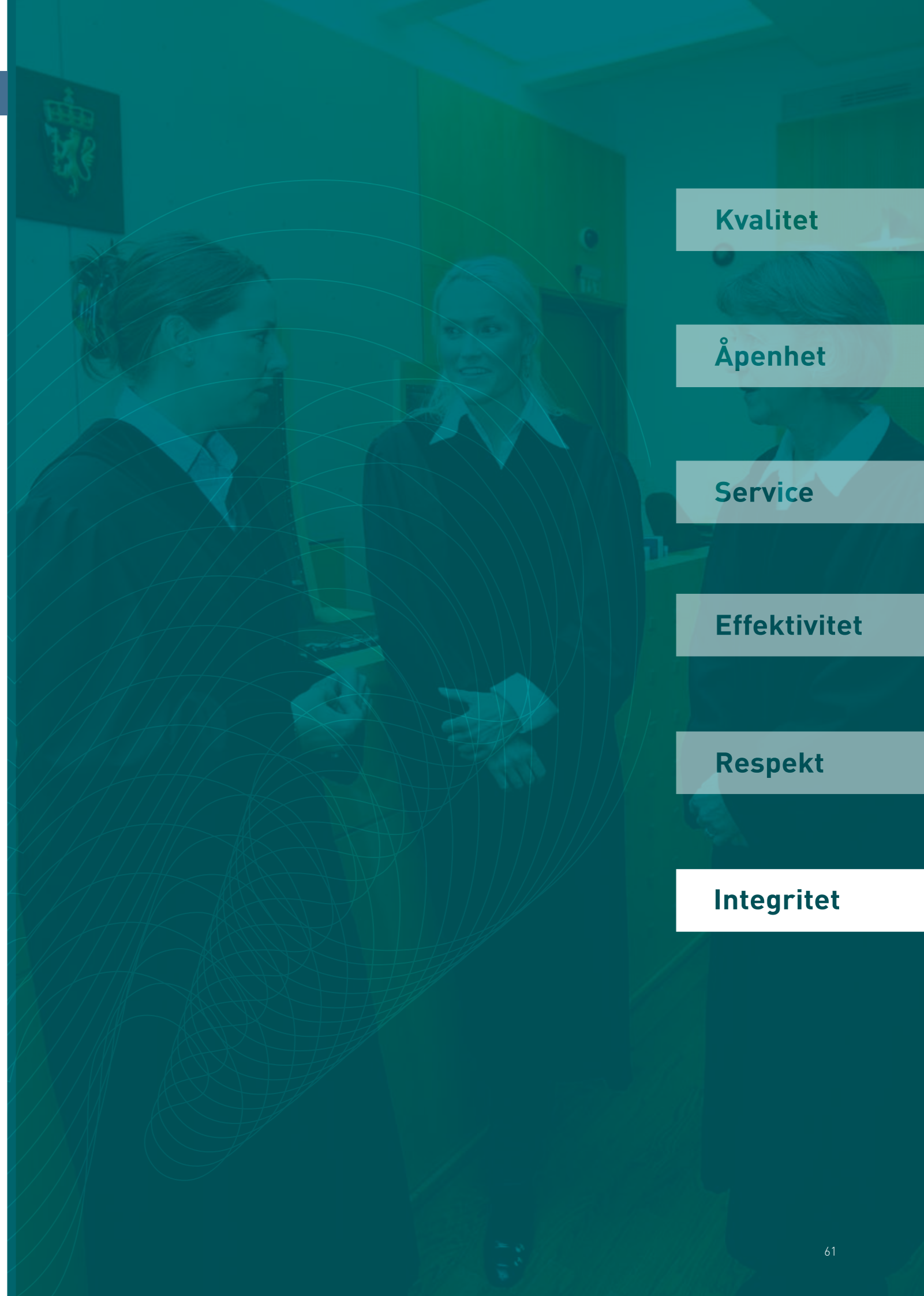
MOTTAKELSE AV NYE MEDARBEIDERE

– Det er utarbeidet en instruks med en spesifisert introduksjonsplan for mottak av nye medarbeidere. Denne dekker mye av den grunnleggende opplæringen som nye medarbeidere har behov for.

Fredrikstad tingrett

Rutiner for ivaretagelse av sårbare vitner

Domstoladministrasjonen vil i 2011 se på hvordan domstolene i samråd med politi/påtalemyndighet kan etablere smidige og håndfaste rutiner slik at retten får kjennskap til særlig sårbare vitner på en enkel måte.

Kvalitet

Åpenhet

Service

Effektivitet

Respekt

Integritet

Integritet

OM VERDIEN INTEGRITET HETER DET:

- Arbeidet i domstolene skal utføres med integritet og redelighet

TILSYNSUTVALGET FOR DOMMERE

Tilsynsutvalget for dommere (TU) er et frittstående og uavhengig disiplinærorgan. Ordningen omfatter alle fagdommere i tingrettene, lagmannsrettene og Høyesterett, og jordskiftedommerne. Også midlertidige dommere, dommerfullmektiger og jordskiftedommerfullmektiger omfattes av ordningen.

TU består av fem medlemmer med personlige vara-medlemmer: To dommere ved de alminnelige domstolene, en jordskiftedommer (som tiltrer når det blir behandlet en sak fra jordskiftedomstolene), to representanter for allmennheten og en advokat. Medlemmene oppnevnes av Kongen i statsråd. Sekretariatet for TU er lokalisert i Domstoladministrasjonen

Tilsynsutvalget kan etter klage eller på eget initiativ vedta disiplinærtiltak dersom en dommer går ut over de pliktene stillingen medfører, eller opptrer i strid med god dommerskikk. Det er to former for disiplinærtiltak; advarsel, og kritikk.

Utvalget har i 2010 hatt følgende sammensetning:

- **Dommer Eva Nygaard Ottesen**, Oslo byfogdembete, Leder (frem til 30.4.) deretter **tingrettsdommer Unni Sandbukt**, Nord-Troms tingrett
Personlig varamedlem: **Lagdommer Kari Mjølhus**, Hålogaland lagmannsrett (frem til 31.10.), deretter **tingrettsdommer Ina Elisabeth Strømstad**, Oslo tingrett
- **Lagdommer Randi Grøndalen**, Frostating lagmannsrett
Personlig varamedlem: **Lagdommer Ola Dahl**, Borgarting lagmannsrett (frem til 31.10.), deretter **lagdommer Rune Jensen**, Agder lagmannsrett
- **Lege Wenche Frogn Sellæg**, Sykehuset Namsos (frem til 31.10.2010), deretter arbeidende **styreleder Bjørg Tørresdal**,
Personlig varamedlem: **Fisker og styrmann Eva Toril Strand**, Averøy
- **Fagsjef Halvor Kjølstad**, Sykehuset Telemark
Personlig varamedlem: **Organisasjonskonsulent Rita Sletner**, Venstres Hovedorganisasjon (frem til 28.2.2010), deretter **arbeidende styreleder Bjørg Tørresdal**, (frem til 31.10.2010), deretter **organisasjonsdirektør Gerd Ingunn Opdahl**
- **Advokat Frode Sulland**, Oslo frem til 31.10.2010, deretter **advokat Jeppe Normann**, Oslo
Personlig varamedlem: **Advokat Jeppe Normann**, frem til 31.10.2010, deretter **advokat Bjørn Halvor Wikasteen**
- **Jordskifterettsleder Johan Arne Slørdal**, Nedre Buskerud
Personlig varamedlem: **Jordskifterettsleder Trond Berge**, Sør-Rogaland jordskifterett

Klagesaker i 2010

I 2010 mottok Tilsynsutvalget 125 klagesaker. Av disse var 12 klager rettet mot dommere i jordskiftedomstolene. Det ble truffet i alt 88 vedtak, hvorav 49 ble truffet av utvalgets leder eller annet medlem etter delegering. 39 vedtak ble truffet av et samlet utvalg.

44 klager ble realitetsbehandlet i 2010. Samtlige klager gjaldt forhold i tjenesten: 41 klager gjaldt dommeratferd, 6 klager gjaldt sen saksbehandling og 2 gjaldt administrative forhold. En og samme klage kan gjelde flere forhold. Det ble gitt disiplinærreaksjon i 6 tilfeller, alle i form av kritikk. 4 av sakene der det ble gitt kritikk gjaldt dommeratferd og 2 sen saksbehandling. Tilsynsutvalget gjennomførte 5 ordinære møter i 2010.

Les mer om Tilsynsutvalget for dommere på www.domstol.no/tilsynsutvalget

INNSTILLINGSRÅDET FOR DOMMERE

Innstillingsrådet for dommere er et frittstående organ på syv personer, oppnevnt av Kongen i statsråd, jf. domstol-loven §55a.

Innstillingsrådet for dommere skal medvirke til at dommere blir utnevnt på bakgrunn av personlige og faglige egenskaper i forhold til domstolene sine behov.

Per 31.12. hadde Innstillingsrådet følgende sammensetning:

<i>Medlem</i>	<i>Personlig varamedlem</i>
Yngve Svendsen (leder) sorenskriver	Anne Marie Aarrestad tingrettsdommer
Ellen M. Martens avdelingsleder/tingrettsdommer	Odd A. Bartnes sorenskriver
Anne Pauline Jensen (nestleder) direktør	Eli Glambek direktør
Paul Chr Dahlø pensjonist	Eirin Faldet pensjonist
Hilda Gerd Kolbjørnsen Sorenskriver	Knut Røstum lagdommer
Bjørn Harald Borg advokat	Olav Eriksen advokat
Bjørn Goksøyr studiedirektør	
Ivar Øygard jordskifterettsleder	Liv Grimsmo jordskiftedommer
Solfrid Mykland Forsker/rådgiver	Annlaug Kjelstad

Domstoladministrasjonen deltar i Innstillingsrådet sine møter og intervju og har ansvaret for Innstillingsrådets sekretariatsfunksjon, med utlysning av ledige stillinger og administrasjon av søkermassen. Domstoladministrasjonen ivaretar arbeidsgiverfunksjonen i rekrutteringsprosessen, og er dessuten kontaktpunkt mellom Innstillingsrådet for dommere og Justisdepartementet.

I 2010 ble det utnevnt sju domstolledere (seks i tingrettene, og en i jordskifterettene) og 25 dommere (derav fire i Høyesterett, fem i lagmannsrettene, 16 i tingrettene og ingen i jordskiftedomstolene). I tillegg kommer fire konstituerte domstolledere i tingrettene og 17 konstituerte dommere (åtte i lagmannsrettene og ni i tingrettene).

Av de som ble utnevnt i de alminnelige domstolene i 2010 var det en kvinneandel på 68 prosent. Det var ingen kvinner blant de som ble utnevnt ved jordskiftedomstolene. Gjennomsnittsalder ved utnevning til de alminnelige domstolene var 45 år, i jordskiftedomstolene 54 år.

Se mer om Innstillingsrådet på www.domstol.no/innstillingsradet

DOMMERNES SIDEJØREMÅL

Sidejøremaal er i domstoloven definert til å være medlemskap, verv eller andre engasjementer i eller for foretak, organisasjoner, foreninger eller organ for stat, fylkeskommune eller kommune.

Bestemmelsene omfatter dommere i Høyesterett, lagmannsrettene, tingrettene, jordskifteoverrettene og jordskifterettene, herunder også dommerfullmektiger og jordskiftedommerfullmektiger. Bestemmelsene omfatter både faste og midlertidige dommere.

Det må søkes om godkjenning for sidejøremaal i følgende tilfelle

- som kan medføre at dommeren mer enn leilighetsvis kan bli inhabil
- som kan medføre at arbeidet i dommerstillingen hemmes eller sinkes

Det samme gjelder

- deltakelse i kollegiale forvaltningsorgan hvor det er sannsynlig at avgjørelsen kan bli brakt inn for domstolene til overprøving
- deltakelse i offentlig eller privat næringsvirksomhet
- deltakelse i granskning
- deltakelse i privat tvisteløsningsnemnder
- oppnevning som medlem av voldgiftsrett

Unntatt fra godkjenning er

- valg eller oppnevning som blir gjort av Stortinget eller av Kongen i statsråd
- valg som stortingsrepresentant, som medlem av Sametinget eller som medlem av folkevalgte organ i kommune eller fylkeskommune
- verv i registrert politisk parti

Den enkelte dommer plikter selv å sende inn opplysninger.

Med unntak av verv i offentlig eller privat næringsvirksomhet eller deltakelse i gransking, har domstolleder delegert myndighet til å godkjenne alle typer sidegjøremål. Høyesterettsjustitiarius har etter loven myndighet til å godkjenne alle typer sidegjøremål for dommere i Høyesterett. Se mer om sidegjøremål på side 47 under Åpenhet.

INFORMASJONSSIKKERHET

Svakheter på informasjonssikkerhetsområdet kan true den enkeltes rettssikkerhet og svekke tilliten til domstolene. Måltrettet arbeid med å bedre informasjonssikkerheten er nødvendig for å balansere mellom krav til beskyttelse av sensitiv informasjon og prinsippene om åpenhet i domstolene. I 2010 er det som ledd i prosjektet "Sikkerhet og beredskap i domstolene" arbeidet med et styringssystem

for informasjonssikkerhet i tråd med internasjonale standarder. Videre er det gjennomført et forprosjekt for bruker- og tilgangsstyring som har vurdert løsninger for bedre tilgangsstyring og enklere pålogging. Forprosjektet har også spesifisert nødvendige sikkerhetsløsninger for å realisere ny aktørportal i prosjektet "Elektronisk samhandling".

ETISKE PRINSIPPER FOR DOMMERATFERD

I likhet med de andre nordiske land og flertallet av europeiske land for øvrig, har vi i Norge fra oktober 2010 innført skriftlige profesjonsetiske prinsipper for dommere. De etiske prinsippene for dommeratferd er vedtatt av Den norske Dommerforening, Teknas etatsforening for jordskifterettene og Domstoladministrasjonen, og er utarbeidet i samarbeid mellom disse. Prinsippene gjelder for alle fagdommere i de alminnelige domstolene og i jordskiftedomstolene, både i og utenfor den dømmende virksomhet.

Prinsippene har som formål å fremme at dommerne opptrer på en måte som skaper tillit til domstolene og deres avgjørelser. Prinsippene kommuniserer utad hva som er god dommerskikk.

ÅRSSTATISTIKK 2010

INNHOLDSFORTEGNELSE

ÅRSSTATISTIKK 2010 FOR TINGRETTENE OG OSLO BYFOGDEMBETE	67	FORRETNINGSSTATISTIKK 2010 FOR HØYESTERETT	91
Landstall 2006–2010	68	Ankeutvalgets virksomhet – sivile saker	92
Sivile saker		Høyesterett i avdeling – sivile saker	92
Twistesaker 2006–2010	70	Ankeutvalgets virksomhet – straffesaker	93
		Høyesterett i avdeling – straffesaker	93
Straffesaker			
Enedommersaker 2006–2010	74		
Meddomsrettsaker 2006–2010	78		
Innkome øvrige saker 2010	82		
ÅRSSTATISTIKK 2010 FOR LAGMANNSRETTENE	85	ÅRSSTATISTIKK 2010 FOR JORDSKIFTEDOMSTOLENE	95
Sivile saker		Jordskifterettene 2006-2010	
Anke over kjennelse/beslutning i sivile saker	86	Innkommende saker	96
Anke over dom i sivile saker	86	Avsluttede saker	96
Overskjønn	87	Restanser	97
Førsteinstanssak	87	Gjennomsnittsalder avsluttede saker	97
Straffesaker		Jordskifteoverrettene 2006-2010	
Anke over kjennelse/beslutning i straffesaker	88	Innkommende saker	98
Ankeprøving i straffesaker	88	Avsluttede saker	98
Fagdommersaker	89	Restanser	98
Begrenset anke i meddomsrett	89	Gjennomsnittsalder avsluttede saker	98
Bevisanke i meddomsrett	90		
Lagrettesaker	90		

ÅRSSTATISTIKK 2010 FOR TINGRETTENE

Tabellene som presenteres er basert på rapportene fra domstolenes saksbehandlingssystem LOVISA. Feilregistreringer og programmeringsfeil i tabellproduksjonen kan forekomme, og det kan i enkelte tilfeller være differanser mellom domstolenes egne oversikter og tallmaterialet som presenteres som domstolenes saksavvikling. Domstoladministrasjonen er av ressursmessige hensyn nødt til å legge til grunn den elektroniske innrapportering for domstolenes saksavvikling.

Rettinger som foretas i saksbehandlingssystemet for saker som er innkommet, saker som er behandlet og beholdninger gjør også at tallene ikke nødvendigvis stemmer 100 prosent overens.

Fra og med 2008 er midlertidig sikring og midlertidige avgjørelser inkludert i tallene for sivile tvistesaker. Tidligere ble disse sakene regnet som tvangssaker. Dette gjelder tabellene på 70-73. Fra 1. juli 2008 behandles alle mortifikasjonssaker i Brønnøy tingrett.

Saksbehandlingstid:

Det er definert følgende målsettinger for gjennomsnittlig saksbehandlingstid:

Sivile tvistemål:	6 måneder
Enedommersaker:	1 måned
Meddomsrettsaker:	3 måneder

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden viser saksbehandlingstiden på saker som er avsluttet i perioden. Særlig for de mindre domstolene kan avslutningen av en enkelt sak i en periode gi tilfeldige svingninger i den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden.

SIVILE TVISTESAKER

	Innkomet	Behandlet	Beholdning	Saksbeh.tid (mnd)
2006	12 709	13 020	6 794	6,6
2007	13 307	12 981	7 095	6,1
2008	14 207	15 007	6 323	5,2
2009	15 789	14 479	7 594	4,9
2010	15 901	16 031	7 294	5,0
Endring 09-10	0,7%	10,7%	-4,0%	2,0%

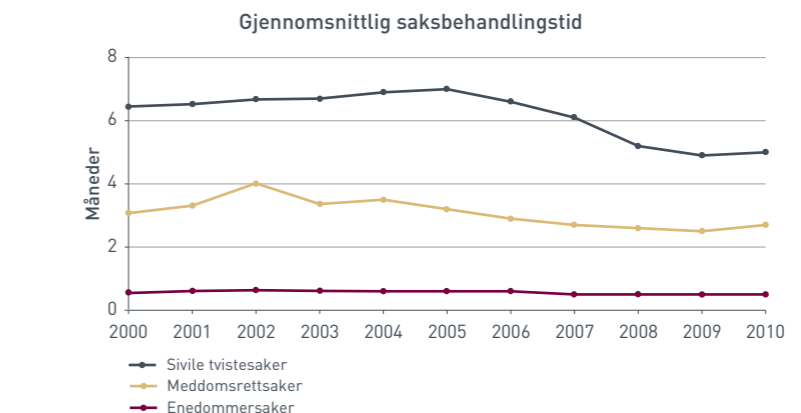
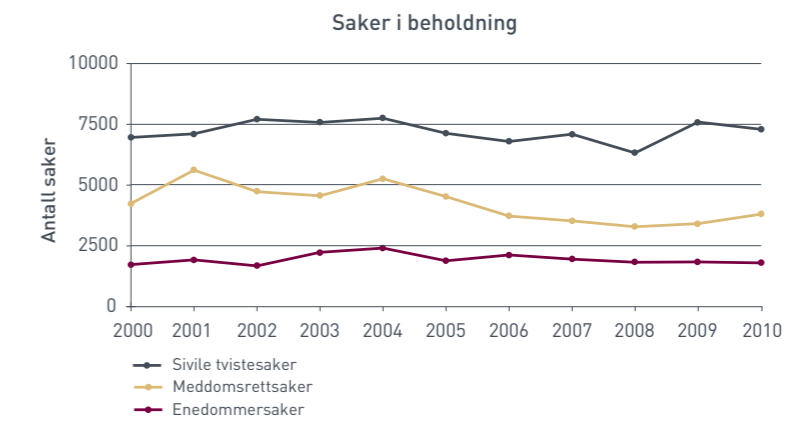
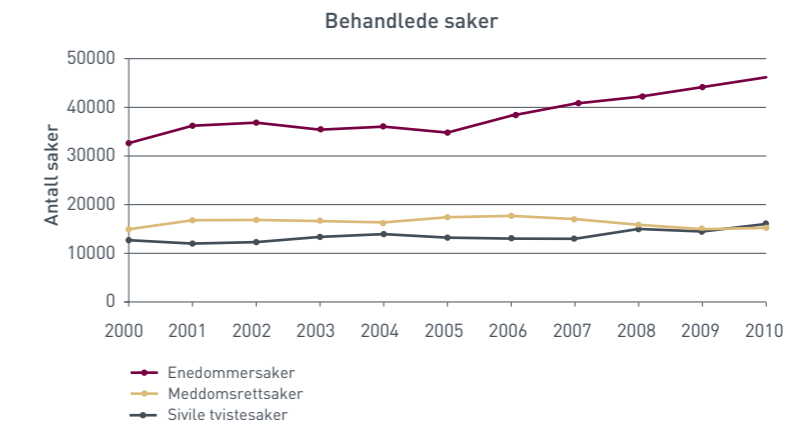
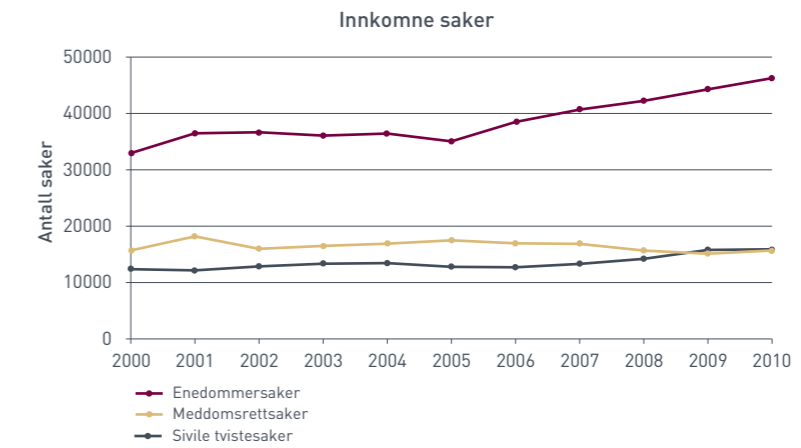
STRAFFESAKER

ENEDOMMERSAKER

	Enedommersaker			
	Innkomet	Behandlet	Beholdning	Saksbeh.tid (mnd)
2006	38 489	38 279	2 127	0,6
2007	40 685	40 761	1 955	0,5
2008	42 231	42 159	1 827	0,5
2009	44 274	44 160	1 841	0,5
2010	46 262	46 178	1 801	0,5
Endring 09-10	4,5%	4,6%	-2,2%	0,0%

MEDDOMSRETTSSAKER

	Meddomsrettssaker			
	Innkomet	Behandlet	Beholdning	Saksbeh.tid (mnd)
2006	16 959	17 690	3 726	2,9
2007	16 864	17 033	3 528	2,7
2008	15 673	15 854	3 287	2,6
2009	15 118	14 954	3 417	2,5
2010	15 688	15 243	3 805	2,7
Endring 09-10	3,8%	1,9%	11,4%	8,0%

TVISTESAKER INNKOMMET 2006–2010

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Alstahaug	40	63	67	51	73
Alta	58	72	60	69	69
Asker og Bærum	523	555	496	609	547
Aust-Agder	192	212	261	262	325
Aust-Telemark		79	52	53	74
Bergen ¹	712	666	639	796	816
Brønnøy ⁴	121	101	895	1 431	1 308
Dalane	84	94	67	68	61
Drammen	355	374	385	417	435
Eiker, Modum og Sigdal	124	131	129	154	137
Fjordane	149	134	128	137	173
Follo	311	301	324	311	309
Fosen	61	77	81	71	74
Fredrikstad	210	222	232	184	210
Gjøvik				175	167
Glåmdal	74	98	88	76	75
Hadeland og Land ⁵	66	101	63		
Halden	55	58	82	88	68
Hallingdal	63	56	64	54	71
Hammerfest	62	52	65	45	50
Hardanger ¹	20	45	55	34	42
Haugaland ³			258	319	287
Haugesund	94	100			
Hedmarken	175	189	146	150	177
Heggen og Frøland	80	94	110	110	96
Inderøy	58	71	60	81	69
Indre Finnmark	44	42	71	57	44
Jæren ^{1,2}	349	285	293	335	306
Karmsund	109	130			
Kongsberg	79	72	75	59	74
Kristiansand	383	453	526	576	566
Larvik	106	110	119	119	113
Lister	83	86	105	101	96
Lofoten	52	44	47	61	53
Moss	169	181	132	181	191
Namdal	68	71	68	76	74
Nedre Romerike	338	306	358	350	382
Nedre Telemark ²	47	331	346	319	315
Nord-Gudbrandsdal	48	39	45	34	37
Nordhordland ¹	267	322	300	298	382
Nordmøre	129	142	148	120	133
Nordre Vestfold	113	119	122	102	108
Nord-Troms	287	289	317	368	299

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Nord-Østerdal	35	31	46	34	37
Ofoten	88	81	110	107	108
Oslo byfogdembete	302	247	523	380	356
Oslo	2 285	2 401	2 094	2 603	2 762
Rana	73	91	69	73	65
Ringerike	65	71	62	93	92
Romsdal	98	112	147	120	122
Ryfylke	98				
Salten	228	228	199	238	229
Sandefjord	113	112	111	143	126
Sarpsborg	108	185	141	157	172
Senja	80	67	77	73	65
Skien og Porsgrunn	295				
Sogn	53	52	36	39	51
Stavanger byfogdembete	36				
Stavanger ²	313	455	541	618	607
Stjør- og Verdal	109	126	139	122	150
Sunnhordland	98	118	103	112	103
Sunnmøre	219	252	232	289	300
Søre Sunnmøre	46	67	59	68	49
Sør-Gudbrandsdal	74	70	66	66	93
Sør-Trøndelag ⁶	174	171	182	203	706
Sør-Østerdal	78	106	87	117	107
Tinn og Heddal	43				
Toten ⁵	98	110	100		
Trondenes	80	98	95	105	88
Trondheim ⁶	448	444	447	481	
Tønsberg	230	255	241	228	219
Valdres	43	43	39	42	36
Vesterålen	68	64	70	78	78
Vest-Telemark ²	36	27	31	33	36
Øst-Finnmark	67	73	79	74	80
Øvre Romerike	170	183	202	192	178
Totalt	12 709	13 307	14 207	15 789	15 901

¹ Strukturendring 2006² Strukturendring 2007³ Strukturendring 2008⁴ Mortifikasjonssaker innkommet etter 1.7-2008 håndteres av Brønnøy tingrett⁵ Strukturendring 2009⁶ Strukturendring 2010

TVISTESAKER BEHANDLET 2006–2010

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Alstahaug	67	61	65	53	85
Alta	68	59	72	59	74
Asker og Bærum	558	529	570	514	584
Aust-Agder	197	197	276	243	307
Aust-Telemark		85	63	58	61
Bergen ¹	760	683	706	750	762
Brønnøy ⁴	124	119	262	1 048	1 866
Dalane	73	81	106	64	65
Drammen	376	377	421	380	444
Eiker, Modum og Sigdal	115	134	146	134	128
Fjordane	186	162	170	129	151
Follo	328	299	332	292	288
Fosen	63	67	89	74	72
Fredrikstad	207	234	289	180	194
Gjøvik				152	177
Glåmdal	91	91	106	75	71
Hadeland og Land ⁵	74	89	85		
Halden	66	58	78	86	78
Hallingdal	65	51	75	52	61
Hammerfest	65	57	70	45	50
Hardanger ¹	33	33	62	34	38
Haugaland ³			269	281	297
Haugesund	84	111	0		
Hedmarken	158	194	165	151	174
Heggen og Frøland	85	88	121	100	82
Inderøy	70	60	71	77	60
Indre Finnmark	29	51	60	59	50
Jæren ^{1,2}	291	347	333	317	299
Karmsund	134	107			
Kongsberg	84	75	78	48	80
Kristiansand	370	445	555	537	588
Larvik	85	119	133	120	110
Lister	90	69	100	95	106
Lofoten	56	48	51	53	54
Moss	143	194	169	152	174
Namdal	81	65	71	65	80
Nedre Romerike	342	312	362	344	331
Nedre Telemark ²	42	333	362	317	315
Nord-Gudbrandsdal	48	37	44	42	31
Nordhordland ¹	260	307	337	277	326
Nordmøre	106	130	170	108	145
Nordre Vestfold	126	133	124	122	111
Nord-Troms	280	282	348	316	351

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Nord-Østerdal	36	39	41	38	32
Ofoten	93	86	107	120	108
Oslo byfogdembete	322	262	564	386	364
Oslo	2 489	2 228	2 297	2 387	2 597
Rana	65	79	101	78	60
Ringerike	58	69	77	82	82
Romsdal	95	108	153	127	120
Ryfylke	88				
Salten	207	234	215	223	226
Sandefjord	126	121	136	106	133
Sarpsborg	133	170	157	137	145
Senja	65	74	85	76	66
Skien og Porsgrunn	284				
Sogn	49	56	52	38	38
Stavanger byfogdembete	28				
Stavanger ²	351	418	611	565	624
Stjør- og Verdal	104	112	147	124	133
Sunnhordland	99	94	125	110	96
Sunnmøre	211	220	284	269	281
Søre Sunnmøre	46	56	70	50	56
Sør-Gudbrandsdal	90	71	74	70	62
Sør-Trøndelag ⁶	169	158	197	204	660
Sør-Østerdal	68	104	118	99	102
Tinn og Heddal	38				
Toten ⁵	90	104	105		
Trondenes	100	87	103	100	98
Trondheim ⁶	438	430	469	468	
Tønsberg	223	261	265	228	213
Valdres	35	38	51	48	42
Vesterålen	64	66	83	76	79
Vest-Telemark ²	34	24	42	30	39
Øst-Finnmark	72	63	95	75	73
Øvre Romerike	170	176	217	162	182
Totalt	13 020	12 981	15 007	14 479	16 031

¹ Strukturendring 2006² Strukturendring 2007³ Strukturendring 2008⁴ Mortifikasjonssaker innkommet etter 1.7-2008 håndteres av Brønnøy tingrett⁵ Strukturendring 2009⁶ Strukturendring 2010

TVISTESAKER BEHOLDNING 2006–2010

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Alstahaug	32	33	37	34	22
Alta	21	34	21	31	26
Asker og Bærum	270	290	219	312	272
Aust-Agder	93	103	82	99	118
Aust-Telemark		35	23	18	31
Bergen ¹	423	407	327	368	408
Brønnøy ⁴	47	29	662	1 038	479
Dalane	55	67	27	29	25
Drammen	186	180	145	183	174
Eiker, Modum og Sigdal	53	50	35	54	62
Fjordane	118	94	56	61	83
Follo	136	137	127	143	161
Fosen	37	46	38	34	36
Fredrikstad	140	125	69	71	87
Gjøvik				92	79
Glåmdal	40	47	30	31	34
Hadeland og Land ⁵	29	42	18		
Halden	23	24	30	32	21
Hallingdal	31	38	27	28	38
Hammerfest	28	23	19	20	22
Hardanger ¹	14	26	18	17	22
Haugaland ³			120	154	140
Haugesund	56	45	0		
Hedmarken	90	88	70	68	68
Heggen og Frøland	32	38	27	36	47
Inderøy	22	30	19	23	33
Indre Finnmark	29	21	32	31	24
Jæren ^{1,2}	219	157	114	133	138
Karmsund	58	83			
Kongsberg	23	20	18	29	24
Kristiansand	175	183	159	199	169
Larvik	75	64	50	49	52
Lister	28	44	46	50	40
Lofoten	25	22	16	24	23
Moss	108	94	57	89	105
Namdal	31	38	36	47	42
Nedre Romerike	142	134	132	138	187
Nedre Telemark ²	23	141	125	126	125
Nord-Gudbrandsdal	19	20	21	12	19
Nordhordland ¹	143	158	121	143	198
Nordmøre	60	71	49	61	47
Nordre Vestfold	82	73	71	53	49
Nord-Troms	154	157	131	178	124

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Nord-Østerdal	18	10	15	11	16
Ofoten	67	57	67	55	56
Oslo byfogdembete	91	78	37	32	24
Oslo	1 350	1 522	1 329	1 549	1 616
Rana	64	76	44	40	40
Ringerike	35	36	20	32	42
Romsdal	48	53	49	42	43
Ryfylke	41				
Salten	101	95	73	87	90
Sandefjord	74	65	39	77	65
Sarpsborg	50	65	50	67	95
Senja	40	35	30	26	24
Skien og Porsgrunn	137				
Sogn	34	30	14	14	27
Stavanger byfogdembete	18				
Stavanger ²	195	287	219	266	243
Stjør- og Verdal	49	65	56	55	72
Sunnhordland	42	66	45	45	53
Sunnmøre	108	135	82	103	120
Søre Sunnmøre	23	37	25	42	34
Sør-Gudbrandsdal	33	32	27	26	54
Sør-Trøndelag ⁶	93	106	87	84	346
Sør-Østerdal	42	44	14	31	35
Tinn og Heddal	21				
Toten ⁵	52	56	51		
Trondenes	39	49	44	49	39
Trondheim ⁶	205	220	199	216	
Tønsberg	140	134	112	111	116
Valdres	31	35	24	18	12
Vesterålen	41	39	26	27	27
Vest-Telemark ²	22	24	16	18	16
Øst-Finnmark	29	40	25	23	29
Øvre Romerike	91	93	80	110	106
Totalt	6 794	7 095	6 323	7 594	7 294

¹ Strukturendring 2006² Strukturendring 2007³ Strukturendring 2008⁴ Mortifikasjonssaker innkommet etter 1.7-2008 håndteres av Brønnøy tingrett⁵ Strukturendring 2009⁶ Strukturendring 2010

TVISTESAKER SAKSBEHANDLINGSTID 2006–2010 (måned)

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Alstahaug	10,4	6,6	5,9	5,4	7,5
Alta	6,1	4,4	5,2	4,2	4,5
Asker og Bærum	6,2	5,9	5,5	5,3	5,3
Aust-Agder	5,2	5,5	4,8	4,5	4,1
Aust-Telemark		5,1	5,9	4,5	4,2
Bergen ¹	7,6	7,5	6,3	5,2	5,5
Brønnøy ⁴	4,2	3,5	3,4	6,7	5,3
Dalane	6,9	7,4	7,4	5,5	4,7
Drammen	6,8	6,3	5,1	4,8	5,0
Eiker, Modum og Sigdal	4,3	4,5	3,7	3,3	4,2
Fjordane	11,6	8,9	6,2	5,4	4,5
Follo	5,9	5,2	4,9	4,6	5,3
Fosen	7,1	5,2	6,1	5,9	5,3
Fredrikstad	7,3	6,5	4,5	4,1	3,6
Gjøvik				5,0	5,9
Glåmdal	6,7	5,5	4,9	5,0	4,2
Hadeland og Land ⁵	5,8	5,0	4,7		
Halden	5,5	4,3	3,9	4,3	4,1
Hallingdal	5,8	5,7	5,9	5,6	5,3
Hammerfest	6,0	4,6	4,8	5,4	5,3
Hardanger ¹	9,1	6,8	5,4	5,2	4,6
Haugaland ³			5,3	5,1	5,7
Haugesund	6,4	6,9			
Hedmarken	5,5	5,0	4,6	4,8	4,3
Heggen og Frøland	5,8	4,5	3,5	3,7	5,4
Inderøy	5,1	3,9	4,5	4,7	4,7
Indre Finnmark	6,3	6,8	4,8	6,0	4,9
Jæren ^{1,2}	6,4	6,7	6,1	4,6	4,8
Karmsund	9,0	6,4			
Kongsberg	3,3	3,1	4,1	3,6	4,9
Kristiansand	5,4	4,9	3,8	3,5	3,5
Larvik	5,4	7,8	6,3	5,3	4,7
Lister	5,7	4,4	4,5	4,9	5,4
Lofoten	5,8	7,9	4,8	4,1	4,4
Moss	7,2	7,1	6,3	4,5	5,4
Namdal	5,8	5,4	6,6	5,2	6,4
Nedre Romerike	5,4	5,7	4,6	4,6	4,0
Nedre Telemark ²	5,7	5,3	4,2	4,0	4,6
Nord-Gudbrandsdal	5,7	4,9	5,9	5,4	4,7
Nordhordland ¹	6,3	5,6	4,7	4,8	5,4
Nordmøre	4,2	5,2	4,8	4,2	5,1
Nordre Vestfold	9,2	7,5	6,1	5,6	6,2
Nord-Troms	6,1	5,8	5,5	5,7	5,9

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Nord-Østerdal	5,8	4,7	3,2	3,8	3,2
Ofoten	7,9	8,2	6,8	7,2	5,7
Oslo byfogdembete	3,3	3,7	1,7	0,8	0,8
Oslo	8,1	7,0	6,0	5,5	5,5
Rana	12,2	9,6	7,9	6,9	5,0
Ringerike	5,8	5,9	4,5	4,0	4,5
Romsdal	5,8	5,7	5,4	4,7	4,1
Ryfylke	5,3				
Salten	5,1	5,2	4,1	4,1	4,3
Sandefjord	9,3	8,5	5,4	6,3	5,4
Sarpsborg	6,3	4,2	4,3	4,2	5,1
Senja	5,6	6,1	5,1	3,9	4,3
Skien og Porsgrunn	5,4				
Sogn	7,2	7,4	7,7	3,9	5,2
Stavanger byfogdembete	3,7				
Stavanger ²	8,1	6,4	6,0	4,8	5,1
Stjør- og Verdal	5,4	5,5	5,0	5,2	4,5
Sunnhordland	6,6	5,3	5,7	5,3	5,0
Sunnmøre	5,3	5,8	4,8	3,6	4,3
Søre Sunnmøre	4,6	5,9	6,0	5,1	7,5
Sør-Gudbrandsdal	5,6	5,2	5,7	5,1	5,0
Sør-Trøndelag ⁶	6,3	5,5	5,0	6,1	5,1
Sør-Østerdal	4,8	4,1	3,3	2,4	2,8
Tinn og Heddal	4,7				
Toten ⁵	7,2	5,6	6,2		
Trondenes	6,1	5,3	5,2	4,2	5,0
Trondheim ⁶	5,2	5,2	5,3	5,2	
Tønsberg	6,3	6,9	6,4	5,9	5,8
Valdres	7,9	8,4	5,6	3,7	4,3
Vesterålen	6,7	7,8	5,6	4,1	5,0
Vest-Telemark ²	5,1	5,5	5,3	5,7	5,4
Øst-Finnmark	4,8	5,4	4,7	4,2	3,9
Øvre Romerike	6,9	5,6	4,9	5,5	6,7
Veid gjennomsnitt	6,6	6,1	5,2	4,9	5,0

¹ Strukturendring 2006² Strukturendring 2007³ Strukturendring 2008⁴ Mortifikasjonssaker innkommet etter 1.7-2008 håndteres av Brønnøy tingrett⁵ Strukturendring 2009⁶ Strukturendring 2010

ENEDOMMERSAKER INNKOMMET 2006–2010

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Alstahaug	238	257	288	216	243
Alta	205	220	248	222	214
Asker og Bærum	898	1 194	1 045	1 190	1 176
Aust-Agder	896	775	869	871	943
Aust-Telemark		247	212	181	220
Bergen ¹	2 473	2 659	2 316	2 451	2 856
Brønnøy	95	71	75	53	51
Dalane	128	142	160	156	185
Drammen	909	994	979	996	1088
Eiker, Modum og Sigdal	427	421	481	493	534
Fjordane	448	541	463	577	477
Follo	757	722	886	816	893
Fosen	142	124	161	176	149
Fredrikstad	738	616	678	800	664
Gjøvik				623	591
Glåmdal	396	338	326	376	358
Hadeland og Land ⁴	237	206	311		
Halden	646	672	727	962	1369
Hallingdal	117	103	96	86	104
Hammerfest	137	186	160	157	211
Hardanger ¹	138	98	98	98	73
Haugaland ³			860	994	986
Haugesund	314	368			
Hedmarken	525	557	507	582	617
Heggen og Frøland	353	316	402	353	440
Inderøy	223	214	245	244	248
Indre Finnmark	153	163	173	189	141
Jæren ^{1,2}	924	1 013	1 093	1 048	1 232
Karmsund	380	364			
Kongsberg	170	209	180	174	186
Kristiansand	1 454	1 485	1 622	1 866	1 710
Larvik	344	352	445	450	365
Lister	150	251	262	210	230
Lofoten	121	146	138	109	107
Moss	500	503	642	515	602
Namdal	183	180	205	206	210
Nedre Romerike	1 631	1 701	1 510	1 412	1 416
Nedre Telemark ²	133	1 039	967	1 139	1 177
Nord-Gudbrandsdal	91	79	89	70	69
Nordhordland ¹	587	728	836	756	877
Nordmøre	431	424	494	358	435
Nordre Vestfold	452	505	494	398	436
Nord-Troms	909	960	999	1 217	909

Domstol	2005	2006	2007	2008	2009
Nord-Østerdal	70	76	91	84	91
Ofoten	248	234	214	205	268
Oslo	6 562	7 437	8 020	9 207	9 426
Rana	333	300	283	354	288
Ringerike	356	326	338	353	469
Romsdal	384	333	337	310	333
Ryfylke	133				
Salten	620	636	576	668	746
Sandefjord	355	347	444	410	526
Sarpsborg	542	582	685	748	822
Senja	232	286	318	254	267
Skien og Porsgrunn	1 047				
Sogn	102	127	121	144	130
Stavanger ²	1 043	1 372	1 544	1 537	1 549
Stjør- og Verdal	375	349	432	419	464
Sunnhordland	217	240	213	186	231
Sunnmøre	662	752	605	688	660
Søre Sunnmøre	167	140	93	99	104
Sør-Gudbrandsdal	179	180	208	194	173
Sør-Trøndelag ⁵	479	407	473	436	2 017
Sør-Østerdal	245	279	310	376	435
Tinn og Heddal	106				
Toten ⁴	398	397	401		
Trondenes	193	220	207	199	227
Trondheim ⁵	1 388	1 386	1 507	1 456	
Tønsberg	892	1 067	1 064	1 039	1 025
Valdres	74	78	85	88	81
Vesterålen	177	199	178	164	240
Vest-Telemark ²	69	85	80	49	50
Øst-Finnmark	328	251	244	360	360
Øvre Romerike	460	456	418	457	488
Totalt	38 489	40 685	42 231	44 274	46 262

¹ Strukturendring 2006² Strukturendring 2007³ Strukturendring 2008⁴ Strukturendring 2009⁵ Strukturendring 2010

ENEDOMMERSAKER BEHANDLET 2006–2010

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Alstahaug	238	257	279	223	247
Alta	199	225	242	222	215
Asker og Bærum	897	1 187	1 046	1 206	1 171
Aust-Agder	888	774	875	879	956
Aust-Telemark		260	216	183	219
Bergen ¹	2 479	2 635	2 309	2 400	2 870
Brønnøy	94	75	72	51	51
Dalane	126	144	161	152	190
Drammen	901	1 021	960	998	1 045
Eiker, Modum og Sigdal	412	414	507	494	530
Fjordane	446	555	462	572	484
Follo	735	731	884	812	885
Fosen	147	133	148	187	139
Fredrikstad	744	622	677	794	659
Gjøvik				631	583
Glåmdal	388	353	328	371	351
Hadeland og Land ⁴	248	202	324		
Halden	662	667	727	957	1 370
Hallingdal	109	111	99	85	105
Hammerfest	139	192	153	158	213
Hardanger ¹	122	115	93	105	67
Haugaland ³			838	967	1 004
Haugesund	308	380			
Hedmarken	525	560	509	577	607
Heggen og Frøland	353	323	393	347	440
Inderøy	225	211	248	244	248
Indre Finnmark	150	174	176	185	140
Jæren ^{1,2}	897	1 057	1 080	1 054	1 228
Karmsund	388	363			
Kongsberg	165	213	182	171	181
Kristiansand	1 445	1 496	1 625	1 840	1 731
Larvik	326	359	441	458	364
Lister	151	250	260	215	230
Lofoten	124	144	140	106	109
Moss	499	496	648	512	611
Namdal	179	184	200	206	217
Nedre Romerike	1 636	1 690	1 513	1 414	1 409
Nedre Telemark ²	121	1 043	964	1 128	1 197
Nord-Gudbrandsdal	88	80	82	73	72
Nordhordland ¹	586	709	864	756	884
Nordmøre	438	426	481	370	439
Nordre Vestfold	436	516	520	388	443
Nord-Troms	903	956	993	1 225	906

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Nord-Østerdal	70	76	93	82	90
Ofoten	244	243	208	212	269
Oslo	6 587	7 315	7 907	9 205	9 313
Rana	343	297	277	370	284
Ringerike	353	309	354	348	470
Romsdal	380	344	337	315	328
Ryfylke	129				
Salten	629	643	584	652	750
Sandefjord	338	372	429	405	504
Sarpsborg	558	565	693	759	811
Senja	238	286	316	259	265
Skien og Porsgrunn	1 057				
Sogn	104	121	128	147	129
Stavanger ²	1 004	1 394	1 522	1 498	1 604
Stjør- og Verdal	381	350	419	415	483
Sunnhordland	219	236	207	193	226
Sunnmøre	667	753	613	690	647
Søre Sunnmøre	162	149	92	103	100
Sør-Gudbrandsdal	169	183	211	198	160
Sør-Trøndelag ⁵	478	422	465	425	1 995
Sør-Østerdal	247	275	315	376	436
Tinn og Heddal	107				
Toten ⁴	399	378	425		
Trondenes	199	219	212	190	237
Trondheim ⁵	1 331	1 429	1 495	1 473	
Tønsberg	872	1 052	1 083	1 043	1 032
Valdres	76	71	94	88	83
Vesterålen	177	200	179	164	236
Vest-Telemark ²	65	86	76	57	50
Øst-Finnmark	331	253	252	349	358
Øvre Romerike	448	437	454	428	508
Totalt	38 279	40 761	42 159	44 160	46 178

¹ Strukturendring 2006² Strukturendring 2007³ Strukturendring 2008⁴ Strukturendring 2009⁵ Strukturendring 2010

ENEDOMMERSAKER BEHOLDNING 2006–2010

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Alstahaug	8	8	17	13	6
Alta	11	6	11	11	9
Asker og Bærum	37	44	47	33	38
Aust-Agder	50	46	42	34	22
Aust-Telemark		8	4	2	3
Bergen ¹	182	194	163	168	144
Brønnøy	5	1	4	5	5
Dalane	8	6	5	9	4
Drammen	71	43	51	48	90
Eiker, Modum og Sigdal	30	37	8	7	11
Fjordane	21	9	11	18	12
Follo	36	27	29	29	38
Fosen	18	9	19	7	17
Fredrikstad	26	17	16	22	27
Gjøvik				32	42
Glåmdal	31	16	13	19	26
Hadeland og Land ⁴	19	24	13		
Halden	10	12	11	16	14
Hallingdal	11	3	1	2	1
Hammerfest	9	3	10	5	3
Hardanger ¹	20	2	7	1	7
Haugaland ³			53	80	61
Haugesund	27	13			
Hedmarken	19	16	14	18	29
Heggen og Frøland	21	12	21	28	24
Inderøy	7	10	7	7	7
Indre Finnmark	18	6	1	5	6
Jæren ^{1,2}	91	43	44	38	42
Karmsund	16	18			
Kongsberg	7	3	1	4	9
Kristiansand	50	40	38	64	43
Larvik	29	19	21	13	15
Lister	8	9	11	6	6
Lofoten	6	8	4	7	5
Moss	20	27	22	26	17
Namdal	10	6	11	11	4
Nedre Romerike	38	47	44	44	50
Nedre Telemark ²	16	33	36	46	25
Nord-Gudbrandsdal	3	2	9	4	2
Nordhordland ¹	46	62	34	36	31
Nordmøre	12	10	23	11	7
Nordre Vestfold	52	42	10	22	15
Nord-Troms	19	23	29	21	23

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Nord-Østerdal	2	2	0	2	3
Ofoten	23	13	17	10	10
Oslo	292	405	406	361	392
Rana	33	22	26	9	14
Ringerike	17	34	18	23	21
Romsdal	20	9	9	4	9
Ryfylke	10				
Salten	27	21	13	27	23
Sandefjord	41	12	25	29	46
Sarpsborg	25	36	28	17	28
Senja	12	12	12	5	7
Skien og Porsgrunn	37				
Sogn	3	9	6	3	4
Stavanger ²	73	57	75	110	45
Stjør- og Verdal	8	7	20	25	6
Sunnhordland	15	19	25	18	23
Sunnmøre	25	20	14	13	27
Søre Sunnmøre	13	4	5	1	5
Sør-Gudbrandsdal	19	16	10	6	19
Sør-Trøndelag ⁵	30	12	20	28	87
Sør-Østerdal	8	10	5	5	4
Tinn og Heddal	5				
Toten ⁴	34	52	24		
Trondenes	8	9	7	16	6
Trondheim ⁵	103	48	62	46	
Tønsberg	54	69	47	43	32
Valdres	5	12	2	2	0
Vesterålen	12	9	8	7	11
Vest-Telemark ²	4	3	8	0	1
Øst-Finnmark	16	14	3	13	14
Øvre Romerike	35	55	17	46	24
Totalt	2 127	1 955	1 827	1 841	1 801

¹ Strukturendring 2006² Strukturendring 2007³ Strukturendring 2008⁴ Strukturendring 2009⁵ Strukturendring 2010

ENEDOMMERSAKER SAKSBEHANDLINGSTID 2006–2010 (måneder)

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Alstahaug	0,5	0,4	0,6	1,0	0,6
Alta	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
Asker og Bærum	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4
Aust-Agder	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4
Aust-Telemark		0,8	0,6	0,6	0,5
Bergen ¹	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7
Brønnøy	0,4	0,5	0,5	0,9	0,6
Dalane	0,4	0,7	0,8	0,6	0,5
Drammen	0,7	0,5	0,5	0,5	0,6
Eiker, Modum og Sigdal	0,4	0,5	0,5	0,2	0,2
Fjordane	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4
Follo	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
Fosen	0,7	0,8	0,6	0,6	0,6
Fredrikstad	0,7	0,6	0,4	0,4	0,5
Gjøvik				0,8	0,8
Glåmdal	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6
Hadeland og Land ⁴	0,9	0,8	0,8		
Halden	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
Hallingdal	0,5	0,6	0,5	0,6	0,4
Hammerfest	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
Hardanger ¹	1,0	0,9	0,5	0,6	0,6
Haugaland ³			0,7	0,6	0,6
Haugesund	0,6	0,4			
Hedmarken	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3
Heggen og Frøland	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6
Inderøy	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3
Indre Finnmark	0,7	0,7	0,4	0,4	0,4
Jæren ^{1,2}	0,8	0,7	0,5	0,5	0,4
Karmsund	0,6	0,6			
Kongsberg	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4
Kristiansand	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
Larvik	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5
Lister	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3
Lofoten	1,0	0,6	0,5	0,6	0,5
Moss	0,8	0,7	0,5	0,6	0,5
Namdal	0,7	0,5	0,6	0,4	0,6
Nedre Romerike	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
Nedre Telemark ²	0,7	0,5	0,4	0,3	0,4
Nord-Gudbrandsdal	0,5	0,4	0,5	0,7	0,4
Nordhordland ¹	0,7	0,5	0,5	0,5	0,6
Nordmøre	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
Nordre Vestfold	0,9	0,7	0,6	0,5	0,6
Nord-Troms	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

Domstol	2005	2006	2007	2008	2009
Nord-Østerdal	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
Ofoten	0,8	0,9	0,7	0,6	0,7
Oslo	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4
Rana	1,2	1,3	1,2	0,7	0,5
Ringerike	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6
Romsdal	0,7	0,6	0,4	0,4	0,4
Ryfylke	0,6				
Salten	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4
Sandefjord	1,0	0,8	0,5	0,8	0,7
Sarpsborg	0,6	0,5	0,5	0,3	0,6
Senja	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4
Skien og Porsgrunn	0,6				
Sogn	0,7	0,6	0,8	0,7	0,6
Stavanger ²	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5
Stjør- og Verdal	0,5	0,5	0,3	0,4	0,3
Sunnhordland	0,8	0,7	0,9	1,2	0,7
Sunnmøre	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4
Søre Sunnmøre	0,5	0,7	0,8	0,7	0,7
Sør-Gudbrandsdal	0,6	0,7	0,5	0,5	0,6
Sør-Trøndelag ⁵	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
Sør-Østerdal	0,5	0,3	0,3	0,3	0,2
Tinn og Heddal	0,6				
Toten ⁴	1,1	0,9	0,9		
Trondenes	0,7	0,4	0,6	0,5	0,6
Trondheim ⁵	0,3	0,4	0,5	0,4	
Tønsberg	0,5	0,5	0,6	0,5	0,4
Valdres	0,7	1,0	0,6	0,3	0,3
Vesterålen	0,6	0,5	0,6	0,7	0,6
Vest-Telemark ²	0,9	0,7	0,8	1,1	0,6
Øst-Finnmark	0,5	0,4	0,5	0,3	0,4
Øvre Romerike	0,7	1,0	0,8	0,6	0,8
Veid gjennomsnitt	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5

¹ Strukturendring 2006² Strukturendring 2007³ Strukturendring 2008⁴ Strukturendring 2009⁵ Strukturendring 2010

MEDDOMSRETTSAKER INNKOMMET 2006–2010

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Alstahaug	109	95	115	97	117
Alta	96	169	160	154	119
Asker og Bærum	356	391	417	354	312
Aust-Agder	372	368	406	390	408
Aust-Telemark		154	135	120	130
Bergen ¹	876	902	769	809	866
Brønnøy	28	19	29	16	20
Dalane	61	57	50	43	62
Drammen	386	413	495	387	471
Eiker, Modum og Sigdal	216	155	158	175	182
Fjordane	194	181	131	185	172
Follo	352	262	350	410	586
Fosen	62	45	40	48	47
Fredrikstad	275	306	244	216	246
Gjøvik				209	206
Glåmdal	244	194	148	145	112
Hadeland og Land ⁴	112	97	78		
Halden	232	224	263	242	268
Hallingdal	105	94	58	47	64
Hammerfest	120	117	135	131	105
Hardanger ¹	80	93	77	70	55
Haugaland ³			414	337	366
Haugesund	183	181			
Hedmarken	426	419	364	248	237
Heggen og Frøland	173	167	185	191	239
Inderøy	52	50	45	73	66
Indre Finnmark	99	132	122	75	100
Jæren ^{1,2}	400	458	413	353	319
Karmsund	143	144			
Kongsberg	96	90	87	57	78
Kristiansand	614	495	521	583	595
Larvik	256	196	232	255	230
Lister	85	89	103	129	95
Lofoten	56	77	74	54	63
Moss	174	150	136	106	133
Namdal	48	32	52	55	67
Nedre Romerike	373	450	297	300	333
Nedre Telemark ²	61	521	424	419	488
Nord-Gudbrandsdal	53	57	72	66	57
Nordhordland ¹	241	242	226	209	185
Nordmøre	207	232	175	149	156
Nordre Vestfold	249	303	191	213	194
Nord-Troms	471	482	512	317	369

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Nord-Østerdal	64	47	62	57	56
Ofoten	129	120	112	101	111
Oslo	3 126	3 027	2 728	3 110	2 879
Rana	222	170	180	161	165
Ringerike	153	133	116	90	136
Romsdal	160	157	110	118	120
Ryfylke	73				
Salten	240	214	197	200	161
Sandefjord	162	248	190	156	135
Sarpsborg	217	205	200	183	221
Senja	155	131	157	105	100
Skien og Porsgrunn	528				
Sogn	69	89	64	54	54
Stavanger ²	336	444	451	429	482
Stjør- og Verdal	127	127	103	141	119
Sunnhordland	126	135	126	112	100
Sunnmøre	279	365	236	205	187
Søre Sunnmøre	68	64	60	59	53
Sør-Gudbrandsdal	74	58	61	59	62
Sør-Trøndelag ⁵	116	106	105	102	487
Sør-Østerdal	130	114	113	113	115
Tinn og Heddal	73				
Toten ⁴	158	126	123		
Trondenes	93	117	125	71	87
Trondheim ⁵	333	282	276	258	
Tønsberg	333	290	304	316	282
Valdres	52	32	41	26	33
Vesterålen	97	118	89	77	86
Vest-Telemark ²	34	45	55	36	48
Øst-Finnmark	157	181	130	120	197
Øvre Romerike	339	416	256	222	294
Totalt	16 959	16 864	15 673	15 118	15 688

¹ Strukturendring 2006² Strukturendring 2007³ Strukturendring 2008⁴ Strukturendring 2009⁵ Strukturendring 2010

MEDDOMSRETTSAKER BEHANDLET 2006–2010

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Alstahaug	131	104	102	96	121
Alta	91	160	157	174	120
Asker og Bærum	396	361	398	347	344
Aust-Agder	340	373	392	374	440
Aust-Telemark		149	116	146	111
Bergen ¹	1 046	918	787	770	833
Brønnøy	30	22	22	23	19
Dalane	64	58	56	37	64
Drammen	380	427	441	448	427
Eiker, Modum og Sigdal	205	158	173	172	175
Fjordane	228	181	138	171	173
Follo	303	326	318	337	552
Fosen	58	49	36	37	61
Fredrikstad	239	320	296	204	226
Gjøvik				192	195
Glåmdal	250	209	155	145	111
Hadeland og Land ⁴	106	110	84		
Halden	288	227	254	234	286
Hallingdal	106	95	75	46	61
Hammerfest	121	133	129	127	98
Hardanger ¹	67	93	75	74	61
Haugaland ³			372	371	348
Haugesund	223	178			
Hedmarken	422	409	386	257	242
Heggen og Frøland	195	205	151	183	242
Inderøy	54	56	47	72	62
Indre Finnmark	105	133	118	89	83
Jæren ^{1,2}	322	484	414	408	298
Karmsund	132	160			
Kongsberg	91	99	81	55	77
Kristiansand	646	515	467	595	603
Larvik	245	202	227	261	243
Lister	104	87	100	116	103
Lofoten	72	74	77	54	52
Moss	173	159	142	102	140
Namdal	52	29	50	52	73
Nedre Romerike	377	410	354	293	278
Nedre Telemark ²	71	527	453	420	467
Nord-Gudbrandsdal	53	53	71	61	59
Nordhordland ¹	272	248	225	210	192
Nordmøre	230	205	183	146	169
Nordre Vestfold	248	328	204	214	179
Nord-Troms	474	465	463	430	373

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Nord-Østerdal	73	47	58	62	57
Ofoten	162	129	123	90	121
Oslo	3 365	2 913	2 889	2 869	2 906
Rana	238	175	217	162	161
Ringerike	152	141	134	86	121
Romsdal	167	155	121	118	116
Ryfylke	73				
Salten	209	267	190	197	168
Sandefjord	152	292	187	133	135
Sarpsborg	243	187	215	187	169
Senja	133	152	155	119	105
Skien og Porsgrunn	544				
Sogn	78	75	73	50	53
Stavanger ²	319	455	436	402	514
Stjør- og Verdal	158	131	106	134	116
Sunnhordland	142	128	126	114	101
Sunnmøre	258	358	266	198	189
Søre Sunnmøre	75	70	57	64	56
Sør-Gudbrandsdal	69	56	67	59	62
Sør-Trøndelag ⁵	124	121	85	110	370
Sør-Østerdal	136	106	118	102	129
Tinn og Heddal	80				
Toten ⁴	159	110	140		
Trondenes	114	120	130	84	79
Trondheim ⁵	313	307	234	291	
Tønsberg	344	291	284	315	288
Valdres	43	36	44	30	32
Vesterålen	119	99	101	87	84
Vest-Telemark ²	33	34	52	45	37
Øst-Finnmark	195	177	146	111	163
Øvre Romerike	410	402	311	192	150
Totalt	17 690	17 033	15 854	14 954	15 243

¹ Strukturendring 2006² Strukturendring 2007³ Strukturendring 2008⁴ Strukturendring 2009⁵ Strukturendring 2010

MEDDOMSRETTSAKER BEHOLDNING 2006–2010

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Alstahaug	23	13	26	24	16
Alta	34	43	46	26	25
Asker og Bærum	50	78	95	99	67
Aust-Agder	103	98	109	124	92
Aust-Telemark		16	35	9	27
Bergen ¹	255	233	211	249	266
Brønnøy	6	3	10	2	3
Dalane	12	11	5	11	9
Drammen	99	85	137	74	116
Eiker, Modum og Sigdal	34	30	16	19	24
Fjordane	37	35	26	39	36
Follo	97	33	65	138	171
Fosen	14	10	14	23	9
Fredrikstad	93	78	24	36	54
Gjøvik				57	65
Glåmdal	40	25	18	18	19
Hadeland og Land ⁴	31	17	11		
Halden	30	27	36	44	26
Hallingdal	27	26	10	11	14
Hammerfest	27	10	17	20	26
Hardanger ¹	20	19	19	13	7
Haugaland ³			123	89	107
Haugesund	44	46			
Hedmarken	56	66	44	35	30
Heggen og Frøland	56	18	52	60	56
Inderøy	13	7	5	6	10
Indre Finnmark	27	26	29	15	32
Jæren ^{1,2}	137	108	104	47	68
Karmsund	50	34			
Kongsberg	9	0	6	8	9
Kristiansand	64	44	98	84	76
Larvik	62	56	61	55	40
Lister	11	13	16	29	21
Lofoten	11	14	11	11	22
Moss	43	34	28	32	25
Namdal	8	11	13	16	10
Nedre Romerike	77	117	59	65	117
Nedre Telemark ²	3	107	78	75	95
Nord-Gudbrandsdal	4	8	9	13	11
Nordhordland ¹	51	45	46	45	39
Nordmøre	15	42	33	35	23
Nordre Vestfold	85	59	46	43	59
Nord-Troms	108	125	175	63	59

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Nord-Østerdal	3	3	7	2	1
Ofoten	43	34	20	33	24
Oslo	606	719	542	778	742
Rana	91	85	42	40	43
Ringerike	37	29	10	14	29
Romsdal	21	22	11	11	15
Ryfylke	16				
Salten	80	25	32	35	28
Sandefjord	74	28	32	55	56
Sarpsborg	25	43	28	24	76
Senja	53	32	34	20	15
Skien og Porsgrunn	113				
Sogn	10	24	11	15	16
Stavanger ²	72	77	88	115	80
Stjør- og Verdal	27	23	20	26	29
Sunnhordland	22	29	29	27	25
Sunnmøre	58	64	33	40	36
Søre Sunnmøre	20	14	17	11	8
Sør-Gudbrandsdal	13	15	9	9	9
Sør-Trøndelag ⁵	24	10	30	20	191
Sør-Østerdal	5	13	8	19	5
Tinn og Heddal	8				
Toten ⁴	29	45	28		
Trondenes	24	21	16	3	11
Trondheim ⁵	82	54	94	60	
Tønsberg	62	61	81	84	78
Valdres	12	8	5	1	2
Vesterålen	20	40	28	17	19
Vest-Telemark ²	2	13	13	4	15
Øst-Finnmark	31	36	19	28	62
Øvre Romerike	77	91	34	64	209
Totalt	3 726	3 528	3 287	3 417	3 805

¹ Strukturendring 2006² Strukturendring 2007³ Strukturendring 2008⁴ Strukturendring 2009⁵ Strukturendring 2010

MEDDOMSRETTSAKER SAKSBEHANDLINGSTID 2006–2010 (måned)

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Alstahaug	3,7	2,3	2,6	3,4	2,6
Alta	2,8	2,8	3,4	2,8	3,0
Asker og Bærum	2,4	2,1	2,4	2,5	2,9
Aust-Agder	2,6	3,0	2,8	2,6	2,7
Aust-Telemark		2,4	2,3	2,8	2,2
Bergen ¹	4,6	3,3	3,2	3,6	3,8
Brønnøy	3,8	2,7	2,1	2,6	2,6
Dalane	3,6	3,9	3,6	2,5	2,1
Drammen	3,2	3,2	2,6	2,5	2,7
Eiker, Modum og Sigdal	1,8	2,1	1,8	1,2	1,1
Fjordane	4,1	2,7	2,3	3,0	2,8
Follo	2,8	2,6	2,2	2,2	3,1
Fosen	2,8	2,6	3,9	3,5	4,0
Fredrikstad	3,3	3,6	2,6	2,0	2,4
Gjøvik				2,7	3,6
Glåmdal	2,9	2,3	1,6	2,5	2,4
Hadeland og Land ⁴	2,8	2,7	2,6		
Halden	2,2	2,0	1,9	1,7	1,9
Hallingdal	2,7	2,4	2,2	2,2	2,1
Hammerfest	2,4	2,9	2,3	2,3	3,0
Hardanger ¹	2,5	2,5	2,1	2,1	2,4
Haugaland ³			3,6	3,3	3,1
Haugesund	3,8	2,7			
Hedmarken	1,9	1,7	1,8	1,7	1,8
Heggen og Frøland	4,8	2,9	2,0	3,2	3,2
Inderøy	2,8	2,3	2,1	2,0	1,3
Indre Finnmark	3,2	3,4	2,5	2,6	2,7
Jæren ^{1,2}	2,8	3,6	3,7	2,7	2,5
Karmsund	2,9	2,9			
Kongsberg	1,3	1,1	1,3	1,4	1,4
Kristiansand	1,8	1,7	1,6	1,7	1,9
Larvik	2,5	3,0	2,7	3,2	2,9
Lister	2,6	2,6	2,5	2,2	2,4
Lofoten	3,0	2,2	2,3	2,4	1,9
Moss	3,1	2,5	2,4	2,4	2,5
Namdal	3,7	3,3	3,1	2,7	2,8
Nedre Romerike	2,7	2,8	3,0	2,3	2,9
Nedre Telemark ²	2,4	2,1	2,0	2,0	2,3
Nord-Gudbrandsdal	1,7	1,7	2,0	2,1	1,9
Nordhordland ¹	3,1	2,0	2,5	2,6	3,2
Nordmøre	1,8	2,1	2,6	1,7	2,1
Nordre Vestfold	4,8	3,6	2,9	2,6	3,4
Nord-Troms	2,7	2,5	3,1	3,6	2,1

Domstol	2006	2007	2008	2009	2010
Nord-Østerdal	1,3	1,0	1,3	1,2	1,1
Ofoten	5,5	4,0	3,8	3,2	3,2
Oslo	2,7	2,7	2,9	2,4	2,9
Rana	5,7	4,8	4,4	3,3	2,8
Ringerike	3,2	2,7	2,1	1,7	2,0
Romsdal	2,3	2,2	2,2	2,2	2,1
Ryfylke	2,9				
Salten	2,2	2,5	2,2	2,3	2,3
Sandefjord	5,1	4,4	2,4	2,9	4,6
Sarpsborg	2,4	1,9	2,4	1,9	3,4
Senja	3,2	2,9	2,4	2,4	2,2
Skien og Porsgrunn	2,6				
Sogn	2,7	2,4	3,5	2,7	3,3
Stavanger ²	2,3	2,5	2,6	2,5	2,9
Stjør- og Verdal	4,1	3,3	2,5	3,0	2,4
Sunnhordland	2,8	2,5	2,9	2,9	2,6
Sunnmøre	2,4	2,4	2,1	2,0	2,2
Søre Sunnmøre	2,4	2,7	2,5	2,7	2,9
Sør-Gudbrandsdal	2,1	2,2	2,2	2,1	2,4
Sør-Trøndelag ⁵	2,4	2,2	2,7	3,0	3,3
Sør-Østerdal	1,4	0,9	1,0	1,1	1,1
Tinn og Heddal	2,2				
Toten ⁴	3,2	3,1	2,6		
Trondenes	3,6	2,1	2,1	1,8	2,1
Trondheim ⁵	2,4	2,4	2,7	2,9	
Tønsberg	2,6	2,4	2,8	3,8	3,7
Valdres	2,1	2,7	2,2	1,8	1,4
Vesterålen	3,3	3,3	3,8	2,7	2,8
Vest-Telemark ²	1,7	2,3	3,2	2,8	3,4
Øst-Finnmark	3,0	2,9	3,0	2,2	2,9
Øvre Romerike	3,3	2,4	2,4	2,3	2,9
Veid gjennomsnitt	2,9	2,7	2,6	2,5	2,7

¹ Strukturendring 2006² Strukturendring 2007³ Strukturendring 2008⁴ Strukturendring 2009⁵ Strukturendring 2010

Domstol	Tvangssaker				Skjønn	Gjeldsordnings-saker	Konkurs			Skifte			Vigslar
	Tvangssalg fast eiendom	Tvangssalg borettsandeler	Øvrige tvangssalg	Øvrige tvangssaker (ekskl. tvangssalg)			Tvangsavgjøring	Konkurs-behandling	Øvrige konkurs-saker	Feltes-eieskifte	Dødsboskifte	Øvrige skiftesaker	
Alstahaug tingrett	151	7		9	5	13	3	59	8	4	16		24
Alta tingrett	49	4	1	14	5	10	3	39	7	4	9		28
Askar og Bærum tingrett	313	34	2	86	8	38	25	318	81	19	35	2	181
Aust-Agder tingrett	366	17		28	28	18	11	151	18	9	19		118
Aust-Telemark tingrett	95	7		9	9	11	1	43	5	4	6		26
Bergen tingrett	258	592	31	119	16	96	47	415	115	18	85	1	479
Brennøy tingrett	39	4		9	1	6	3	16	3	1	6		8
Dalane tingrett	118			14	3	1	1	22	11	1	4	1	24
Drammen tingrett	376	184		87	5	82	14	211	37	20	37	3	203
Eiker, Modum og Sigdal tingrett	179	32		32	5	45	9	104	8	5	10		58
Fjordane tingrett	180	21	1	29	39	32	8	99	10	2	39		80
Follo tingrett	306	95		72	6	23	21	270	77	14	31		134
Fosen tingrett	198	3		20	9	8	4	39	9	2	10		23
Fredrikstad tingrett	366	46	1	41	4	36	11	115	19	7	27	2	129
Gjøvik tingrett	193	15		30	7	35	8	140	19	10	18		120
Glåmdal tingrett	282	89		19	8	19	6	53	6	3	28		52
Halden tingrett	260	18		40	5	12	4	52	9	4	5	1	58
Hallingdal tingrett	77	7	11	4	4	4	2	25	15	3	10		19
Hammerfest tingrett	116	21	4	8	1	8	4	50	11		8		17
Hardanger tingrett	64	8		5	12	4	1	16	3	2	7		40
Haugaland tingrett	275	14	1	52	12	12	18	136	38	9	15	2	163
Hedmarken tingrett	260	26		39	7	46	9	111	10	5	19	1	106
Heggen og Frøland tingrett	127	80		48	3	12	6	84	8	7	6		50
Inderøy Tingrett	350	6		7	1	19	2	62	2	3	5		55
Indre Finnmark tingrett	83			12	1	13	1	16	3	1	7		15
Jæren tingrett	234	34		38	8	15	8	133	29	16	21	3	198
Kongsberg tingrett	76	14	1	7	6	3	1	50	9	2	6		40
Kristiansand tingrett	326	49	8	76	29	84	18	278	38	13	52	1	222
Larvik tingrett	121	52		17	4	11	1	73	13	4	9	1	67
Lister tingrett	85			9	14	11	2	35	6	6	13		39
Lofoten tingrett	89	3		16	2	11	2	43	7	3	12		39
Moss tingrett	256	120	1	75	5	6	8	130	14	8	12	1	111
Namdal tingrett	96		1	14	10	25	4	47	2	3	10		44
Nedre Romerike tingrett	180	294		79	3	69	15	320	52	22	32	1	215
Nedre Telemark tingrett	404	188	2	39	17	32	8	175	28	4	26	1	189
Nord-Gudbrandsdal tingrett	46			4	19	5		31	5	1	2	1	23

Domstol	Tvangssaker				Skjønn	Gjeldsordnings-saker	Konkurs			Skifte			Vigslar
	Tvangssalg fast eiendom	Tvangssalg borettsandeler	Øvrige tvangssalg	Øvrige tvangssaker (ekskl. tvangssalg)			Tvangsavgjøring	Konkurs-behandling	Øvrige konkurs-saker	Feltes-eieskifte	Dødsboskifte	Øvrige skiftesaker	
Nordhordland tingrett	568	16	1	75	12	37	17	185	54	16	36		170
Nordmøre tingrett	146	68	1	20	16	11	11	72	7	1	15	1	64
Nordre Vestfold tingrett	249	43		35	1	13	4	71	21	3	12		72
Nord-Troms tingrett	290	149	3	64	5	19	14	145	45	3	26	1	153
Nord-Østerdal tingrett	139			9	4	12	3	29	2		4	1	22
Ofoten tingrett	111	12		26	8	6	4	57	13	2	12		32
Oslo byfogdembete	536	1 427	51	451		155	141	1 707	453	49	185	18	1 505
Oslo tingrett					18								
Rana tingrett	205	53	1	47	2	14	1	38	7	5	23		46
Ringerike tingrett	69	27	1	11	1	27	4	57	8	1	13		63
Romsdal tingrett	111	11		13	7	7	6	55	12	4	20	3	81
Salten tingrett	359	89	1	31	47	28	15	124	26		28	1	110
Sandefjord tingrett	80	55	1	29	4	11	8	128	20	4	13		64
Sarpsborg tingrett	128	91		50	1	19	5	103	12	3	21		91
Senja tingrett	99	4		18	32	7	2	27	4	1	19	1	27
Sogn tingrett	53	1		4	15	6	1	20	5	2	9		24
Stavanger tingrett	333	140	1	51	10	12	13	165	58	21	33	2	300
Stjør- og Verdal tingrett	499	31		24	4	20	2	66	7	11	13	3	44
Sunnhordland tingrett	169	21		8	5	19	2	71	15	4	14	1	60
Sunnmøre tingrett	358	50	2	39	12	31	7	202	23	8	29		115
Søre Sunnmøre tingrett	178			11	11	5	2	41	5	3	9		32
Sør-Gudbrandsdal tingrett	75	15		17	3	10	2	39	5	2	8		70
Sør-Trøndelag tingrett	718	391		114	17	64	30	387	55	33	55		492
Sør-Østerdal tingrett	409	19		18	5	43	1	39	12	4	18	1	61
Trondenes tingrett	71	25	1	23	3	17	7	66	12	1	17		45
Trondheim tingrett													
Tønsberg tingrett	141	41	1	37	6	13	12	172	46	3	18		155
Valdres tingrett	60			4	8	6	1	27	4	1	6		21
Vesterålen tingrett	243	6	3	20		43	3	53	7	1	9		32
Vest-Telemark tingrett	61		3	7	5	1	2	30	1		5		17
Øst-Finnmark tingrett	115	2	4	96	1	6	5	34	7	3	28		19
Øvre Romerike tingrett	232	48		55	7	40	8	172	14	7	10		90
Sum alle domstoler 2010	13 799	4 919	145	2 614	591	1 577	622	8 343	1 695	435	1 365	55	7 474
Sum alle domstoler 2009	12 040	5 005	176	2 433	573	1 260	810	9 086	2 004	460	2 354	61	8 059
Sum alle domstoler 2008	11 072	4 204	183	2 187	710	1 210	686	7 123	1 612	421	2 129	55	8 385

ÅRSSTATISTIKK 2010

FOR LAGMANNSRETTENE

Tabellene som presenteres er basert på rapporter fra domstolenes saksbehandlingssystem LOVISA.

Feilregistreringer og programmeringsfeil i tabellproduksjonen kan forekomme, og det kan i enkelte tilfeller være differanser mellom domstolenes egne oversikter og tallmaterialet som presenteres som domstolens saksavvikling. Domstoladministrasjonen er av ressursmessige hensyn nødt til å legge til grunn den elektroniske innrapportering for domstolenes saksavvikling. Rettinger som foretas i saksbehandlingssystemet for saker som er innkommet, saker som er behandlet og beholdninger gjør også at tallene ikke nødvendigvis stemmer 100 prosent overens.

Saksbehandlingstid:

Det er definert følgende målsettinger for gjennomsnittlig saksbehandlingstid:

Sivile ankesaker:	6 måneder
Straffesaker:	3 måneder

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden viser saksbehandlingstiden på saker som er avsluttet i perioden.

ANKE OVER KJENNELSE/ BESLUTNING I SIVILE SAKER*

INNKOMNE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	155	148	146	198	197
Borgarting	465	438	474	552	551
Eidsivating	90	113	108	119	134
Frostating	141	121	116	139	150
Gulating	235	264	199	288	292
Hålogaland	110	124	124	124	161
Totalt	1 196	1 208	1 167	1 420	1 485

BEHANDLEDE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	158	152	132	200	190
Borgarting	454	463	441	512	578
Eidsivating	86	115	106	120	133
Frostating	138	120	116	127	153
Gulating	215	263	212	272	299
Hålogaland	110	125	121	123	152
Totalt	1 161	1 238	1 128	1 354	1 505

SAKER I BEHOLDNING

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	15	10	24	22	30
Borgarting	71	43	74	111	82
Eidsivating	13	10	12	11	12
Frostating	15	15	15	25	19
Gulating	42	44	33	50	42
Hålogaland	7	6	10	10	20
Totalt	163	128	168	229	205

GJENNOMSNIITTLIG SAKSBEHANDLINGSTID (måned)

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1
Borgarting	1,7	1,7	1,5	1,8	1,6
Eidsivating	1,2	1,2	1,3	1,2	1,3
Frostating	1,2	1,5	1,4	2,0	1,5
Gulating	1,6	2,1	1,7	1,9	1,8
Hålogaland	1,0	1,0	1,3	1,2	1,2
Veid gj.snitt	1,5	1,6	1,4	1,6	1,5

* Sum av
Kjæremåt i sivil sak
Anke over kjennelse/beslutning i sivil sak

ANKE OVER DOM I SIVILE SAKER*

INNKOMNE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	221	217	213	253	224
Borgarting	696	628	709	626	706
Eidsivating	138	136	155	142	127
Frostating	192	162	219	207	207
Gulating	363	396	380	418	428
Hålogaland	176	170	167	141	207
Totalt	1 786	1 709	1 843	1 787	1 899

BEHANDLEDE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	219	219	206	250	230
Borgarting	706	777	809	637	570
Eidsivating	149	132	161	143	133
Frostating	211	160	196	202	182
Gulating	446	383	420	365	404
Hålogaland	199	179	159	149	191
Totalt	1 930	1 850	1 951	1 746	1 710

SAKER I BEHOLDNING

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	100	97	104	107	100
Borgarting	640	490	388	369	506
Eidsivating	54	58	51	51	45
Frostating	53	54	77	80	101
Gulating	196	208	175	227	245
Hålogaland	60	51	61	50	65
Totalt	1 103	958	856	884	1 062

GJENNOMSNIITTLIG SAKSBEHANDLINGSTID (måned)

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	5,9	5,1	5,6	5,2	5,2
Borgarting	11,6	11,2	8,9	7,2	7,3
Eidsivating	5,6	4,9	4,9	4,9	4,0
Frostating	5,0	4,7	4,2	4,9	4,7
Gulating	9,5	7,1	6,1	6,1	6,3
Hålogaland	4,8	4,8	4,5	4,1	3,8
Veid gj.snitt	8,6	8,0	6,8	6,0	5,9

* Sum av
Anke i sivil sak - postl. før 01.01.2008
Sak etter barnevernloven
Anke over dom
Ankesum under 125 000
Gruppesøksmå

OVERSKJØNN

INNKOMNE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	12	9	15	12	11
Borgarting	17	17	19	17	18
Eidsivating	7	6	13	15	7
Frostating	11	10	20	14	16
Gulating	24	16	13	23	23
Hålogaland	8	5	11	6	8
Totalt	79	63	91	87	83

BEHANDLEDE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	13	9	10	16	14
Borgarting	18	18	17	22	13
Eidsivating	6	7	10	10	16
Frostating	14	8	17	9	20
Gulating	36	20	17	20	18
Hålogaland	11	4	8	8	6
Totalt	98	66	79	85	87

SAKER I BEHOLDNING

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	9	9	14	10	7
Borgarting	13	12	14	9	13
Eidsivating	4	3	6	11	2
Frostating	3	5	8	12	7
Gulating	22	16	11	16	19
Hålogaland	3	4	7	5	7
Totalt	54	49	60	63	55

GJENNOMSNIITTLIG SAKSBEHANDLINGSTID (måned)

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	9,0	12,3	7,1	7,1	8,3
Borgarting	10,3	10,0	9,2	7,1	7,5
Eidsivating	6,1	7,4	4,7	5,0	6,7
Frostating	5,7	5,1	5,0	7,5	7,0
Gulating	13,5	12,7	10,2	8,2	9,3
Hålogaland	8,6	7,1	10,7	7,3	10,3
Veid gj.snitt	10,2	10,1	7,8	7,2	7,9

FØRSTEINSTANSSAK

INNKOMNE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	18	16	16	14	11
Borgarting	36	34	35	32	29
Eidsivating	6	9	6	7	6
Frostating	15	14	12	12	6
Gulating	14	16	19	14	10
Hålogaland	14	12	9	7	5
Totalt	103	101	97	86	67

BEHANDLEDE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	20	12	18	22	9
Borgarting	49	40	42	38	20
Eidsivating	11	10	8	6	4
Frostating	16	18	11	9	8
Gulating	27	21	21	18	10
Hålogaland	11	20	9	8	7
Totalt	134	121	109	101	58

SAKER I BEHOLDNING

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	12	16	14	6	8
Borgarting	40	34	28	21	30
Eidsivating	4	3	1	2	4
Frostating	10	6	7	10	7
Gulating	20	15	13	9	8
Hålogaland	14	6	6	5	3
Totalt	100	80	69	53	60

GJENNOMSNIITTLIG SAKSBEHANDLINGSTID (måned)

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	8,2	10,2	10,7	7,1	8,3
Borgarting	14,4	15,1	11,8	8,0	9,2
Eidsivating	8,4	6,7	6,0	4,9	5,1
Frostating	9,4	6,7	6,7	5,4	6,6
Gulating	15,0	14,3	9,7	7,9	9,2
Hålogaland	7,7	7,7	6,8	5,7	6,0
Veid gj.snitt	11,9	11,3	9,9	7,2	8,0

ANKE OVER KJENNELSE/ BESLUTNINGER I STRAFFESAKER*

INNKOMNE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	564	546	470	487	476
Borgarting	1 250	1 317	1 297	1 413	1 383
Eidsivating	255	256	320	271	216
Frostating	307	277	283	314	276
Gulating	703	716	691	681	720
Hålogaland	190	161	156	176	167
Totalt	3 269	3 273	3 217	3 342	3 238

BEHANDLEDE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	567	543	474	489	471
Borgarting	1 252	1 320	1 282	1 419	1 393
Eidsivating	252	259	285	255	220
Frostating	303	273	269	291	274
Gulating	713	711	681	685	707
Hålogaland	187	153	150	175	169
Totalt	3 274	3 259	3 141	3 314	3 234

SAKER I BEHOLDNING

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	3	6	2	1	6
Borgarting	15	11	26	20	10
Eidsivating	5	2	37	20	1
Frostating	4	6	19	36	5
Gulating	9	13	20	4	16
Hålogaland	3	8	14	4	2
Totalt	39	46	118	85	40

GJENNOMSNISSLIG SAKSBEHANDLINGSTID (måned)

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
Borgarting	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
Eidsivating	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2
Frostating	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2
Gulating	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2
Hålogaland	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
Veid gj.snitt	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2

* Sum av
Kjæremåt i straffesak
Anke over kjennelse/beslutning i straffesak

ANKEPRØVING I STRAFFESAKER

INNKOMNE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	673	635	588	598	586
Borgarting	1 335	1 227	1 242	1 197	1 245
Eidsivating	410	445	367	325	314
Frostating	364	367	286	293	302
Gulating	739	718	666	703	669
Hålogaland	428	438	492	463	398
Totalt	3 949	3 830	3 641	3 579	3 514

BEHANDLEDE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	673	631	582	599	588
Borgarting	1 387	1 257	1 177	1 180	1 269
Eidsivating	403	443	372	325	318
Frostating	373	360	279	288	297
Gulating	734	708	659	692	645
Hålogaland	424	433	486	463	399
Totalt	3 994	3 832	3 555	3 547	3 516

SAKER I BEHOLDNING

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	25	25	25	20	17
Borgarting	78	40	101	115	83
Eidsivating	17	17	9	13	13
Frostating	3	8	11	11	14
Gulating	43	43	47	58	73
Hålogaland	7	14	17	14	12
Totalt	173	147	210	231	212

GJENNOMSNISSLIG SAKSBEHANDLINGSTID (måned)

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
Borgarting	0,9	0,6	0,7	1,5	1,0
Eidsivating	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3
Frostating	0,3	0,3	0,5	0,6	0,6
Gulating	0,8	0,6	0,6	0,9	0,8
Hålogaland	0,3	0,2	0,3	0,4	0,4
Veid gj.snitt	0,6	0,4	0,5	0,9	0,7

SILINGSPROSENT – SAKER HENVIST ¹⁾

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	36,1 %	38,4 %	41,9 %	41,9 %	40,6 %
Borgarting	33,7 %	36,5 %	36,1 %	36,4 %	38,6 %
Eidsivating	27,6 %	30,7 %	27,2 %	32,6 %	33,6 %
Frostating	40,4 %	40,6 %	42,3 %	44,4 %	42,1 %
Gulating	37,3 %	35,0 %	39,8 %	40,2 %	42,9 %
Hålogaland	34,4 %	33,3 %	36,4 %	34,6 %	39,6 %

¹⁾ Inkludert saker med strafferamme over 6 år.

FAGDOMMERSAKER

INNKOMNE SAKER ¹⁾

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	108	118	112	108	86
Borgarting	171	167	150	119	136
Eidsivating	40	57	30	43	32
Frostating	53	51	31	28	43
Gulating	122	100	98	69	81
Hålogaland	66	57	68	56	51
Totalt	560	550	489	423	429

BEHANDLEDE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	109	106	124	103	90
Borgarting	169	197	153	118	141
Eidsivating	42	48	46	36	37
Frostating	56	53	26	39	35
Gulating	114	110	98	72	67
Hålogaland	59	62	59	58	56
Totalt	549	576	506	426	426

SAKER I BEHOLDNING

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	23	35	23	28	23
Borgarting	79	49	48	58	58
Eidsivating	10	19	3	10	5
Frostating	10	9	14	7	19
Gulating	43	31	33	33	40
Hålogaland	21	15	24	21	15
Totalt	186	158	145	157	160

GJENNOMSNISSLIG SAKSBEHANDLINGSTID (måned)

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	3,4	2,6	3,3	3,4	3,7
Borgarting	6,4	4,9	4,4	5,5	5,6
Eidsivating	3,1	3,5	3,6	2,5	2,7
Frostating	3,2	3,5	4,3	4,5	4,9
Gulating	4,8	3,7	4,2	5,1	6,4
Hålogaland	3,9	3,6	3,9	3,5	4,1
Veid gj.snitt	4,6	3,9	4,0	4,3	4,8

¹⁾ Enkelte ankesaker prøves først etter at tallene til årsstatistikken er hentet ut.
Antallet innkomne saker kan derfor bli noe høyere enn tallet oppført i tabellen.

BEGRENSET ANKE I MEDDOMSRETT

INNKOMNE SAKER ¹⁾

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	33	23	28	26	28
Borgarting	66	79	80	66	84
Eidsivating	17	21	18	13	22
Frostating	20	10	18	17	21
Gulating	36	36	36	39	38
Hålogaland	12	10	20	14	18
Totalt	184	179	200	175	211

BEHANDLEDE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	33	22	25	28	34
Borgarting	79	89	78	69	82
Eidsivating	12	25	18	17	19
Frostating	18	9	18	20	21
Gulating	46	32	29	39	37
Hålogaland	10	15	14	18	17
Totalt	198	192	182	191	210

SAKER I BEHOLDNING

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	6	7	10	8	6
Borgarting	29	22	27	25	31
Eidsivating	7	4	4	1	4
Frostating	4	5	6	4	4
Gulating	7	10	18	15	14
Hålogaland	5	0	6	3	5
Totalt	58	48	71	56	64

GJENNOMSNISSLIG SAKSBEHANDLINGSTID (måned)

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	3,7	2,6	3,0	3,1	3,7
Borgarting	6,2	4,5	3,9	3,8	4,9
Eidsivating	3,2	3,8	2,7	3,0	2,7
Frostating	3,9	3,4	4,2	3,9	3,8
Gulating	5,0	2,7	3,8	5,0	4,8
Hålogaland	3,7	3,3	3,8	3,7	3,8
Veid gj.snitt	3,7	3,7	3,7	3,8	4,3

¹⁾ Enkelte ankesaker prøves først etter at tallene til årsstatistikken er hentet ut.
Antallet innkomne saker kan derfor bli noe høyere enn tallet oppført i tabellen.

BEVISANKE I MEDDOMSRETT

INNKOMNE SAKER ¹⁾

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	55	69	61	84	89
Borgarting	100	70	73	94	100
Eidsivating	30	34	23	24	23
Frostating	48	59	43	54	32
Gulating	68	52	68	98	88
Hålogaland	52	47	47	63	60
Totalt	353	331	315	417	392

BEHANDLEDE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	61	65	59	82	86
Borgarting	99	110	74	80	101
Eidsivating	33	34	26	22	23
Frostating	52	55	45	49	37
Gulating	65	57	65	79	102
Hålogaland	48	45	44	64	59
Totalt	358	366	313	376	408

SAKER I BEHOLDNING

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	18	22	24	27	30
Borgarting	68	29	31	52	68
Eidsivating	10	10	7	8	10
Frostating	11	15	17	22	16
Gulating	33	28	36	65	60
Hålogaland	14	17	21	24	26
Totalt	154	121	136	198	210

GJENNOMSNIITTLIG SAKSBEHANDLINGSTID (måned)er)

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	4,4	3,3	4,4	4,0	4,8
Borgarting	7,8	7,7	5,8	6,9	7,6
Eidsivating	4,3	4,7	4,2	4,7	4,2
Frostating	4,3	4,0	5,3	5,2	5,9
Gulating	5,9	5,4	5,9	7,0	8,0
Hålogaland	4,6	4,2	4,4	4,4	5,1
Veid gj.snitt	5,6	5,3	5,2	5,5	6,4

¹ Enkelte ankesaker prøves først etter at tallene til årsstatistikken er hentet ut. Antallet innkomne saker kan derfor bli noe høyere enn tallet oppført i tabellen.

LAGRETTE SAKER

INNKOMNE SAKER ¹⁾

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	44	39	45	38	35
Borgarting	107	136	127	129	153
Eidsivating	27	26	33	25	29
Frostating	27	29	26	28	28
Gulating	62	69	57	65	65
Hålogaland	21	31	41	29	28
Totalt	288	330	329	314	338

BEHANDLEDE SAKER

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	48	35	42	35	36
Borgarting	141	136	116	115	135
Eidsivating	30	25	24	28	29
Frostating	25	27	27	31	17
Gulating	59	66	60	59	62
Hålogaland	30	28	35	24	35
Totalt	333	317	304	292	314

SAKER I BEHOLDNING

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	12	16	17	20	15
Borgarting	53	53	59	72	82
Eidsivating	6	7	16	12	10
Frostating	13	15	11	7	18
Gulating	35	30	27	36	38
Hålogaland	7	9	15	19	9
Totalt	126	130	145	166	172

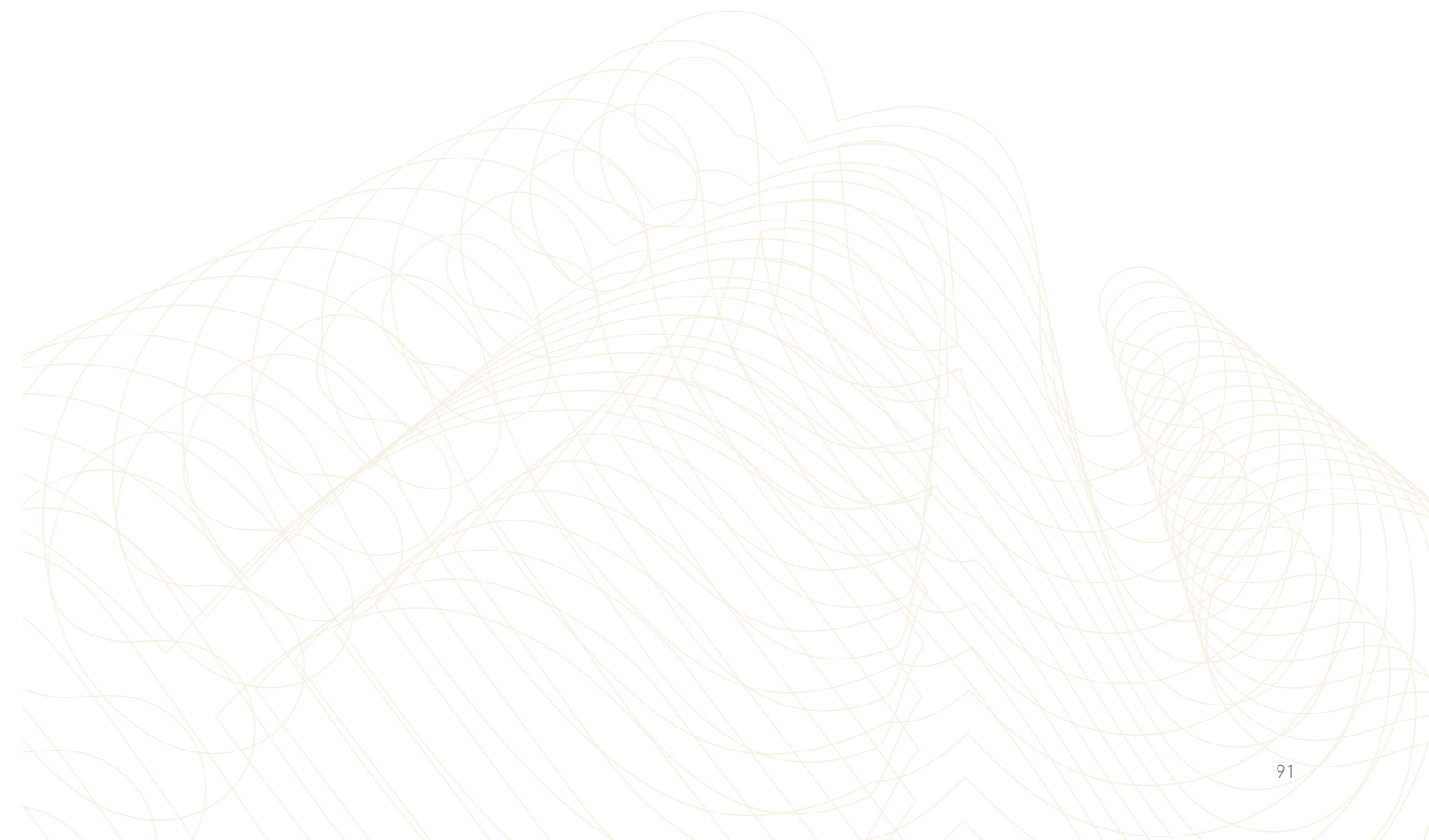
GJENNOMSNIITTLIG SAKSBEHANDLINGSTID (måned)er)

DOMSTOL	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	5,1	4,0	3,9	4,2	4,2
Borgarting	7,6	5,8	5,3	5,0	5,9
Eidsivating	4,5	3,3	5,1	4,3	5,3
Frostating	4,3	3,5	5,9	5,4	5,2
Gulating	6,7	5,3	6,0	7,1	6,6
Hålogaland	3,8	4,0	4,2	3,9	4,5
Veid gj.snitt	6,2	4,9	5,2	5,2	5,6

¹ Enkelte ankesaker prøves først etter at tallene til årsstatistikken er hentet ut. Antallet innkomne saker kan derfor bli noe høyere enn tallet oppført i tabellen.

FORRETNINGSSTATISTIKK 2010

FOR HØYESTERETT

ANKEUTVALGETS VIRKSOMHET – SIVILE SAKER

SIVILE ANKER OVER DOM	2009	2010
Ikke avgjorte saker ved periodens start	36	26
Innkomet	482	426
Avgjort	490	405
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	27	47

RESULTAT		
Anken henvist til Høyesterett	55	57
Anken nektet fremmet	405	328
Anken avvist	5	4
Hevete ankesaker	2	3
Anketillatelse gitt (verdi/dir.)	2	1
Anketillatelse ikke gitt	3	6
Annet	18	6
	490	405

SIVILE ANKER OVER KJENNELSE	2009	2010
Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens start	27	32
Innkomet anker over kjennelse	358	394
Avgjort i ankeutvalget	345	363
Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens slutt	35	63

RESULTAT		
Anke over kjennelse henvist til Høyesterett	2	9
Forkastet eller stadfestet	247	274
Tatt til følge/opphevet	46	35
Anken avvist	28	23
Hevete anker	4	8
Annet	18	14
	345	363

SIVILE ANKER OVER BESLUTNING	2009	2010
Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens start	6	15
Innkomet anker over beslutning	120	108
Innkomet andre saker	20	15
Avgjort i ankeutvalget	132	122
Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens slutt	14	16

RESULTAT		
Anke over beslutning henvist til Høyesterett	2	0
Forkastet eller stadfestet	78	99
Tatt til følge/opphevet	20	10
Anken avvist	14	6
Hevete anker	3	1
Annet	15	6
	132	122

HØYESTERETT I AVDELING – SIVILE SAKER

SIVILE ANKER OVER DOM	2009	2010
Ikke avgjorte saker ved periodens start	14	28
Henvist til behandling	70	58
Avgjort	56	57
Behandlet i storkammer	0	1
Behandlet i plenum	0	3
Hevet	0	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	28	29

SIVILE ANKER OVER KJENNELSE/BESLUTNING OG ANDRE SAKER	2009	2010
Ikke avgjorte saker ved periodens start	1	4
Henvist til behandling	8	9
Avgjort	4	11
Behandlet i storkammer	2	0
Behandlet i plenum	0	0
Hevet	1	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	4	2

SIVILE SAKER SAMLET	2009	2010
Ikke avgjorte saker ved periodens start	15	32
Henvist til behandling	78	67
Avgjort	60	68
Behandlet i storkammer	2	1
Behandlet i plenum	0	3
Hevet	1	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	32	31

BEHANDLINGSTID FOR SIVILE SAKER – ANKEUTVALGET OG HØYESTERETT I AVDELING	2009	2010
Gjennomsnittlig behandlingstid for anker over dom fra innkommet Høyesterett til avgjort i ankeutvalget	0,7 mnd	1,0 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for anker over kjennelse fra innkommet Høyesterett til avgjort i ankeutvalget	0,7 mnd	0,9 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for sivile saker fra ankeutvalgets henvisning til Høyesteretts avgjørelse	5,5 mnd	4,8 mnd

ANKEUTVALGETS VIRKSOMHET – STRAFFESAKER

STRAFFEANKER OVER DOM	2009	2010
Ikke avgjorte saker ved periodens start	47	32
Innkomet	410	446
Avgjort	426	419
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	31	59

RESULTAT		
Anken tillatt fremmet	71	74
Anken ikke tillatt fremmet	331	325
Anken avvist	3	5
Anken frafalt/hevet	7	7
Anketillatelse gitt (dir. anke)	0	0
Anketillatelse ikke gitt	1	0
Annet	13	8
	426	419

STRAFFEANKER OVER KJENNELSE	2009	2010
Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens start	3	9
Innkomet anker over kjennelse	300	309
Avgjort i ankeutvalget	294	307
Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens slutt	9	11

RESULTAT		
Anker over kjennelse henvist til Høyesterett	1	5
Forkastet eller stadfestet	230	248
Tatt til følge/opphevet	31	20
Anken avvist	28	28
Anken frafalt	2	5
Annet	2	1
	294	307

STRAFFEANKER OVER BESLUTNING	2009	2010
Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens start	114	27
Innkomet anker over beslutning	344	349
Innkomet andre saker	29	22
Avgjort i ankeutvalget	462	342
Ikke avgjorte saker i ankeutvalget ved periodens slutt	25	56

RESULTAT		
Anker over beslutning henvist til Høyesterett	2	3
Forkastet eller stadfestet	288	285
Tatt til følge/opphevet	123	20
Anken avvist	10	11
Anken frafalt	8	2
Annet	31	21
	462	342

HØYESTERETT I AVDELING – STRAFFESAKER

STRAFFEANKER OVER DOM	2009	2010
Ikke avgjorte saker ved periodens start	15	10
Henvist til Høyesterett	71	74
Avgjort	75	68
Behandlet i storkammer	1	0
Behandlet i plenum	2	1
Hevet	1	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	10	16

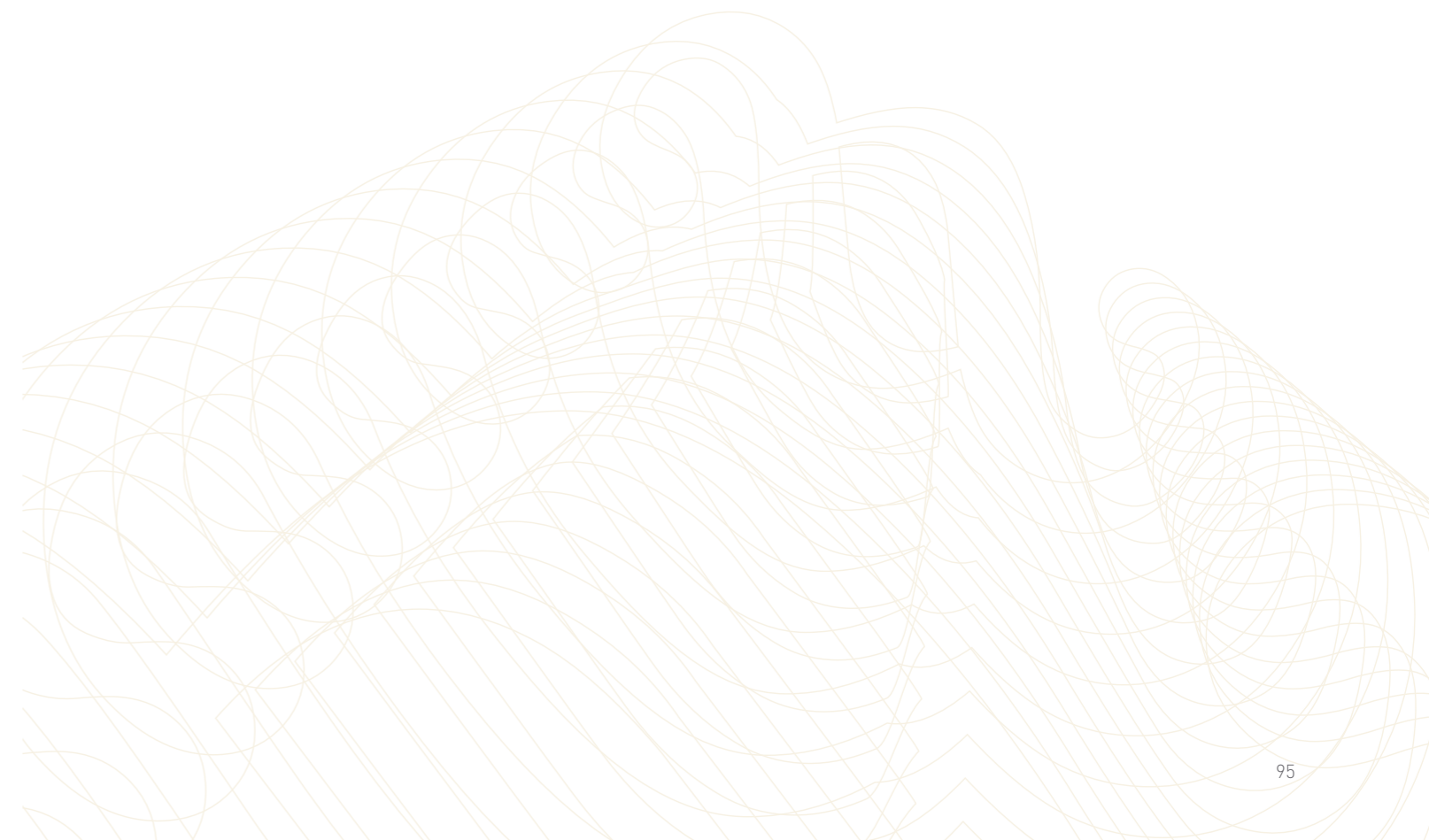
STRAFFEANKER OVER KJENNELSE/BESLUTNING OG ANDRE SAKER	2009	2010
Ikke avgjorte saker ved periodens start	0	1
Tillatt fremmet til behandling / henvist til Høyesterett	4	9
Avgjort	2	7
Behandlet i storkammer	0	0
Behandlet i plenum	0	0
Hevet	1	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	1	3

STRAFFESAKER SAMLET	2009	2010
Ikke avgjorte saker ved periodens start	15	11
Tillatt fremmet til behandling / henvist til Høyesterett	75	83
Avgjort	77	75
Behandlet i storkammer	1	0
Behandlet i plenum	2	1
Hevet	2	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	11	19

BEHANDLINGSTID FOR STRAFFESAKER – ANKEUTVALGET OG HØYESTERETT I AVDELING	2009	2010
Gjennomsnittlig behandlingstid for anker over dom fra innkommet Høyesterett til avgjort i ankeutvalget	0,9 mnd	1 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for anker over kjennelse fra innkommet Høyesterett til avgjort i ankeutvalget	0,3 mnd	0,3 mnd
Gjennomsnittlig behandlingstid for straffesaker fra ankeutvalget tillot saken fremmet til Høyesteretts avgjørelse	2,8 mnd	2,6 mnd

ÅRSSTATISTIKK 2010

FOR JORDSKIFTEDOMSTOLENE

JORDSKIFTERETTENE 2006–2010

INNKOMNE SAKER

Jordskifterett	2006	2007	2008	2009	2010
Akershus og Oslo	25	30	42	57	59
Aust-Agder	33	35	39	35	41
Finnmark	16	26	20	28	24
Glåmdal	26	25	32	18	22
Haugalandet og Sunnhordl.	40	42	58	52	60
Hedemarken og Sør-Østerdal	22	30	19	18	30
Helgeland	27	11	12	19	15
Indre Hordaland	18	19	22	24	23
Indre Sogn	13	18	8	13	21
Lista	20	28	37	31	47
Lofoten og Vesterålen	11	11	23	16	25
Marnar	33	32	42	37	45
Nedre Buskerud	29	30	41	40	43
Nedre Telemark	21	75	37	48	40
Nord- og Midhordland	56	53	41	49	29
Nordfjord	22	14	25	19	19
Nord-Gudbrandsdal	11	9	6	15	11
Nordmøre	14	26	14	13	23
Nord-Troms	39	33	40	34	43
Nord-Trøndelag	15	21	28	20	29
Nord-Østerdal	25	35	30	19	27
Ofoten og Sør Troms	33	16	20	17	30
Romsdal	17	18	25	35	32
Salten	23	38	21	22	25
Sunnfjord og Ytre Sogn	30	25	39	23	31
Sunnmøre	29	26	25	24	27
Sør-Rogaland	21	32	25	25	28
Sør-Trøndelag	57	58	71	64	53
Valdres	26	21	31	27	32
Vestfold	34	30	53	23	24
Vest-Oppland og Sør-Gudbr.	40	37	38	37	30
Østfold	31	44	42	51	40
Øvre Buskerud	11	22	14	17	23
Øvre Telemark	29	32	27	44	45
Totalt	897	1 002	1 047	1 014	1 096

AVSLUTTEDE SAKER

Jordskifterett	2006	2007	2008	2009	2010
Akershus og Oslo	36	29	34	40	49
Aust-Agder	39	37	44	47	33
Finnmark	12	25	20	18	25
Glåmdal	15	26	35	26	22
Haugalandet og Sunnhordl.	51	51	79	75	67
Hedemarken og Sør-Østerdal	29	31	40	33	39
Helgeland	12	24	32	23	20
Indre Hordaland	18	22	20	16	18
Indre Sogn	15	12	16	15	19
Lista	21	21	44	25	32
Lofoten og Vesterålen	22	22	20	23	17
Marnar	37	42	43	50	66
Nedre Buskerud	41	50	38	40	54
Nedre Telemark	34	33	53	50	50
Nord- og Midhordland	39	46	30	39	41
Nordfjord	27	13	22	20	18
Nord-Gudbrandsdal	10	3	16	11	11
Nordmøre	27	26	25	17	15
Nord-Troms	28	38	33	56	50
Nord-Trøndelag	14	31	21	22	16
Nord-Østerdal	21	37	27	32	33
Ofoten og Sør Troms	29	27	27	18	30
Romsdal	19	19	32	32	23
Salten	37	40	35	29	32
Sunnfjord og Ytre Sogn	24	36	50	35	37
Sunnmøre	24	22	27	23	20
Sør-Rogaland	20	37	18	23	34
Sør-Trøndelag	66	74	69	63	75
Valdres	22	31	32	29	28
Vestfold	19	24	47	32	52
Vest-Oppland og Sør-Gudbr.	46	46	52	45	55
Østfold	42	37	55	38	43
Øvre Buskerud	18	12	20	18	20
Øvre Telemark	35	25	19	31	39
Totalt	949	1 043	1 175	1 094	1 183

BEHOLDNING

Jordskifterett	2006	2007	2008	2009	2010
Akershus og Oslo	34	38	45	58	63
Aust-Agder	60	55	52	45	42
Finnmark	25	26	33	40	41
Glåmdal	35	31	38	28	28
Haugalandet og Sunnhordl.	121	107	84	73	74
Hedemarken og Sør-Østerdal	21	27	29	26	22
Helgeland	81	67	50	50	48
Indre Hordaland	68	67	50	46	39
Indre Sogn	30	36	33	31	39
Lista	42	47	32	35	45
Lofoten og Vesterålen	39	34	42	32	41
Marnar	58	50	56	47	43
Nedre Buskerud	81	67	67	69	58
Nedre Telemark	47	91	74	72	64
Nord- og Midhordland	101	107	104	92	65
Nordfjord	29	31	36	35	37
Nord-Gudbrandsdal	23	25	10	13	15
Nordmøre	45	44	31	32	40
Nord-Troms	105	99	94	72	68
Nord-Trøndelag	43	31	40	37	54
Nord-Østerdal	47	50	57	50	46
Ofoten og Sør Troms	80	71	62	60	47
Romsdal	32	30	25	30	38
Salten	57	52	39	40	32
Sunnfjord og Ytre Sogn	67	54	46	42	37
Sunnmøre	62	67	65	66	73
Sør-Rogaland	26	22	30	33	31
Sør-Trøndelag	121	113	114	121	98
Valdres	39	29	28	26	30
Vestfold	42	49	58	51	26
Vest-Oppland og Sør-Gudbr.	43	49	37	54	42
Østfold	37	43	30	43	40
Øvre Buskerud	24	37	32	31	34
Øvre Telemark	35	38	50	61	67
Totalt	1 800	1 784	1 673	1 641	1 567

GJENNOMSNITTSALDER AVSLUTTEDE SAKER (år)

Jordskifterett	2006	2007	2008	2009	2010
Akershus og Oslo	1,8	1,6	1,3	1,0	1,2
Aust-Agder	1,3	1,7	2,0	1,9	1,4
Finnmark	1,3	1,6	1,1	1,1	1,4
Glåmdal	1,5	1,6	1,7	1,7	1,1
Haugalandet og Sunnhordl.	4,7	3,6	2,5	1,9	1,3
Hedemarken og Sør-Østerdal	1,1	2,3	0,9	1,6	1,5
Helgeland	2,7	3,5	3,8	3,3	3,9
Indre Hordaland	4,3	4,0	4,5	2,5	1,9
Indre Sogn	1,9	2,3	2,8	2,3	2,2
Lista	2,3	1,9	2,0	1,0	0,9
Lofoten og Vesterålen	2,5	2,8	3,1	2,7	1,3
Marnar	2,1	1,8	2,3	1,1	1,4
Nedre Buskerud	2,7	3,3	1,9	1,9	1,7
Nedre Telemark	1,7	2,2	1,4	1,5	1,8
Nord- og Midhordland	2,5	2,5	1,7	2,2	2,3
Nordfjord	1,8	1,2	1,6	1,8	1,6
Nord-Gudbrandsdal	2,9	1,0	4,6	2,2	1,4
Nordmøre	3,4	1,6	3,4	1,6	1,3
Nord-Troms	1,9	2,4	2,0	2,3	2,1
Nord-Trøndelag	3,7	3,1	1,5	1,3	1,8
Nord-Østerdal	3,8	4,5	4,4	3,4	4,0
Ofoten og Sør Troms	3,2	2,6	4,1	3,2	3,8
Romsdal	1,9	2,1	1,3	1,3	1,4
Salten	2,2	2,6	1,7	2,4	2,3
Sunnfjord og Ytre Sogn	2,2	1,8	1,7	1,4	1,4
Sunnmøre	2,7	3,4	4,1	2,2	2,2
Sør-Rogaland	2,8	0,8	1,2	1,4	1,5
Sør-Trøndelag	2,3	2,6	2,6	2,4	2,2
Valdres	2,2	1,4	1,3	0,8	1,0
Vestfold	1,6	1,8	1,7	1,0	1,6
Vest-Oppland og Sør-Gudbr.	1,6	1,0	1,9	1,2	1,3
Østfold	1,4	0,9	0,9	0,7	0,9
Øvre Buskerud	2,7	2,1	1,3	2,4	1,7
Øvre Telemark	1,7	1,1	2,0	1,7	1,3
Totalt	2,3	2,2	2,1	1,8	1,7

JORDSKIFTEOVERRETTENE 2006–2010

INNKOMNE SAKER

Jordskifteoverrett	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	11	11	7	9	10
Eidsivating	9	9	6	5	8
Frostating	7	8	8	9	9
Gulating	7	15	18	9	13
Hålogaland	5	6	9	7	9
Totalt	39	49	48	39	49

AVSLUTTEDE SAKER

Jordskifteoverrett	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	11	8	6	9	11
Eidsivating	4	12	9	4	10
Frostating	7	8	10	6	9
Gulating	14	10	13	20	12
Hålogaland	2	6	8	9	9
Totalt	38	44	46	48	51

BEHOLDNING

Jordskifteoverrett	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	10	9	9	9	8
Eidsivating	10	8	4	5	3
Frostating	4	4	2	5	5
Gulating	12	14	19	7	7
Hålogaland	1	3	4	2	2
Totalt	37	38	38	28	25

GJENNOMSNITTSALDER AVSLUTTEDE SAKER (år)

Jordskifteoverrett	2006	2007	2008	2009	2010
Agder	1,4	0,8	1,4	1,2	1,2
Eidsivating	2,7	1,8	1,5	1,0	0,9
Frostating	1,1	0,9	0,9	0,5	0,6
Gulating	2,1	1,1	1,0	1,8	1,0
Hålogaland	0,7	0,9	0,7	0,6	0,4

Domstolene skal være uavhengige. De skal sikre og fremme rettssikkerheten og verne om rettsamfunnet. Domstolene skal til enhver tid ha høy tillit i samfunnet.

Besøksadresse:
Domstoladministrasjonen
Dronningens gate 2
7011 Trondheim

Postadresse:
Domstoladministrasjonen
Postboks 5678 Sluppen
7485 Trondheim

Telefon: +47 73 56 70 00
Faks: +47 73 56 70 01
E-post: postmottak@domstoladministrasjonen.no

www.domstol.no
www.jordskifte.no
www.domstoladministrasjonen.no